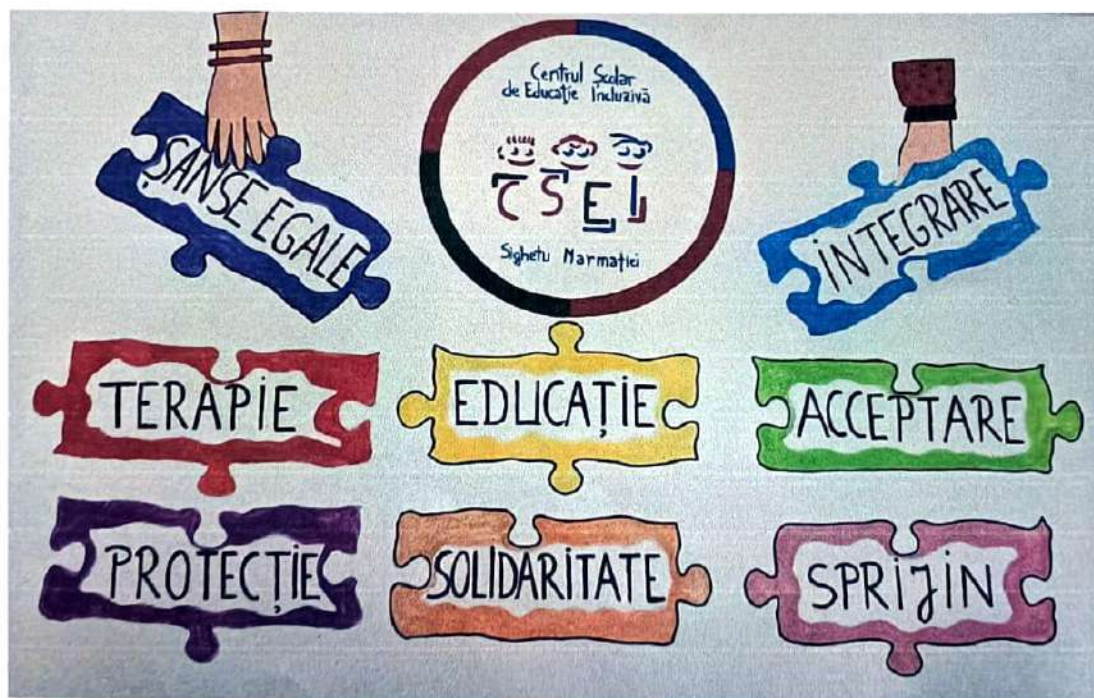

Empatie Respect Lumina Băldura Fericire Calm

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
SIGHETU MARMAȚIEI

GHID DE BUNĂ PRACTICĂ

Abordări practice pentru învățământul special

SIGHETU MARMAȚIEI
IUNIE 2022

Editura CECONI

Acceptare
Înțelegere
Bunavoință
Bunism
Semnătate
Intenție

Julie
Fără
Pace
Fără
Comuniție
Empatie
Prietenie
Fraternitate
Război

Empatie
Respect
Lumina
Băldura
Fericire
Calm

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
SIGHETU MARMAȚIEI

GHID DE BUNĂ PRACTICĂ

Abordări practice pentru învățământul special

Coordonatori:

Dobroțchi Denisia Claudia
Iacobuș Ioana

Director:

Vîrsta Liliana Maria

Colaboratori/Autori:

Vîrsta Liliana Maria
Clem Florentina
Codrea Carmen Norica
Godja Ioana
Marfici Oresia Aurora
Nistor Sorin Andrei
Ninaci Stan Carmen
Rad Maria
Roman Irina
Tarniță Marieta Amara
Tivadar Denisa
Trifoi Felicia Lăcrămioara
Ulici Marin
Ulici Nița Mărioara

CUPRINS

1. Cuvânt înainte.....	6
2. Prefață.....	8
3. Rolul activităților practice desfășurate în cadrul orelor de matematică în dezvoltarea personalității elevilor cu cerințe educaționale speciale.....	9
4. Beneficiile proiectelor și parteneriatelor educaționale pentru motivarea, socializarea și valorizarea elevilor cu cerințe educaționale speciale.....	15
5. Recompensa ca metodă eficientă de întărire a comportamentului pozitiv- Program de intervenție bazat pe recompense.....	26
6. Jurnalul clasei a VIII-a.....	49
7. Dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu CES prin intermediul poveștilor...	53
8. Istoria, o poveste fără sfârșit ... în educația copiilor cu CES.....	62
9. Importanța stagiilor de practică, în tranziția de la învățământul liceal- ciclul inferior/tehnic la piața muncii, a elevilor cu CES.....	70
10. Munca diferențiată în orele de biologie la elevii cu CES.....	76
11. Implicațiile meloterapiei asupra dezvoltării comunicării și maturizării sociale la adolescenții cu dizabilitate intelectuală.....	88
12. Terapia prin tâmplărie.....	92
13. Art-terapia prin pictură - un izvor de beneficii asupra dezvoltării copilului cu CES.....	99
14. Activități de preîntâmpinare a eșecului școlar.....	107
15. Biblioteca se prezintă.....	119
16. Magia cuvintelor de odinioară la Muzeul Satului Maramureșan „Mihai Dăncuș”.....	124
17. Protejând natura – respectăm viața. Activități de bună practică ecologică.....	130
18. Jocul - mijloc de integrare a elevilor cu CES.....	140

ROMÂNIA
JUDEȚUL MARAMUREȘ
CONSILIUL JUDEȚEAN

Str. Gh. Șincai nr. 46, RO – 430311 Baia Mare

Tel. 0262-212110; Fax: 0262-213945

office@cjmaramures.ro; www.cjmaramures.ro

Cuvânt înainte

Fiecare copil este special, unic prin natura existenței sale și are dreptul la o educație bună, de calitate.

Educația incluzivă este o formă de învățământ mult mai complexă, care răspunde diversității grupurilor de elevi, în special a celor cu diverse probleme educaționale, dar și a elevilor care provin din medii defavorizate.

Pentru a putea realiza o educație incluzivă de calitate, trebuie să creăm centre moderne, în care elevii, cât și cadrele didactice să beneficieze de un mediu cât mai adaptat cerințelor actuale, pentru a-și putea desfășura activitatea în cele mai bune condiții. În acest sens, avem o serie de proiecte pentru modernizarea și reabilitarea centrelor de educație incluzivă care sunt în subordinea Consiliului Județean Maramureș, tocmai pentru că îmi doresc ca atât elevii, cât și cadrele didactice să beneficieze de școli primitoare, care să răspundă cerințelor educaționale diversificate, specifice educației incluzive.

Este necesar să asigurăm tuturor copiilor accesul egal și neîngrădit la educație – pilon de bază al societății moderne de astăzi.

Mulțumesc profesorilor, educatorilor, dar și părinților care se implică zi de zi în educarea și în integrarea în societate a copiilor cu nevoi speciale. Eforturile dumneavoastră susținute în a găsi cele mai bune metode pentru formarea copiilor speciali din Maramureș sunt extrem de importante, pentru că ele contribuie semnificativ la asigurarea unei educații bază pe calitate și egalitate pentru acești copii.

Mult succes în toate proiectele dumneavoastră de viitor! Vă asigur de tot sprijinul meu și al instituției pe care o reprezint!

Ionel Ovidiu BOGDAN
Președinte Consiliul Județean Maramureș

„*Ghid de bună practică - Abordări practice pentru învățământul special*” este lucrarea care reunește experiența cadrelor didactice din cadrul Centrului Școlar de Educație Incluzivă din Sighetu Marmației.

Acest ghid izvorât, așa cum am precizat, din experiența practică, din munca directă cu copiii cu cerințe educative speciale și din contactul cu problematicile complexe și multidisciplinare ce le implică această activitate, curpinde teme importante ale intervenției psihopedagogice în acest domeniu. Este vorba de o serie de precizări metodologice cu privire la predarea disciplinelor reale și umane în învățământul special, a celor tehnice, precum și a unor modalități de intervenție psihocomportamentală, de dezvoltare a unor comportamente psihosociale și emoționale adecvate. De asemenea, s-a subliniat rolul terapiei ocupaționale, a art-terapiei și meloterapiei în munca cu copiii care prezintă cerințe educative speciale.

Toate aceste sugestii metodologice au fost ilustrate cu activitățile proprii implementate de cadrele didactice din cadrul Centrului Școlar de Educație Incluzivă din Sighetu Marmației.

Felicit această inițiativă, munca teoretică și practică depusă în sprijinul persoanelor cu cerințe educative speciale și sper ca acest „ghid” să fie un îndrumar și un punct de inspirație pentru alte cadre didactice care activează în acest domeniu.

Lect. univ. dr. Laurențiu MÂNDREA

*Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic
Universitatea din Oradea*

Fiecare ghid își are propria valoare și își aduce contribuția la creșterea informațiilor într-un domeniu.

În acest Ghid de bună practică, materialele propuse de autori reprezintă experiența lor în munca cu elevii cu CES, ele fiind abordări practice care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne într-un mod armonios și creativ. De asemenea pot fi folosite ca instrumente de lucru în munca de predare, exemple de muncă diferențiată și pot inspira alți dascăli care vor să-și aducă propria experiență și măiestrie în crearea unor noi instrumente de lucru pentru elevii cu CES.

Scopul ghidului este de a fi un exemplu, iar acesta oglindește realitatea muncii unor dascăli implicați.

Inspector școlar pentru învățământul special Țiudic Adelin Petru

Prefață

Societatea și știința au înaintat de-a lungul istoriei omenirii, deoarece oamenii au căutat în permanent să aibă o viață frumoasă și împlinită. Au dorit să-și ușureze munca, și-au dorit mai binele și astfel, prin trudă și multă implicare, mințile luminate ale înaintașilor noștri au pus umărul la evoluția omenirii. Au devenit modele pentru cei din jurul lor, iar prin exemplul lor i-au determinat pe unii să-i urmeze. Alții, și-au dorit să-i depășească și să-și aducă propria contribuție la bunul mers al lucrurilor. Au lăsat pentru urmași cunoștințele lor așezate pe diferite materiale: piatră, pânză, lemn, papirus iar mai apoi pe hârtie. Cu cât au fost mai multe informații cu atât au reușit să evolueze mai mult. Au început să învețe din exemplele altora, i-au urmat și au dus mai departe pe cele mai înalte culmi știința, cultura și educația. S-au descoperit lucruri pe care nu credeam că vom putea vreodată să le cunoaștem, nu credeam că este posibil... și totuși, zi de zi evoluăm, ne perfecționăm, ne cizelăm.

Aceasta e societatea în care trăim azi, o societate care împărtășește, comunică, colaborează și empatizează. Prin informare, cercetare, și străduință lumea a evoluat și astfel s-a ajuns la frumoasele progrese ale întregii omeniri de care ne bucurăm toți.

Fiecare domeniu își are particularitățile sale, motiv pentru care oamenii de bine care și-au dorit să pună umărul la creșterea cunoștințelor și a informațiilor pentru acel domeniu le-au tot publicat. Din acest motiv venim și noi astăzi să vă arătăm din experiența noastră în munca cu elevii cu cerințe educaționale speciale și să împărtășim cu dumneavoastră aspecte legate de reușite în activitatea didactică, de noi abordări pe diferite discipline și sperăm să putem inspira și pe alții așa cum și alții ne-au inspirat pe noi. Materialele publicate în acest ghid pot fi considerate exemple de bune practici, deoarece obiectivele propuse pentru activități au fost atinse iar feedback-ul a fost unul pozitiv. Considerăm, că valoarea lor se datorează implicației și dăruirii dascălilor din Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Sighetu Marmației.

În speranța că materialele ce se află în paginile acestui Ghid de bună practică vă vor inspira în activitatea dumeavoastră, vă mulțumim pentru interesul acordat și vă dorim succes pe mai departe!

Noi autorii

Rolul activităților practice desfășurate în cadrul orelor de matematică în dezvoltarea personalității elevilor cu cerințe educaționale speciale

Profesor psihopedagogie specială Marfici Oresia Aurora

Scopul învățământului matematic nu se reduce la latura pur informativă, ci vizează cultivarea raționamentului, spiritului de receptivitate, formarea gândirii logice, definirea clară și precisă a noțiunilor, adaptarea creatoare la cerințele vieții sociale. Toate cunoștințele dobândite trebuie să aibă legătură directă cu viața, pentru că au o utilitate practică. Nouă, învățătorilor, ne revine rolul de a organiza activitatea de învățare prin acțiuni care leagă cunoștințele de practică.

Modalitățile de realizare a caracterului practic-aplicativ în predare la elevul cu CES sunt multiple:

- învățarea centrată pe elev;
- abordarea stilurilor de predare (vizual, auditiv, practic/kinetic);
- abordarea conținuturilor din perspectiva metodelor activ-participative;
- aplicarea pe scară tot mai largă a jocului didactic;
- predarea integrată (interdisciplinară, pluridisciplinară, transdisciplinară);
- învățarea prin cooperare;
- desfășurarea unor lecții cu ajutorul computerului.

Mulți copii întâmpină dificultăți în învățarea matematicii pentru că nu-și însușesc la timp aceste noțiuni. Important este ca profesorul să respecte latura practică a matematicii. Odată cu însușirea noțiunilor matematice prin efort intelectual, elevul învață și anumite tehnici de investigare și rezolvare cu caracter tot mai general.

Prin modelare, joc didactic, problematizare, învățarea prin descoperire, elevul este pus în situația de a căuta, a descoperi, de a rezolva situații noi, neînvățate anterior. Acestea privesc atât activitatea elevului cât și pe cea a profesorului. Elevii pot fi conduși, prin activități atent dirijate, activități practice, la sesizarea poziției unui obiect față de alt obiect și la aprecierea distanței dintre ele, folosind cuvintele: “mai aproape”, “mai departe”, “sus/jos”, “la dreapta/la stânga” etc.

Activitățile practice contribuie nemijlocit la dezvoltarea, din toate punctele de vedere, a personalității copiilor cu cerințe educaționale speciale, împreună și în strânsă legătură cu celelalte activități care se desfășoară în școală.

Valoarea recuperativ-compensatorie a activităților practice se situează pe același plan cu celelalte domenii curriculare, ele contribuind la dezvoltarea personalității copilului cu condiția să respecte cerințele psihopedagogice în organizarea lor, să creeze un mediu stimulat, captivant pentru copil.

Caracterul practic-aplicativ al acestor activități permite îmbinarea muncii fizice, practice cu cea intelectuală. Rolul activităților practice se concretizează în dezvoltarea psiho-motorie, intelectuală, afectivă și estetică a copilului.

Prin aceste activități copilul învață să-și coordoneze mișcărilor, capătă pricepere și îndemânare, își formează unele deprinderi practice de a opera cu diverse materiale și instrumente, se educă simțul estetic, se îmbogățește sfera afectivă prin educarea în spiritul dragostei pentru muncă și a respectului pentru ceea ce au creat el și cei din jurul lui.

Activitățile practice, prin caracterul lor recreativ-creativ-atractiv, vin să canalizeze eforturile de învățare ale copiilor, de la alte discipline, fiind ca un „decanor” al tuturor cunoștințelor acumulate. Prin simpla așezare corectă a unui obiect realizat de copil prin propriul efort, putem afla o multitudine de informații în legătură cu modul în care s-au însușit cunoștințe, deprinderi, abilități, putându-se lua în timp util măsuri ameliorative necesare completării, îmbunătățirii situațiilor care se dovedesc a fi necorespunzător sau lacunar însușite.

În timpul desfășurării activităților practice cunoștințele dobândite se consolidează.

Mâna copilului, la intrarea lui în școală nu este suplă în mișcări, nu poate să-și coordoneze efortul în funcție de greutatea actului pe care îl are de executat, el neavând dibăcia și îndemânarea necesare5..

În cadrul activităților practice, elevul ajunge treptat în stadiul coordonării precise a mișcărilor, acestea devenind mai corecte, mai sigure, mai fine ca urmare a exersării lor.

Cunoscând destinația obiectului pe care îl realizează, copilul este stimulat și interesat să-și ducă la bun sfârșit lucrul început. În acest sens el trebuie să-și concentreze atenția, treptat devine perseverent, învață să se stăpânească și să învingă greutatea ce se ivesc în timpul executării operațiunilor necesare. De aici rezultă că trăsăturile pozitive ale voinței copilului se dezvoltă în mare măsură în timpul derulării proceselor activităților lui.

Activitățile practice influențează în mod pozitiv educarea copiilor din punct de vedere caracterial, în spiritul dragostei față de muncă, al respectului față de bunurile create de ei și de ceilalți colegi.

Deprinderile și priceperile de muncă practică îl obișnuiesc pe copil cu o activitate utilă, ceea ce contribuie la pregătirea lui pentru munca viitoare.

Activitățile practice își aduc contribuția și la îmbogățirea vieții afective, copiii trăiesc sentimente de bucurie și de creștere a încrederii în ei înșiși. Copiii analizează frumosul și-l formează în același timp o serie de priceperi și deprinderi artistice și în cele din urmă gustul estetic. Având în față propriile lucrări copilul analizează produsul finit realizat de el, îl compară cu modelul dat de cadrul didactic și cu realizările colegilor săi, poate să aprecieze critic rezultatul muncii sale și să selecteze din mai multe obiecte pe cel care prezintă reale calități artistice.

Activitățile practice sunt extrem de necesare iar abordarea integrată a conținuturilor trebuie să fie rodul creativității și implicării cadrelor didactice.

Percepția relațiilor spațiale va fi completată cu activități de observare a obiectelor din clasă, a poziției unui obiect față de celălalt pentru însușirea noțiunilor și reprezentarea grafică a distanței, poziției dintre obiecte. Astfel, se fac aranjări într-o anumită ordine, exerciții de comparări și diferențieri ale diferitelor materiale concrete sau ilustrații, exerciții practice cu material didactic, de sortare, de grupare.

În etapa operării cu mulțimile de obiecte concrete se realizează acțiunea nemijlocită cu obiecte concrete din mediul înconjurător. „Formează o mulțime cu 4 elemente și una cu 3 elemente cu obiecte de pe bancă” (fluturi, frunze, creioane etc). „Grupează obiectele de pe bancă având tot atâtea elemente cu mulțimea nou-formată” sunt o parte din cerințele pentru elevi.

Activitățile practice nu pot lipsi atunci când se învață adunarea și scăderea numerelor. În etapa concretă, elevii formează, de exemplu, o mulțime de flori roșii cu 6 elemente și o mulțime de flori galbene cu 3 elemente. Reunind cele două mulțimi de flori se formează o mulțime care are 9 flori. Se repetă acțiunea folosind alte obiecte, până ce elevii conștientizează că reunind o mulțime formată din 6 obiecte cu o altă mulțime formată din 3 obiecte (indiferent ce sunt acestea) se obține o mulțime formată din 9 obiecte. În această etapă, acțiunea elevului vizează numărul sau compunerea unui număr.

Referitor la corpuri geometrice în afara recunoașterii, se vor face exerciții de observare a obiectelor ce au aceste forme și activități practice de construire a acestor forme.

Matematica este o disciplină creativă și pasionantă. Ea poate produce momente de plăcere și încântare când elevul rezolvă o problemă pentru prima dată, descoperă o rezolvare mai elegantă a problemei sau vede pe neașteptate conexiuni ascunse.

Alături de procesele intuitive, predarea-învățarea presupune acțiuni de măsurare efectivă a figurilor și corpurilor geometrice, de comparare a rezultatelor, decupări de figuri, descompuneri ale figurii sau desfășurări și apoi asamblări ale corpului geometric.

Cu toate acestea, pentru mulți dintre elevi, matematica rămâne o mare necunoscută fără prea multe soluții pentru ei, dacă nu este legată de viața lor de zi cu zi și nu este aplicată în practică, fapt pentru care am ales să prezentăm câteva exemple de activități practice pentru învățarea și utilizarea unităților de măsură, având drept temei câteva din neajunsurile observate de-a lungul timpului la copii.

Studiul mărimilor și al unităților de măsură reprezintă o interfață între matematică și viața de zi cu zi. Înțelegerea măsurării și a unităților de măsură nu implică întotdeauna introducerea imediată a unităților standard. Profesorul trebuie să utilizeze unitățile nestandard (de exemplu: palma, creion, pasul etc.).

De exemplu, elevii nu reușesc să-și formeze imaginea corectă a lungimii metrului și nu pot să concretizeze această lungime comparativ cu talia lor sau cu lungimea pe care o reprezintă brațele întinse lateral sau chiar lungimea băncii în care stau și nu cunosc, cu aproximație, dimensiunile sălii de clasă, ale camerei de locuit, ale terenului de sport sau ale școlii în care învață.

Măsurarea și compararea lungimilor, capacităților sau masei unor obiecte folosind unități de măsură nestandard și standard adecvate se pot realiza prin exerciții-joc de măsurare, cu palma, creionul, paharul, bile, cuburi etc. a lungimii, capacității sau masei unor obiecte; exerciții de ordonare a unor obiecte după dimensiune folosind expresii ca: “mai lung” “mai scurt”etc.; jocuri de efectuare a unor măsurători folosind etaloane neconvenționale date sau alese în funcție de o anumită măsurătoare (etalon din carton sau plastic); identificarea și utilizarea în situații concrete a instrumentelor de măsură standard pentru efectuarea unor măsurători (metrul, linia gradată, metrul de croitorie, metrul de tâmplărie, etc.);

Prin activități practice, elevii învață mărimile, unitățile de măsură și apoi e timpul să exerseze măsurarea care este o activitate practică.

Câteva exemple de activități practice de măsurare a lungimii:

- în perechi, elevii își măsoară înălțimea, circumferința taliei, lungimea tălpii, anvergura brațelor, circumferința degetului inelar și notează într-un tabel atât măsurătorile proprii cât și pe cele ale colegului, făcându-se observații de genul: mai scund/mai înalt, mai scurt/mai lung, mai gros/mai subțire.

- în perechi, elevii măsoară săritura în lungime de pe loc, în ora de educație fizică.

- elevii sunt "investiți" cu meseria de croitor, își primesc clienții și îi măsoară pentru realizarea unor obiecte de vestimentație (bluză, pantalon, fustiță, rochiță, etc); își notează în tabel numele și dimensiunile pentru fiecare obiect vestimentar solicitat (lungimea mânecii, lungimea pantalonului, lungimea fustiței, etc) după care desenează obiectul de vestimentație și notează pe marginea lui dimensiuni.
- elevii sunt ajutați să construiască un compas, după care sunt invitați să realizeze în perechi sau individual măsurarea aleilor din curtea școlii sau a terenului de sport.

Sunt elevi care nu știu cu aproximație cât cântăresc, deși cântarul de baie nu mai este o raritate în casele lor. O vizită la un depozit de preluare fier vechi este foarte potrivită pentru a observa diverse modalități de cântărire a obiectelor /mașinilor.

Cu privire la unitățile monetare, este știut că elevii cunosc într-o măsură oarecare bancnotele și monedele care circulă în țara noastră, însă, atunci când sunt puși în fața unor probleme aplicative de schimburi monetare, de calculare a restului, se constată deficiențe, ca și în cazul prețurilor unitare ale unor produse sau mărfuri de utilitate zilnică, incorect apreciate conform raportului calitate/preț/cantitate.

Referindu-ne la predarea și aplicarea practică a unităților de măsurare a timpului, este clar că noțiunile de secundă, minut, oră și ziua se pot forma numai prin utilizarea ceasornicului; deși acest instrument este folosit frecvent în predarea lecțiilor, nu întotdeauna utilizarea lui se face cu suficientă eficacitate, motiv pentru care nu se însușesc conștient unitățile respective de măsură, una din explicațiile frecvente fiind și aceea că ceasul electronic este omniprezent.

Conexiunile matematicii cu viața de zi cu zi și mai târziu, în clasele mai mari, chiar și cu alte domenii ale cunoașterii și vieții, le formează elevilor o gândire logică și flexibilă, le sporește motivația pentru studiul matematicii și îi conduc la înțelegerea unitară a lumii înconjurătoare, putând fi, de altfel și un instrument eficace în vederea petrecerii timpului liber în mod plăcut și constructiv.

Bibliografie:

1. Roșu Mihail – „Metodica predării matematicii în ciclul primar”;
2. Miron Ion & Radu Ion – „Didactica modernă”, Editura Dacia;
3. Cosmovici Andrei & Iacob Luminița – „Psihologie școlară”, Ed. Polirom, Iași;
4. Anexa nr. II a Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021 Ministerul Educației, Programa școlară pentru disciplina MATEMATICĂ, Învățământ special (Clasele a V-a–a VIII-a, Dizabilități intelectuale moderate și ușoare).

Beneficiile proiectelor și parteneriatelor educaționale pentru motivarea, socializarea și valorizarea elevilor cu cerințe educaționale speciale

Profesor psihopedagogie specială Marfici Oresia Aurora

Profesor Vîrsta Liliana Maria

”Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață. Dă-mi, te rog, acele lucruri care mă vor îndrepta spre fericire.

Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume...”

(Child’s Appeal)

Printre prioritățile politicilor educaționale promovate pe plan internațional de unele țări cu sisteme sociale democratice s-a aflat asigurarea accesului la educație pentru toți copiii în conformitate cu Declarația Drepturilor Copilului și cu principiul “egalizării șanselor” tuturor categoriilor de beneficiari ai serviciilor educaționale din sistemul public și din sistemele alternative de educație existente într-o comunitate. Această convenție cu privire la drepturile copilului include un articol specific asupra drepturilor copiilor cu dizabilități (art. 23), în care participarea activă la comunitate printr-o integrare socială cât mai deplină primează.

În contextul unei societăți care se schimbă, operând modificări de formă și de fond la nivelul tuturor subsistemelor sale, învățământul românesc trebuie să își asume o nouă perspectivă asupra funcționării și evoluției sale. În cadrul acestei perspective inedite, parteneriatul educațional devine o prioritate a strategiilor orientate către dezvoltarea educației românești.

Pentru transformarea parteneriatului în principiu fundamental al reformei educaționale au avut influență factorii sociali în susținerea educației, ducând la descentralizare, consecințele educației primite de tânăra generație asupra societății, orientarea copiilor într-un univers informațional dinamic, diversificat și uneori, contradictoriu.

Parteneriatul educațional urmărește transformarea reală a elevilor în actori principali ai demersului educațional, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Având în vedere că foarte mulți copii de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă provin din familii sărace sau dezorganizate, cu părinți mai puțin interesați de soarta copiilor lor, ne-am propus să

acordăm noi mai mare atenție cultivării sensibilității morale prin care să descurajăm posibilele tendințe de a trata pe oameni ca pe niște lucruri și să stimulăm pe rând copiii noștri respectul, grija și simpatia pentru ceilalți.

Rolul acestor proiecte este de a organiza acțiuni în vederea îmbunătățirii relațiilor dintre instituțiile/școlile partenere pe toate direcțiile educaționale, bazate pe acțiunile de voluntariat ale elevilor și cadrelor didactice.

Școala, familia și comunitatea sunt factorii care formează comportamente adecvate, de integrare și adaptare socială a copiilor, conform exigențelor actuale și viitoare ale societății. Prin exersarea și practicarea unor norme de conduită se vor forma valențe ale personalității elevilor, pe criterii axiologice.

Parteneriatele sprijină dezvoltarea unei atitudini pozitive, autonome, care să armonizeze relațiile cu sine și cu ceilalți, cu mediul înconjurător.

Relația de prietenie nu este numai o posibilitate, ci și o necesitate. La vârsta școlară, copiii au nevoie să învețe să ia în considerare punctul de vedere al altor copii, să facă schimb de idei și să înțeleagă mai bine experiențele prietenilor lor.

Parteneriatele se vor a fi un pas în plus în adaptarea socială cât mai bogată și diversificată a elevilor cu cerințe educaționale speciale în cât mai diverse locuri și în același timp participarea la diferite activități alături de copiii din școala de masă.

Accesul copiilor cu cerințe educaționale speciale în școala de masă, alături și împreună cu elevii „normali” reprezintă o permanentă provocare pentru toate categoriile de cadre didactice, manageri de școală, părinți și decidenții de la nivel local sau național. De aceea este foarte importantă orice întâlnire, activitate care se desfășoară între cele două școli.

Școala și specialiștii săi au un rol esențial în formarea și pregătirea tinerilor pentru viață.

O școală responsabilă trebuie să respecte o serie de condiții și criterii. În primul rând, ea e răspunzătoare educațional și civic pentru ceea ce produce în și pentru societate. În al doilea rând, o astfel de școală, dă seamă de rezultatele produse, cu alte cuvinte este capabilă să-și recunoască, să-și planifice și să-și evalueze resursele în termeni de scopuri și rezultate. Pentru a deveni responsabilă, ea trebuie să respecte o serie de condiții și criterii, să-și revizuiască scopurile, atitudinile, să-și evalueze periodic rezultatele.

Școala modernă se bazează pe metodele care diferă mult de cele uzuale bazate pe expunere, memorizare, repetare. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele

învățate și în viața de zi cu zi. De multe ori se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod cât mai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Parteneriatele școlare facilitează realizarea unor proiecte prin care elevii au posibilitatea să își perfecționeze și să pună în practică cunoștințele, să participe la competiții, excursii, schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și competențele de comunicare.

Proiectarea și implementarea unor activități extracurriculare și extrașcolare, în școală și în comunitate, pe baza proiectelor și parteneriatelor dintre elevi, profesori și membri ai comunității locale este o necesitate a activității didactice.

Parteneriatul reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune. În practica școlară există mai multe expresii destinate parteneriatului educațional: acord de parteneriat, acord cadru de parteneriat pentru educație, parteneriat de colaborare, protocol. Pentru realizarea unui parteneriat de succes, sunt necesare parcurgerea unor etape precise: explorare – evaluare – planificare – formare – inițiere – realizare – verificare – reglementare – consolidare – acționare – implementare – evaluare.

Pentru realizarea unui parteneriat este nevoie a fi respectate cele patru condiții de realizare a acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat. Procesul de colaborare pornește de la un nivel inferior, cel al comunicării pentru a ajunge la un nivel superior, cel al parteneriatului.

Elaborarea, coordonarea și desfășurarea unor proiecte educative extracurriculare atrag atenția nu atât asupra importanței acestora în sine, cât mai ales asupra implicațiilor pe care le au asupra construirii și modelării personalității viitorilor cetățeni ai planetei, elevii de azi. Aceste activități sunt apreciate de către copii și factorii educaționali în măsura în care:

- urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ;
- valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile celor supuși actului educațional;
- organizează timpul liber într-o manieră plăcută, relaxantă;
- formele de organizare ale acestor activități au caracter recreativ, dar urmăresc un scop educativ;
- au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup, creează un sentiment de siguranță și încredere.

Proiectele de parteneriat educaționale vizează întărirea relațiilor dintre părinți, elevi, dascăl și comunitate, creșterea gradului de implicare a tuturor factorilor educaționali. Activitatea în parteneriat are nenumărate avantaje, deoarece creează relații de colaborare, clarifică diverse probleme educative,

oferă un nou cadru în dezvoltarea personalității elevului. Inițierea diferitelor proiecte de parteneriat educaționale sunt benefice atât pentru elevi, cât și pentru toți factorii implicați: școală, familie, comunitate.

Școala și familia sunt cei doi piloni de rezistență ai educației, iar între aceștia și comunitate, mediul extrașcolar și extrafamilial, pendulează copilul, obiect și subiect al educației. Dacă aceste medii educaționale se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură buna integrare a copilului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială.

Școala face posibilă participarea grupurilor și colectivităților la viața publică, elaborarea și luarea deciziilor. Schimbul de informații favorizează interacțiunea socială și permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluționarea problemelor.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Elevii învață să gândească critic, complex, își dezvoltă gândirea multicauzală, experimentează abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toleranță și nu în ultimul rând, socializează, învățând să fie mai apropiați, să lege noi prietenii, să-și împărtășească experiențe personale.

Organizarea activităților extrașcolare prin care elevii să contribuie, după puterile lor, la creșterea calității vieții în comunitatea în care trăiesc, are nenumărate avantaje din punctul de vedere al educației pe care o face școala. Acestea sunt:

- împletirea teoriei cu practica, elevii constatând că ceea ce învață la școală poate fi aplicat în cadrul unei acțiuni concrete;
- acțiunile dezvoltă la elevi responsabilitatea și sensibilitatea față de semenii lor;
- se creează legături la nivelul comunității;
- se stimulează gândirea critică;
- se educă percepția multiculturalității;
- se dezvoltă stima de sine și devotamentul pentru ideile civice.

Astfel de activități presupun utilizarea unor metode activ-participative de implicare a copiilor, multe acțiuni se desfășoară în afara școlii, în comunitate – acțiuni cu impact comunitar (acțiuni ecologice, sanitare, campanii pentru dezvoltare comunitară, etc.).

Procesul de construire a modelului de educație în și pentru democrație e complex și trebuie să angajeze nu numai grupul de educatori din sistemul național de învățământ, ci și părinții, instituțiile culturale, mijloacele de comunicare în masă, într-un cuvânt, societatea în ansamblul său.

Scopul final al educației îl constituie dezvoltarea copilului pentru a se putea manifesta ca subiect social activ. Acest lucru este posibil doar dacă familia în care trăiește și se formează elevul, școala la care învață și comunitatea, prin acțiunile sale, îl fac să se simtă protejat și să-și dezvolte personalitatea.

Atâta timp cât în prezent societatea românească se confruntă cu o serie de probleme greu rezolvabile (venituri insuficiente, somaj, delincvență, droguri, trafic de carne vie, etc), familia a devenit tot mai fragilă și vulnerabilă. De aceea, școlii îi revine tot mai mult rolul de a întări educația copiilor și tinerilor, de a susține familia și implicit de a contribui la îmbunătățirea climatului social al comunității.

Ca principal factor de cultură și civilizație, școala își centrează învățarea pe elev, care, devine subiect activ al propriei deveniri.

Ca individul (copil, adult, vârstnic) să poată trăi într-un mediu social, trebuie să respecte unele norme și reguli importante pentru societate. Aceste reguli după care se ghidează individul în viața socială au și caracter social, motiv pentru care sociologia pune accent pe socializare. Socializarea nu este un proces mărginit și temporar, pentru că orice individ participă vrând-nevrând la viața socială și trebuie să se adapteze permanent schimbărilor care apar în societate, fiind tot timpul supus unor cerințe și provocări sociale.

Copilul cu dizabilitate intelectuală trebuie considerat ca făcând parte din societate. Nu putem să-l ascundem, nu are nevoie de mila noastră, ci de sprijinul nostru, permițându-i să trăiască alături de ceilalți copii, ca parte integrantă a comunității.

Pentru a socializa, elevul trebuie să beneficieze de intervenție individuală și să participe la activitățile de grup.

Considerând școala ca principala instanță de socializare a copilului, integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a elevilor, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și calități favorabile acestui proces.

Educația specială este forma de educație adaptată și destinată tuturor copiilor cu cerințe educaționale speciale care nu reușesc să atingă un nivel de educație corespunzător vârstei și cerințelor societății pentru un om activ, autonom, independent.

La baza educației speciale stau principiile:

- 1. Garantarea dreptului la educație al oricărui copil.
 - a) Copiii au dreptul să învețe împreună, indiferent de dificultăți și de diferențe;
 - b) Fiecare copil este unic și are un anumit potențial de dezvoltare și învățare;
 - c) Grădinița, școala și comunitatea asigură șanse egale de acces la educație pentru toți copiii.
- 2. Asigurarea de servicii specializate centrate pe nevoile copiilor cu cerințe educaționale speciale.
 - a) Corelarea tipurilor de educație și a formelor de școlarizare în funcție de scopul educației, obiectivele generale și specifice, precum și de finalitățile educației;
 - b) Asigurarea conexiunii educaționale prin activități complexe.

Proiectul este un complex de activități specifice noi, programate în conformitate cu un plan de activități, în scopul realizării unor obiective, într-un interval de timp definit, cu ajutorul unor resurse umane, tehnice și financiare, identificate ca atare la momentul elaborării propunerii de proiect.

Parteneriatul educațional este o atitudine abordată în sprijinul dezvoltării societății prin prisma educativă și presupune participare la o acțiune educativă comună, interacțiuni constructive acceptate de către toți partenerii, comunicare eficientă între participanți, acțiuni comune cu respectarea rolului fiecărui participant, interrelaționare.

Parteneriatul educațional mai presupune, unitate de cerințe, de opțiuni, decizii și acțiuni educative, subordonate actului educativ propriu-zis.

Parteneriatul educațional vine în sprijinul dezvoltării personalității copiilor cu dizabilitate intelectuală, asigurându-le acestora realizarea autonomiei personale, prin valorizarea socială a fiecăruia dintre ei.

Proiectul de parteneriat, formă modernă și complexă de învățare-evaluare, se bazează pe toate formele de organizare a activităților: individual, pe perechi, pe grupe, frontal, grupele participante devenind o comunitate de învățare, în care fiecare contribuie atât la propria formare, cât și la procesul de învățare colectiv.

Învățarea bazată pe proiect este o abordare instrucțională care angajează copiii într-o investigație bazată pe cooperare-comunicare-colaborare. Copiii află soluțiile problemelor prin:

- formularea și rezolvarea întrebărilor;
- dezbateri de idei;
- proiectarea de planuri sau experimente;
- comunicarea ideilor și a rezultatelor unii altora;

- adresarea de noi întrebări;
- crearea de produse noi;
- extragerea concluziilor;
- formularea de predicții.

Această abordare are o eficiență crescută în creșterea motivației elevilor și în stimularea operațiilor superioare ale gândirii.

Învățarea bazată pe proiect este o acțiune de cercetare și acțiune practică în același timp. Parteneriatele în care m-am implicat cu elevii clasei m-au ajutat să-i cunosc mai bine.

Prin activitățile specifice învățării prin cooperare se urmărește diminuarea sentimentului de inferioritate, de respingere și evitare resimțit la elevii cu nevoi speciale, realizarea unui climat socio-afectiv pozitiv, constructiv, menit să-i motiveze să se implice în acțiunile propuse.

Munca în echipă a asigurat mai multe oportunități de alăturare, participare, interacțiune, atât în rândul elevilor, cât și între partenerii implicați în proiect.

Parteneriatele au un conținut transdisciplinar deoarece prin realizarea proiectului se ating obiectivele de referință ale mai multor arii curriculare:

- activitățile propuse sunt extinse spre alte zone din afara școlii, astfel copiii se apropie de realitatea cotidiană;
- formează deprinderi de muncă în echipă, fiecare copil contribuind la succesul echipei, fiecare copil fiind format să accepte părerile altora;
- parteneriatele trezesc interesul pentru cercetare;
- dezvoltă spiritul de colaborare și întrajutorare, sporesc încrederea în forțele proprii ;
- creează cadrul propice pentru a colabora, a compara, a învăța de la ceilalți, a-și exprima părerile, gândurile, bucuriile, speranțele;
- cei timizi, cei mai puțin activi au ocazia să-și descopere calități pe care nu știau că le au;
- parteneriatele sunt adevărate schimburi de experiență pentru cadrele didactice;
- pentru elevii din școala specială, parteneriatul este o modalitate benefică și necesară de a socializa, de a comunica, de a-și forma acele deprinderi de comportament acceptate de societate, formându-i pentru viață în comunitate și cu comunitatea.
- la finalul fiecărei activități se realizează “dovezi” ale muncii în echipă: fotografii, portofolii, albume, pliante, etc. care pot deveni adevărate modele pentru ceilalți copii.
- Proiectele se pot îmbogăți sau simplifica în funcție de mai mulți factori, dar cel mai important cred că este preocuparea și deschiderea spre nou, spre schimbare.

Prin aportul formativ-educativ al activităților în parteneriat se creează capacitatea elevilor de a învăța să comunice deschis, de a avea puterea să recunoască atunci când au nevoie de ajutor, pentru a-l cere fără rezerve.

Activitățile extrașcolare, tocmai prin caracterul aplicativ și experimental, pot transforma spațiul școlar într-o ”grădină fermecată”. Școala capătă plus valoare prin organizarea activităților extrașcolare și extracurriculare formând și pregătind elevul pentru reușita lui în viață. O reușită în viață în care latura performanței, a inteligenței este completată de cea valorică, spirituală.

Organizarea activităților extrașcolare presupune creativitate din partea profesorului, diversitate culturală, dezvoltarea unor atitudini pozitive față de școală, familie, prieteni, societate în general. Temele propuse și experimentele realizate corespund cerințelor actuale ale societății moderne și răspund elevilor la o serie de probleme cu care întreaga comunitate școlară se confruntă: violența școlară, bullying, gestionarea conflictelor încă de cele mai mici vârste.

Temele amintite mai sus sunt abordate prin întâlniri colective cu elevii, prin realizarea de proiecte educaționale, prin metode ce dezvoltă creativitatea și gândirea critică, dezvoltă elevilor și alte sisteme de exprimare a limbajului, pe care în mod tradițional nu le utilizează în cadrul lecțiilor.

În cadrul activităților extrașcolare se urmărește dezvoltarea relațiilor intercolegiale, formarea de noi relații, se pune accent pe o comunicare deschisă, sinceră, în care se combat stereotipuri și prejudecăți ce limitează exprimarea liberă a copilului. Se dezvoltă spiritul de echipă, se pune în evidență elevul, construindu-și abilitățile de autoprezentare dar și de prezentare a celui alt.

O școală modernă înseamnă o școală adaptată nevoilor copiilor, părinților și cadrelor didactice. Nevoile trebuie identificate încă de la cele mai mici vârste. Când aceste nevoi sunt cunoscute, atunci școala poate forma caractere puternice. Prin practicarea activităților școlare, școala devine pentru elev prieten, petrece un timp relaxant, dar util, benefic pentru dezvoltarea lui ulterioară, acceptă mai ușor să interacționeze cu adulții, în cazul acesta profesorii, manifestând curaj și renunțând în același timp la sentimente de rușine, la izolare, la teamă, frică.

Colaborarea între factorii educaționali–școală, familie, comunitate–devine tot mai necesară, în ceea ce privește familiarizarea copiilor, prin exemple și modele, cu adevăratele valori ale spiritualității umane. Trăim vremuri în care comunicarea a devenit un factor extrem de important, indiferent de felul în care apare: scris, vorbit sau în mediul virtual și astfel, „Parteneriatul educațional” este un concept care devine tot mai prezent în relațiile de colaborare ce se stabilesc între unitățile de învățământ și diferitele segmente ale societății.

Necesitatea și importanța acestor parteneriate apar oglindite sub două aspecte:

- nevoia deschiderii școlilor speciale către comunitate;
- sensibilizarea comunității la nevoile școlilor speciale.

Activitățile extrașcolare sprijină, de asemenea, imaginea pozitivă a unității în rândul comunității. Având o influență formativă, activitățile extrașcolare au la bază toate formele de acțiuni: turistice, de creație, concursuri și parteneriate cu alte instituții. Acest tip de activități dau o notă aparte și o alternativă sănătoasă și creativă de ocupare a timpului liber al copiilor, iar comunitatea cu siguranță că va percepe în mod pozitiv astfel de manifestări.

Fiind o componentă educațională valoroasă, fiecare cadru didactic trebuie să-i acorde o importanță aparte, el însuși, să manifeste o atitudine inovativă și deschisă, atât prin modul de realizare al activității cât și prin atitudinea față de toți factorii participanți, asigurând o atmosferă relaxantă, primitoare și generatoare de creativitate și bună dispoziție.

Modalitatea cea mai viabilă și eficientă prin care comunitatea poate și ar trebui să răspundă nevoilor din sistemul educațional este încheierea și derularea în parteneriat a unor proiecte, astfel, parteneriatul devine un instrument ce va avea o însemnătate deosebită și un mare câștig pentru educația copiilor, pornind de la ideea că, preșcolarul și școlarul trebuie să intre în contact cu alți semeni, nu doar să stea în sala de grupă sau clasă.

Copilul va veni în contact cu diferite persoane din diferite medii de lucru, va cunoaște, va crește și se va dezvolta, astfel, într-un mediu comunitar variat.

Activitățile de parteneriat pornesc de la necesitatea de a integra școala specială în mediul comunitar ca partener egal și consecvent în formarea unui viitor cetățean.

De asemenea, proiectele educaționale realizate cu diferiți parteneri locali, precum biblioteca, școala, biserica, primăria, poliția, cabinet medical-stomatologic dar și alte instituții particulare sau de stat, sunt foarte atractive și inedite, iar copiii participă activ și eficient la acestea alături de alți membri ai comunității.

Atunci când elevilor cu dizabilități intelectuale le este stârnit interesul, curiozitatea și inițiativa, ei vor solicita și altă dată participarea și implicarea în mai multe activități de acest gen.

Cu toate că, primii educatori ai unui copil sunt părinții, educația lui este responsabilitatea întregii comunități, astfel că sistemul de educație devine parte integrantă în viața comunității, care se ocupă de buna lui funcționare.

Bibliografie:

1. Alois Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Ed. Polirom, Iași , 2006;
2. Adina Băran-Pescaru, Parteneriat în educație, Ed. Aramis Print, București, 2004, cap. 2;

3. Andrei, A., Managementul proiectelor educaționale, în Junior Scientific Journal, 2017;
4. Cucuș, C. (coord.) Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ediția a III-a Gherguț, A., Ciobanu, C., Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale, Ghid practic, Ed. Polirom, Iași; 2009.

Poze din diverse parteneriate

Recompensa ca metodă eficientă de întărire a comportamentului pozitiv

Program de intervenție bazat pe recompense

Profesor psihopedagogie specială Dobroțchi Denisia Claudia

Motto: “Recompensa pe care o primești atunci când îți faci datoria, este puterea de a o îndeplini pe următoarea. Împlinirea e recompensa lucrului bine făcut.”

Planul de intervenție

Argument: În aceste zile de dezvoltare a societății și științei, ca dascăl ești provocat zi de zi să faci față comportamentului mereu schimbător al elevilor cu CES (cerințe educaționale speciale). Omul, deși e ființă socială, uită uneori că trăiește în comuniune cu alții și că alături de el se află semenii care au nevoie de înțelegerea și sprijinul său. Astăzi, mai mult decât oricând, trebuie să învățăm să ne acceptăm unii pe alții, să ne respectăm reciproc și mai ales să fim solidari unii cu alții, să fim empatici și toleranți.

Cu toții știm că atitudinile și comportamentul nostru față de tot ce ne înconjoară încep a se forma de la cea mai fragedă vârstă. Inițial părinții, apoi profesorii, încearcă să ne familiarizeze cu diferite norme și valori morale și sociale. Una dintre aceste valori este și responsabilizarea elevilor cu dezvoltarea personală.

În activitatea didactică, întregul proces instructiv-educativ se bazează pe norme și reguli. Odată ce acestea sunt încălcate de către elevi, atrag după sine diferite măsuri educaționale mai puțin plăcute. Din acest motiv am considerat că este mai eficient să educi un copil cu o atitudine pozitivă decât cu una negativă.

„Care artă poate fi egală cu arta de a educa sufletul copilului, de a-i forma mintea tânărului? Cel care practică această artă trebuie să fie mai priceput și mai talentat decât un pictor și decât un sculptor.” Sunt vorbele fără de seamăn ale lui Ioan Gură de Aur.

Înainte de a transmite cunoștințe este important să încercăm să educăm sufletul. În educație pot fi utilizate ca modalități de întărire a comportamentelor pozitive: încurajarea, lauda, promovarea comportamentelor prin exemplul personal, evidențierea comportamentelor pozitive, oferirea de

recompense precum bulinuțele și steluțele de evaluare a activității sau la sfârșitul zilei, oferirea de responsabilități/posibilitatea de a fi util cadrului didactic în activitatea sa și altele.

În munca cu elevii cu CES ne-am dorit ca aceste recompense să fie ceva mai mult decât vorbe, astfel am reușit să dezvolt un sistem de recompensare pe bază de buline și steluțe.

Scop: Prin conceperea acestui proiect educațional și dezvoltarea unui sistem de recompensare a elevilor, mi-am dorit a-i evidenția pe elevii care respectă programul și regulamentul școlii, dau dovadă de seriozitate în îndeplinirea sarcinilor școlare și extrașcolare, participă la acțiuni de voluntariat, concursuri, etc. Fiindu-le observate, încurajate și evidențiate acțiunile pozitive, elevii se simt apreciați astfel devenind mai atenți, sârguincioși, străduindu-se să nu dezamăgească după ce și-au format o părere bună în fața celorlalți. Tuturor ne place să ne fie recunoscute meritele, iar faptele bune să nu fie trecute neobservate. Astfel am ales metoda recompensei.

Din dorință de mai bine, am sperat să reușesc în demersul meu de a demonstra eficiența recompensei în viața elevilor și că ea este cu adevărat o metodă eficientă de întărire a comportamentului pozitiv și că prin aceasta elevii ajung să-și dezvolte anumite deprinderi sănătoase și frumoase, iar motivația să pornească din sufletul și mintea lor.

Prin acest sistem de recompense prin buline galbene pentru comportament pozitiv și steluțe pentru implicarea în activitățile de predare - învățare - evaluare, mi-am dorit ca motivația la elevi să se dezvolte din motivație extrinsecă în una intrinsecă, prin încercarea de a-i determina să înțeleagă de ce este important să adopte un comportament pozitiv, frumos și corect, să muncească mai mult din dorința de a-și depăși condiția și să înțeleagă că prin acest comportament șansele lor de integrare în societate și implicit de inserție pe piața muncii în viitor, vor crește. Prin acest proiect educațional, pe baza acestui sistem de recompensare mi-am dorit să reușesc a scoate potențialul maxim de care acești elevi sunt capabili, pentru a se integra în societate cu verticalitatea și demnitatea de care orice persoană are nevoie.

Rezumat: Am inițiat acest proiect în speranța de a sensibiliza cât mai mulți semeni ai noștri cu privire la situația copiilor proveniți de la școlile speciale, în speranța că vom putea șterge etichetele puse acestor copii «speciali», demonstrând că și ei sunt capabili să respecte, să creeze, să dăruiască, să empatizeze cu problemele celorlalți. Familia, școala și comunitatea sunt factorii care formează comportamente de integrare și adaptare socială a copiilor, conform exigențelor actuale și viitoare ale societății.

Învățarea este după A. N. Leontiev (apud Cosmovici A., 2008) “procesul dobândirii experienței individuale de comportare”, astfel în urma învățării se acumulează informații, se formează gândirea, sentimentele și voința, fiind implicat întregul psihic. Cu alte cuvinte, învățarea este multidimensională și plurinivelară cu influențe semnificative asupra dezvoltării, datorită faptului că prin conținuturile învățării se modifică comportamentul în baza experiențelor individuale de cunoaștere, de dezvoltare a funcțiilor cognitive, a priceperilor, a deprinderilor și a însușirii comportamentelor sociale (Roman, D., 2011).

Din punct de vedere al formelor, învățarea este spontană (socială) realizată în cadrul familiei, grupuri de prieteni și este sistematică, realizată în unitățile de învățământ, stagii de calificare, instruire. Învățarea care se realizează în cadrul unităților de învățământ este în general o învățare senzorio-motorie și o învățare verbală. La o privire mai în detaliu învățarea care se realizează în școală este de mai multe tipuri: învățarea senzorio-motorie, învățarea prin receptare, prin descoperire, logică, mecanică și creatoare.

Literatura de specialitate prezintă legătura dintre recompensă și modificarea comportamentală și programele de lucru derivate din teoriile învățării, precum și comportamentele fundamentale ale cadrului didactic în activitatea instructiv-educativă cu clasa de elevi: de organizare, comunicare, coordonare, îndrumare, consiliere, control, evaluare, dar nu în ultimul rând de motivare a activităților elevilor prin formele de întăriri pozitive și negative, utilizând aprecieri verbale, reacții nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive, orientare valorică prin serii de intervenții cu caracter umanist a tendințelor negative identificate în conduitele elevilor și încurajând și manifestând solidaritate cu unele trăiri ale clasei de elevi.

Prin formarea și exersarea unor norme de conduită morală se va forma și modela personalitatea elevilor, având la bază criteriile axiologice. Educatorul tuturor timpurilor este cel care se gândește și la sensibilizarea comunității în care trăiește în legătură cu realitățile crude, de neimaginat, uneori, pe care le trăiesc semenii noștri, adulți și copii.

În activitatea didactică, pot fi utilizate ca modalități de întărire a comportamentelor pozitive încurajarea, lauda, promovarea comportamentelor prin exemplul personal, evidențierea comportamentelor pozitive, oferirea de recompense precum bulinuțele și steluțele de evaluare a activității la sfârșitul zilei, oferirea de responsabilități/posibilitatea de a fi util cadrului didactic în activitatea sa și altele.

În ultimii zece ani acest sistem de recompensare s-a tot dezvoltat și a dat rezultate frumoase. De asemenea elevii pot să-și aleagă tipul de recompense pe care și-l doresc: ei fiind recompensați cu

ieșire la Patiseria Cecilia din Sighetu Marmației unde toată consumația elevilor cu prăjitură, suc, înghețată, pizza și alte produse de patiserie este gratuită, fiind sponsorizată de către administratorii acestei patiserii d-na Petrovan Mariana, vizite excursii, plimbări, participarea la altă oră de curs sau activitate, jocuri ludice și activități de educație non-formală în sala de recreere, cărți, dulciuri, diplome și premii. Prin observare și monitorizare am ajuns cu acest sistem la o formă clar definită.

Obiective:

- ❖ Încurajarea elevilor de a respecta regulamentul școlar;
- ❖ Motivația elevilor de a respecta normele școlare și nu numai, să devină din motivație extrinsecă în una intrinsecă;
- ❖ Îmbunătățirea comportamentului elevilor;
- ❖ Dezvoltarea imaginii de sine;
- ❖ Învățarea de apreciere a unei recompense meritate;
- ❖ Dezvoltarea personalității elevilor cu CES, integrarea lor în societate și îmbunătățirea rezultatelor școlare;
- ❖ Dezvoltarea dorinței de asimilare a mai multor cunoștințe;
- ❖ Prevenirea actelor de indisciplină și violență;
- ❖ Dezvoltarea relațiilor de colegialitate;
- ❖ Aprecierea concurenței loiale;
- ❖ Combaterea discriminării;
- ❖ Cultivarea spiritului de toleranță și acceptare;
- ❖ Promovarea ideii de voluntariat;
- ❖ Sensibilizarea semenilor la greutățile copiilor sau adulților din jurul lor;
- ❖ Ajutorarea copiilor sau adulților cu posibilități materiale reduse, aflați în situații deosebite;
- ❖ Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare, implicare activă, munca în echipă;
- ❖ Cultivarea imaginației, a creativității elevilor prin realizarea acțiunilor și a lucrărilor artistice din cadrul proiectului.

Prezentul program l-am folosit ca temă pentru Lucrarea metodică-științifică de gradul I cu același titlu. Din punct de vedere al obiectivelor specifice, s-a urmărit evidențierea îmbunătățirii comportamentelor pozitive la elevi în urma participării la programul de intervenție având la bază recompensele și evaluarea programului de intervenție cu recompensare pe baza regulamentului cu buline și steluțe.

Bulinele pe care le ofer ca recompensă pentru un comportament pozitiv, pot fi acordate pentru următoarele:

- intră la timp la oră și pregătește caietul și instrumentele de scris fără să fie nevoie să i se ceară acest lucru;
- așteaptă în clasă profesorul, în bancă;
- își face foarte bine datoria de elev de serviciu sau de responsabil al clasei;
- participă la activități de ecologizare;
- ajută la activități de curățare a spațiului de joacă și în curtea școlii;
- ajută un coleg în anumite situații;
- se străduiește în timpul orei să respecte o cerință a profesorului - în special elevii care au probleme de comportament – fie să vorbească în timpul orei; fie încearcă să folosească telefonul mobil fără să i se permită acest lucru; să se ceară la baie fără un motiv real, ci doar spre a se sustrage de la activitățile din timpul orei; să înjure sau să aibă un comportament nepotrivit;
- a participat la activități extrașcolare și a avut un comportament foarte frumos; etc.
 - ❖ La 10 buline galbene, elevii primesc o recompensă - aleasă de ei - care poate să fie luată în diferite moduri;
 - ✓ mergem la o prăjitură și suc la cofetărie, unde totul este gratuit;
 - ✓ mergem într-o excursie; o vizită; elevii pot să își exprime părerea despre locul unde mergem;
 - ✓ își alege ca la o anumită zi/oră –atunci când se poate - să meargă după preferință la: sala de sport, bibliotecă, sala de recreere; etc,
 - ✓ primesc diplomă pentru “Elevul lunii” pentru cel mai frumos comportament sau pentru faptul că a reușit să nu mai facă un lucru greșit și diplomă la sfârșitul anului cu premii.
 - ❖ Steluțele le ofer ca recompensă pentru modul în care se implică la oră în activitatea didactică:
 - ✓ sunt atenți și încearcă în permanență să răspundă la solicitările profesorului din timpul orei,
 - ✓ se străduiesc să scrie corect și frumos,
 - ✓ dau răspunsuri foarte bune, corecte, rapide;
 - ✓ fac muncă suplimentară, etc.

- ❖ La 10 steluțe primesc nota 10 în caiet, iar la trei note de 10 în caiet, trec un 10 și în catalog, primesc diplomă pentru “Elevul lunii” și diplomă la sfârșitul anului cu premii.

Program de intervenție/ regulamentul cu recompense:

Nr. Crt.	Tipul de recompensă	Tipul de activitate / domeniu	Cerințe școlare / extrașcolare	Recompensa
1.	Bulina galbenă	Școlară	- intră la timp la oră, își pregătește rechizitele iar în timpul orei are un comportament decent (vorbește frumos, nu stă cu chipiul în cap, nu vorbește neîntrebat, nu folosește telefonul mobil, respectă regulamentul școlar, duce la îndeplinire sarcinile școlare)	Primește o bulină galbenă la sfârșitul orei
		Extrașcolare Extra – curriculare	- participă la activități extracurriculare/ extrașcolare/cerc de creație literară/ ansamblu	Primește trei buline galbene la sfârșitul activității
		Relaționare/ Socială	- ajută un coleg cu dizabilități motorii, dizabilități severe/autism, îi ia apărarea, etc.	Primește trei buline galbene la sfârșitul activității
		Conflictuale	- nu se bate chiar dacă e provocat - desparte o încăierare sau aplanează un conflict	Primește trei buline galbene la sfârșitul activității
	Bulina roșie	Concursuri	- participă la un concurs și ia premiu	Primește o bulină roșie
		Voluntariat	- participă la acțiuni de voluntariat	Primește o bulină roșie
		Sociale	- face donații	Primește o bulină roșie

Nr. Crt.	Tipul de recompensă	Tipul de activitate / domeniu	Cerințe școlare / extrașcolare	Recompensa
	Bulină albastră	Încălcarea regulamentului	- nu intră la timp la oră, nu își pregătește rechizitele iar în timpul orei are un comportament neadecvat (vorbește urât, stă cu chipiul în cap, vorbește neîntrebat, folosește telefonul mobil, nu respectă regulamentul școlar, iese din clasă fără permisiune, nu duce la îndeplinire sarcinile școlare)	Primește o bulină albastră
2.	Steluța	Activități școlare	- sunt atenți și încearcă în permanență să răspundă la solicitările profesorului din timpul orei, - se străduiesc să scrie corect și frumos, - dau răspunsuri foarte bune, corecte, rapide; - fac muncă suplimentară, etc.	Primește o steluța

Legenda:

- Bulina galbenă;
- Bulină roșie -valorează cât cinci buline galbene iar elevul își alege recompense;
- Bulina albastră – anulează trei buline galbene;
- 10 buline galbene – elevii primesc recompense în diferite moduri: prăjitură, suc, înghețată, pizza și alte produse de patiserie care sunt gratuite, fiind sponsorizate de către administratorii patiseriei, d-na Petrovan Mariana, alte sponsorizări sau fondurile mele financiare; vizite, excursii, plimbări, participarea la altă oră de curs sau activitate, jocuri ludice și activități de educație non-formală în sala de recreere, cărți, dulciuri, diplome și premii.
- Steluța – se primește în timpul orelor de predare pentru: răspunsuri frumoase corecte, rapide, citit frumos cu intonație (fiecare în ritm propriu), scris frumos, activitate exemplară, sunt atenți și încearcă în permanență să răspundă la solicitările profesorului din timpul orei, fac muncă suplimentară, etc.

Sugestii de monitorizare și aplicare:

- ❖ Bulinele se pot trece dincolo de linia caietului în dreptul titlului lecției de zi prin simbolurile:
BG – bulină galbenă, BR – bulină roșie, BA – bulină albastră iar steluța cu simbolul - *, însoțite de semnătura profesorului.
- ❖ Se pot organiza concursuri în timpul orei. Se scriu pe tablă inițialele de la numele elevilor, iar în dreptul lor se trec steluțele date pentru răspunsuri corecte.

Exemplu de tabel folosit în timpul orei:

PA	CM	BA	PL	TF	GG	FA	DA	SD
*	*	*	*	*	*	*	*	*
*	*		*		*			
*								

Concluzii:

În urma rezultatelor obținute se observă că obiectivele prezentului demers de cercetare de evidențiere a îmbunătățirii comportamentelor pozitive la elevi în urma participării la programul de intervenție având la bază recompensele și de evaluare a programului de intervenție cu recompensare/regulamentului cu buline și steluțe au fost atinse și au fost confirmate ipotezele.

Implementarea programului de intervenție pe parcursul unui an școlar a evidențiat modificările care au survenit în privința rezultatelor obținute în etapele de evaluare, astfel s-a observat faptul că elevii din ambele clase au obținut scoruri crescătoare în ceea ce privește frecvența manifestării comportamentelor pozitive (de exemplu: Intră la timp în clasă și așteaptă profesorul, Își pregătește rechizitele pentru oră, În timpul orei nu vorbește neîntrebat, Nu folosește telefonul în timpul orei, Folosește un limbaj adecvat în clasă și școală, Nu comentează instrucțiunile profesorului, Nu încearcă să angajeze profesorul la discuții în afara temei) și foarte important este faptul că elevilor le place acest program pe care îl derulez an de an la toate clasele la care predau. A fost adoptat și de alți dascăli iar rezultatele nu întârzie să apară.

Implementarea programului de intervenție nu doar că a avut un impact pozitiv asupra frecvenței apariției și menținerii comportamentelor pozitive, ci și asupra performanțelor școlare în urma pregătirii mai eficiente pentru oră, prin învățarea și asimilarea mai multor cunoștințe/lucruri, prin manifestarea unei atenții sporite, prin efectuarea activităților cu plăcere, astfel devenind mai deștepți, mai cuminiți, mai respectuoși, mai echilibrați, mai ordonați, mai apreciați, mai bucuroși/

fericiți, mai veseli, mai încrezători în sine, mai buni, mai harnici, mai altruști, mai atenți, mai înțelegători și mai răbdători. De asemenea, efectele pozitive au fost și asupra orelor/activităților în care s-a aplicat programul recompenselor, acestea devenind mai atractive, mai interactive, mai distractive, mai folositoare și mai eficiente.

Mult succes tuturor!

Amintiri din activitățile primite ca recompense:

leșiri la iarbă verde 🥰

COFETĂRIE Cecilia PATISERIE **La cofetărie cu clasa a VI-a**

La coretarie cu clasa a XI-a

Vizită la muzeu 🤩

leșire la o plimbare și distracție 😊

Bibliografie:

1. Alexandru Roșca 1906-1996, Omul, savantul și creatorul de școală. București: Editura Academiei Române;
2. Dopfner M., Schurmann S., Lehmkuhl G., (2004), Copilul hiperactiv și încăpățânat. Ghid de intervenție pentru copii cu tulburări hiperchinetice și opoziționale, Editura RTS, Cluj-Napoca;
3. Dumitru, Al. I., (2008), Consiliere psihopedagogică: baze teoretice și sugestii practice, Editura Polirom, Iași;
4. Ellis, A.; Bernard, M., E., (2007), Terapia rațional-emotivă și comportamentală în tulburările copilului și adolescentului. Teorie, practică și cercetare, Editura RTS, Cluj-Napoca;
5. Gherguț A., (2011), Evaluare și intervenție psihoeducațională: terapii educaționale, recuperatorii și compensatorii, Editura Polirom, Iași;
6. Învățarea–definirea conceptului și paradigme definatorii–EDICT, P.P-Neveanu, 1978 apud Stănculescu, 2008). Opre, A., & David, D. (2006). Dezvoltarea inteligenței emoționale prin programe de educație rațional-emotivă și comportamentală;
7. Trip, S.; Bora, C., H., (2010), Educație rațional-emotivă și comportamentală: program de prevenție primară și secundară pentru clasele IX–XII, Editura Universității din Oradea, Oradea;
8. Turcu, F., (2008), Psihologie școlară, Editura ASE, București;
9. Vernon, A. (2004). Consilierea în școală: dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional-emotivă și comportamentală. Cluj-Napoca: Editura ASCR;
10. Verza, E., Verza F. E., (2000), Psihologia vârstelor, Editura Pro Humanitate, București;
11. Verza, E., (1998), Psihopedagogie specială, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Anexe:

Anexa 1 – Fișă de evaluare a comportamentelor în timpul activităților școlare

Anexa 2 – Chestionar de evaluare a programului de recompensare cu buline și steluțe

Anexa 3 – Fișă de monitorizare

Anexa 1 – Fișă de evaluare a comportamentelor în timpul activităților școlare

**FIȘĂ DE EVALUARE A
COMPORTAMENTELOR ÎN TIMPUL ACTIVITĂȚILOR ȘCOLARE**

Data evaluării:

I. Date personale:					
Inițialele elevului:					
Clasa:					
II. Item	Niciodată (1)	Uneori (2)	Deseori (3)	Frecvent (4)	Constant (5)
Intră la timp în clasă și așteaptă profesorul					
Își pregătește rechizitele pentru oră					
În timpul orei nu vorbește neîntrebat					
Nu folosește telefonul în timpul orei					
Folosește un limbaj adecvat în clasă și școală (nu înjură)					
Nu comentează instrucțiunile profesorului					
Nu încearcă să angajeze profesorul la discuții în afara temei					
Încearcă să mențină relații pozitive cu profesorii, colegii, personalul școlii					
Nu amenință colegii sau profesorii					
Respectă regulamentul clasei și al școlii					
În timpul orei nu face gălăgie					
Ascultă când cineva vorbește și nu					

întrerupe					
Își îngrijește lucrurile personale și ale școlii, menține ordinea					
Are ținuta îngrijită și este riguros cu igiena personală					
II. Item	Niciodată	Uneori	Deseori	Frecvent	Constant
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Își ajută colegii la nevoie (îi ghidează în clasă sau în curte, îi ajută să își strângă lucrurile, etc.)					
Răspunde în timpul orei la întrebări					
Este atent pe tot parcursul sarcinii					
Rămâne în sarcină până la finalizarea ei					
Face muncă suplimentară din proprie inițiativă (citește acasă, face câteva exerciții)					
Duce la îndeplinire sarcinile școlare la timp					
Participă la activități extrașcolare și extracurriculare (concursuri, olimpiade, activități de voluntariat)					
Evită conflictele sau încearcă să aplaneze un conflict					
Scor total					

Anexa 2 - Chestionar de evaluare a programului de recompensare cu buline și steluțe

CHESTIONAR DE EVALUARE A PROGRAMULUI DE RECOMPENSARE CU BULINE ȘI STELUȚE

Dragi elevi, prin acest chestionar doresc să aflu părerea voastră, despre modul în care programul de recompensare cu buline și steluțe pe care l-am realizat pentru voi și îl aplic zi de zi, v-a ajutat, sau nu, în adoptarea unui comportament pozitiv față de școală și întreg procesul instructiv-educativ. Toate răspunsurile sunt importante și de aceea vă rog, să răspundeți cât mai sincer. Nu există răspunsuri greșite sau obligatorii. Răspunsurile voastre mă vor ajuta să înțeleg eficiența acestui program, văzut din punctul vostru de vedere, precum și pe voi în a realiza modul în care se produce sau nu schimbarea voastră.

Încercuiește răspunsul care consideri că vrei să îl dai. Poți alege unul sau mai multe răspunsuri, ori poți să îți exprimi părerea acolo unde consideri necesar.

1. Consideri că acest program de recompensare este unul bun pentru elevi?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Puțin.
2. Atunci când faci ceva rău sau greșit, ești conștient că încalci regulamentul și că nu e bine ce faci?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Puțin.
3. Ai primit sancțiuni în timpul activităților școlare?
Sancțiuni Da ? Nu ?
4. Te rog alege din lista de mai jos, pentru care din următoarele comportamente negative, ți-a fost atrasă atenția, ai primit mustrare, raport sau sancțiune:
 - a) Ai întârziat la ore

- b) Ai mințit că nu ai pix sau caiet ca să nu scrii
- c) Nu ești atent
- d) Scrii urât
- e) Nu ai grijă de lucrurile personale sau ale școlii
- f) Refuzi să participi la oră
- g) Nu răspunzi atunci când ești întrebant
- h) Când ți se atrage atenția pleci și întorci spatele
- i) Folosești telefonul mobil în timpul orelor
- j) Mănânci în timpul orelor
- k) Te sustragi de la sarcinile școlare date de profesori
- l) Râzi în timpul orelor cu colegii
- m) Vorbești neîntrebat/ă
- n) Înjuri
- o) Folosești expresii vulgare
- p) Faci semne care nu se cuvin
- q) Vorbești urât cu colegii
- r) Vorbești urât cu profesorii
- s) Vorbești urât cu personalul didactic auxiliar/nedidactic
- t) Faci mizerie și nu strângi
- u) Nu îți întreții igiena corporală
- v) Te ceri la baie și nu te mai întorci
- w) Îi intimidezi pe cei mai slabi
- x) Râzi de colegii cu dizabilități grave
- y) Nu-i ajuți la nevoie
- z) Când greșești nu recunoști și încerci să pui vina pe altcineva
- aa) Nu vrei să participi la anumite activități/ore
- ab) Încerci să îți impui superioritatea prin forță și amenințări
- ac) Ai lovit sau bruscat alți colegi
- ad) Distragi atenția colegilor în ore ca să nu scrii, faci glume sau comentarii

5. Ți place atunci când îți sunt recunoscute meritele?

- a) Da.
- b) Nu.
- c) Puțin.

6. Ți place programul de recompensare cu buline și steluțe?

- a) Da, imi place.
- b) Nu, imi displace.
- c) Puțin.

7. Ai primit recompense în timpul activităților școlare ca urmare a acestui program?

- a) Da
- b) Nu

8. Consideri că prin aplicarea acestui program, s-a schimbat ceva în comportamentul tău?

- a) Da.
- b) Nu.
- c) Puțin.

9. Te rog alege din lista de mai jos comportamentele pozitive, pentru care ai fost recompensat:

- a) Ai intrat la timp în clasă și ai așteptat profesorul în liniște
- b) Ai pregătit rechizitele pentru oră
- c) În timpul orei nu ai vorbit neîntrebat
- d) Nu ai folosit telefonul în timpul orei
- e) Ai folosit un limbaj civilizat în clasă și școală (nu ai înjurat)
- f) Ai încercat să menții relații pozitive cu profesorii, colegii, personalul școlii
- g) Ai respectat regulamentul clasei și al școlii
- h) Ai ascultat când cineva a vorbit și nu ai întrerupt
- i) Ai îngrijit lucrurile personale și ale școlii
- j) Ai menținut ordinea și disciplina
- k) Ai fost ordonat
- l) Ai îndeplinit sarcinile și responsabilitățile
- m) Ai avut ținuta vestimentară corectă, îngrijită și ai fost atent cu igiena personală

- n) Ți-ai ajutat colegii la nevoie (i-ai ghidat în clasă sau în curte, i-ai ajutat să își strângă lucrurile, etc.)
- o) Ai răspuns și ai pus întrebări în timpul orei pentru a înțelege lecția
- p) Ai participat activ la discuții
- q) Ai fost atent pe tot parcursul sarcinii școlare
- r) Ai rămas în sarcină până la finalizarea ei
- s) Ai făcut munca suplimentară din proprie inițiativă (citești acasă, faci câteva exerciții)
- t) Ai dus la îndeplinire sarcinile școlare
- u) Ai participat cu seriozitate la activități extrașcolare și extracurriculare (concursuri, olimpiade, activități de voluntariat)
- v) Ai evitat conflictele sau ai încercat să aplanezi un conflict

10. Cum consideri că te-au ajutat aceste recompense să îți îmbunătățești comportamentul?

- a) Te-ai pregătit mai bine pentru ore? Da ? Nu ?
- b) Ți-ai îmbunătățit comportamentul? Da ? Nu ?
- c) Ai note mai bune la învățătură și purtare? Da ? Nu ?
- d) Ai învățat mai multe lucruri? Da ? Nu ?
- e) Ești mai des lăudat? Da ? Nu ?
- f) Ești mai atent la școală? Da ? Nu ?
- g) Ai participat la mai multe activități extrașcolare și extracurriculare? Da ? Nu ?
- h) Respecti mai bine regulamentul? Da ? Nu ?
- i) Ai muncit cu mai multă plăcere? Da ? Nu ?
- j) Ai fost mai atent și ai asimilat mai multe cunoștințe? Da ?Nu ?
- k) Ți-ai crescut șansele de integrare în societate și pe piața muncii? Da ? Nu ?
- l) Ești mai bine văzut de către colegi/profesori/părinți? Da ? Nu ?
- m) Ai obținut recompensele pe care ți le-ai dorit? Da ? Nu ?

11. Cum ești și te simți după un an școlar, în care ai fost recompensat pentru comportament pozitiv?

- a) Mai deștept? Da ? Nu ?
- b) Mai cuminte? Da ? Nu ?
- c) Mai respectos? Da ? Nu ?

- d) Mai echilibrat? Da ? Nu ?
- e) Mai ordonat? Da ? Nu ?
- f) Mai apreciat? Da ? Nu ?
- g) Mai bucuros/fericit? Da ? Nu ?
- h) Mai vesel? Da ? Nu ?
- i) Mai încrezător în sine Da ? Nu ?
- j) Mai bun? Da ? Nu ?
- k) Mai harnic? Da ? Nu ?
- l) Mai altruist? Da ? Nu ?
- m) Mai atent? Da ? Nu ?
- n) Mai înțelegător? Da ? Nu ?
- o) Mai răbdător? Da ? Nu ?
- p) Te-ai schimbat ? Mult ? Puțin ? Deloc?

12. Ce părere aveți despre orele/activitățile în care se aplică programul recompenselor?

- a) Sunt atractive? Da ? Nu ?
- b) Sunt mai interactive? Da ? Nu ?
- c) Sunt mai distractive? Da ? Nu ?
- d) Sunt mai folositoare? Da ? Nu ?
- e) Sunt mai eficiente? Da ? Nu ?

13. Cum ați aprecia persoana mea și activitatea mea ca dascăl?

- a) Activitate bună? Da ? Nu ?
- b) Un dascăl implicat pentru elevi? Da ? Nu ?
- c) Un dascăl de încredere? Da ? Nu ?
- d) Un dascăl corect? Da ? Nu ?
- e) Un dascăl sincer? Da ? Nu ?
- f) Un dascăl iubitor? Da ? Nu ?
- g) Un dascăl bine pregătit? Da ? Nu ?
- h) Un dascăl sever? Da ? Nu ?

14. Ce părere ai despre programul de recompensare:

- a) este eficient pentru elevi? Da ? Nu ?
 b) este folositor pentru elevi? Da ? Nu ?
 c) este bun pentru elevi? Da ? Nu ?

15. Dacă nu continuăm programul de recompensare, ai adopta vechile obiceiuri? De ce?

- a) Da
 b) Nu
 c) Puțin

16. Ți dorești să continui programul de recompensare:

- a) Da
 b) Nu
 c) Puțin

Vă mulțumesc!

Anexa 3. Fișă de monitorizare

Nr. Crt.	Nume elev	Aspecte urmărite	An școlar 2021-2022 Luna:												Total		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		...	
1.		Comportamente pozitive															Buline:
		Performanța școlară															Steluțe:

Profesor de psihopedagogie specială Rad Maria

Acum că am ajuns la finalul clasei a VIII-a, ne încercăm un sentiment de melancolie. Viața de elev este cea mai frumoasă, deoarece ne formează ca oameni și ne-am dori din suflet să rămânem așa....**VESELI ȘI OPTIMIȘTI**. În toți acești opt ani am acumulat multe cunoștințe și o serie de experiențe. Ne propunem să le păstrăm vii în mintea și sufletul nostru.

Prima experiență pozitivă a fost **Grădinița C.S.E.I Sighet**, pentru majoritatea dintre noi. Aici am legat primele prietenii, am învățat să ne jucăm, am înțeles că regulile trebuie respectate, am intrat în lumea minunată a povestilor. Ne amintim mereu cu drag de doamnele educatoare și ne bucurăm extrem de mult când le revedem.

Au urmat **clasele primare**, primul pas în lumea literelor. Am răsfoit cu entuziasm prima carte de povești, pe care am încercat să o înțelegem. Am fost foarte fascinați de tot ce era nou, descopeream în fiecare zi lucruri interesante, era o adevărată aventură. Ne amintim cu emoții toate carnavalurile care le organizam împreună cu ceilalți colegi: costume unel și unel, versuri frumoase, jocuri, cântece și voie bună și, bineînțeles mereu urma recompensa, o petrecere pe cinste. Aveam parte de serbări atât de frumoase, care le împărtășeam cu cei dragi.

E atât de frumos să fii copil!

Am trecut într-o altă etapă, **ciclul gimnazial**. Am intrat în clasa a V-a, unde totul era nou pentru noi, mai multe materii, mai mulți profesori, iar noi eram obișnuiți cu doamnele învățătoare. A fost o perioadă mai grea pentru noi, dar ne-am acomodat destul de repede, deoarece eram înconjurați de oameni care ne iubeau, mereu ne încurajau și ne sprijineau la tot pasul. Am realizat în acel moment care sunt beneficiile școlii și ale educației. Fără zilele petrecute la școală nu am fi fost capabili să le transmitem celor dragi câteva gânduri de la distanță. În excursiile ce au urmat am înțeles și utilitatea celorlalte materii învățate în anii de școală. Geografia ne-a învățat să ne orientăm, să știm în fiecare moment unde ne aflăm. Științele naturii și fizica erau ca o busolă care ne arătau direcția în care trebuie să o apucăm, dar și pericolele de care trebuie să ne ferim. În diverse alte situații am aplicat în practică și alte cunoștințe deprinse în orele de matematică, istorie, cultură civică. Deși la începutul școlii multe din învățăturile transmise de profesori ne păreau de prisos, odată cu trecerea timpului am conștientizat că fără aceste învățături ne-ar fi fost foarte greu să ne descurcăm în viață. Toate informațiile acumulate ne-au permis să descifrăm realitatea înconjurătoare precum un puzzle, piesă cu piesă, iar într-un final am putut să vedem imaginea mare.

Nu în ultimul rând, orele petrecute în școală ne-au dat ocazia să legăm prietenii trainice cu colegii. Ne-ar face o mare plăcere să păstrăm aceste relații bune toată viața. Împreună ne-am certat, iar apoi am aflat că supărarea nu ne este utilă. Am învățat ce este toleranța între elevi, deoarece fiecare copil este unic și are propriile opinii și gânduri. Împreună am format o echipă, am reușit să urmărim și să atingem obiective comune. Dar mai presus de orice am învățat să ne ajutăm reciproc la bine și greu, să împărtășim bucurii.

Un loc special în capitolul experiențe pozitive ca elevi, au fost **DASCĂLII**. Fără ajutorul lor evoluția noastră de la copilărie la adolescență ar fi fost dificilă. Acești oameni deosebiți, **PROFESORII**, ne-au ghidat pas cu pas. Uneori a fost nevoie de o vorbă bună, alteori de severitate. Am primit note bune, precum și unele mai puțin bune. Dar cu toate acestea nu suntem supărați. Am realizat că toate acestea au fost spre beneficiul nostru, iar dacă uneori severitatea lor mi-a provocat disconfort, într-un final am trecut peste, având în gând motivația lor: binele meu ca elev. Pentru toate orele petrecute alături de noi, le mulțumim tuturor și știm că le vom purta veșnică recunoștință.

Finalul clasei a VIII-a este doar finalul unei etape din viața de elev. O altă etapă, sper la fel de fascinantă, stă să înceapă și anume viața de licean. Suntem nerăbdători să facem primii pași în liceu! Dar cu siguranță nu vom uita niciodată momentele frumoase din școala generală. În amintirea experiențelor pozitive pe care le-am avut ca elevi, de câte ori vom avea ocazia, ne vom întoarce cu plăcere la prima noastră școală, la primii noștri profesori și la colegii noștri de clasă.

Vă mulțumim că ne-ați fost alături!

COLECTIVUL CLASEI a VIII-a

Dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu CES prin intermediul poveștilor

Profesor de psihopedagogie specială Clem Florentina Maria

„Limba este însăși floarea sufletului etnic al românimii.”

Mihai Eminescu

Limba română constituie principalul obiect de studiu în procesul de învățământ. Studiarea limbii române este de o importanță inestimabilă, fiind expresia ființei naționale a poporului, identificându-se cu însăși existența milenară a acestuia, descrisă atât de profund în versurile:

„Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundate,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsate.
Limba noastră-i vechi izvoade.
Povestiri din alte alte vremuri,
Și citindu-le-nșirate ,
Te-nfiori adânc și tremuri.

(Alexei Mateevici)

În învățământul special importanța limbii române ca disciplină școlară capătă noi dimensiuni, determinate de faptul că această disciplină urmărește, atât achiziționarea competențelor scris-citit, cultivarea și folosirea corectă a limbii române cât și învățarea unor tehnici sau instrumente prin care elevii cu tulburări de limbaj sunt ajutați să comunice.

Dezvoltarea capacității de exprimare corectă, oral și scris, implică abordarea fundamentelor teoretice, de ordin lingvistic pe care se bazează construcția comunicării, însăși competențele comunicării.

În învățământul incluziv se respectă principiul particularității, a individualității elevului, a potențialului acestuia, astfel în conformitate cu programa școlară și normele metodologice, se adaptează conținutul, strategiile didactice astfel încât actul educativ să fie eficient, atingând obiectivele/competențele vizate în proiectarea demersului didactic.

Dezvoltarea socio-emoțională, reprezintă fundamentul relațiilor și interacțiunii care dau semnificație experiențelor copiilor în comunitate, fiind direct influențate de interacțiunile cu cei din jur. Importanța în dezvoltarea socio-emoțională o reprezintă dezvoltarea conceptului de stimă de sine, a percepției proprii persoane, a imaginii de sine a copilului. Dezvoltarea emoțională vizează capacitatea copilului de a-și percepe și exprima emoțiile, de a înțelege și a răspunde emoțiilor celorlalți.

Autoreglarea emoțională este vitală în depășirea unor traume, situații delicate prin care copilul a trecut, în acceptarea de sine și în stabilirea și menținerea unor relații sociale.

Stima de sine, înseamnă a se cunoaște pe sine, a se autoapăra, a se valoriza, se construiește prin interacțiune, prin feedback. Încrederea în sine este consecința directă a concepției despre sine, determină reziliență în situații dificile.

Lectura constituie o activitate fundamentală în dezvoltarea elevilor în toate ariile de competențe.

Literatura pentru copii reprezintă o sursă de îmbogățire spirituală, ea dispunând de valențe multiple estetice și morale, cultivându-le copiilor sentimente alese prin modelele oferite de povești, învățându-i pe aceștia să dezaprobe modelele negative, lărgindu-le aria de cunoaștere.

Prin intermediul poveștilor elevii vor învăța să diferențieze binele de rău, să identifice personajele pozitive respectiv negative, iar cele pozitive constituie, surse de coping comportamental pentru copii.

Pe parcursul anului școlar o oră pe săptămână am dedicat-o lecturii, la clasele a VI-a, respectiv a VII-a.

Ora de lectură urmărește formarea și dezvoltarea personalității elevilor, a autoreglării emoționale, a dezvoltării abilităților de comunicare, de socializare și empatie.

Literatura pentru copii nu este doar frumoasă, aceasta îl transpune pe copil într-o lume „de poveste”, în care el devine martor la întâmplări uimitoare, în care poate visa că participă alături de personajul preferat în acțiunea poveștii.

Selectarea poveștilor este un act foarte important în proiectarea demersului didactic, astfel încât am solicitat ajutorul elevilor, în funcție de preferințele lor au fost selectate poveștile studiate.

Textele poveștilor trebuie să fie: accesibile, flexibile, scurte, astfel am ales împreună cu elevii pentru ora de lectură săptămânală, texte variate, în proză și versuri (legende, fabule, povești cu tâlc, proverbe și ghicitori, poezii, povești terapeutice. .), călătorind împreună cu aceștia în lumea fascinantă a eroilor, pe tărâmurile fantastice, care nu există decât în cărți.

Obiectivul acestor călătorii, a fost să-i ajut să-și învingă sentimentul de teamă, de neputință, să gândească logic, să-și dezvolte vocabularul, să fie capabili să formuleze cuvinte și mesaje proprii, să-și argumenteze un punct de vedere, formarea și dezvoltarea abilităților sociale, să se identifice cu personaje curajoase care au învins răul.

Am propus și parcurs scenarii de activități de învățare, care să fie potrivite cu specificul clasei, astfel voi prezenta succint patru astfel de activități, la finalul cărora au fost atinse obiectivele vizate. Sunt activități care se pot desfășura atât în sala de clasă, în biblioteca școlii sau se pot organiza vizite scurte în afara școlii, la biblioteca orașului, librării, târguri educaționale, muzee, etc.

Activități de învățare :

1. Biblioteca

Obiective:

- Să manifeste interes pentru carte și lectură;
- Să dezvolte abilități sociale.

Strategii didactice:

- metode: conversația, explicația, învățarea prin descoperire, problematizarea, conversația euristică.
- mijloace: cărți variate, video-proiector, planșe;
- resurse: umane, clasa de elevi, bibliotecara, profesorul;
- material, biblioteca școlii .

Prezentarea etapelor de realizare a unei cărți din manuscris, în tipografie, librărie și până ajunge în biblioteca școlii sau în cea personală.

Organizarea în sala de clasă a unei mini biblioteci, ca de exemplu spațiul, destinat pentru „Insula de lectură”, aduce beneficii elevilor pe tot parcursul anului școlar, acest spațiu poate fi explorat sub diverse forme.

Elevii pot să împrumute din biblioteca personală, cartea preferată pentru diverse activități, de asemenea sunt ajutați de bibliotecară să învețe cum să caute anumite cărți pe rafturile bibliotecii și cum să completeze un formular pentru a împrumuta cărți de la biblioteca școlii pentru acasă, sunt sfătuiți cum să întrețină o carte, pentru ca și alți elevi să se poată bucura de acestea.

Activitatea din bibliotecă poate include o etapă practică în care elevii să aranjeze cărți pe rafturile bibliotecii sub îndrumarea bibliotecarei, confecționarea de semne de carte, pe care elevii să le personalizeze (cu desene, elevii care nu știu să scrie și cu citate sau versuri ceilalți elevi).

Beneficiile activității:

- Elevii se familiarizează cu spațiul unei biblioteci, află informații despre procesul de realizare a unei cărți, criteriile după care sunt așezate cărțile în bibliotecă;
- Importanța cărților, a lecturii, a amenajării în sala de clasă sau acasă a unui spațiu destinat cărților.

2. Povești în imagini

Obiective:

- dezvoltarea capacității de exprimare orală;
- dezvoltarea abilităților de cooperare și comunicare.

Strategii didactice:

- metode: conversația, explicația, povestirea după imagini, descrierea, joc de rol.
- mijloace: cărți de povești în imagini, planșe, PPT, foi albe, carioci.
- resurse: umane, elevi, profesor;
- spațiale: sala de clasă.

Exemple de activități:

Activitatea este indicată în special elevilor care nu și-au însușit abilități de scris-citit, dar și elevilor care nu și-au însușit limbajul oral, dar care pot indica la solicitarea profesorului, personaje, obiecte, scene, din povești, în imaginea dată.

- Elevii vor "citi" în imagini pe care le vor integra în text;
- Exerciții de ordonare a imaginilor respectând firul epic al textului;
- Exerciții de povestire după imagini;
- Exerciții de creare a unor texte orale după imagini date ;

- Exerciții de recunoaștere a unor personaje, precum și povestea din care acesta face parte.
- Exerciții de realizare a unui desen cu personajul preferat sau o imagine sugestivă reprezentând o acțiune, un peisaj din imaginile poveștii.

Beneficiile acestei activități este dat de faptul că participă toți elevii clasei, activitatea se adresează în primul rând elevilor care nu au competențe de scris-citit .

La finalul activității, obiectivele propuse au fost realizate, elevii fiind implicați în activitate, fiind valorizați, fapt care le dezvoltă încrederea de sine.

3. Teatrul

Obiective:

- Dezvoltarea comunicării verbale, paraverbale, nonverbal;
- Autoreglare socio-emoțională;
- Dezvoltarea capacității de exprimare orală, de relaționare.

Exemple de activități:

- ✓ Exerciții de memorare și recitare a unor poezii;

- ✓ Exerciții de dramatizare, de joc de rol;
- ✓ Exerciții de modificare a conținutului unei părți din text (exemplu: finalul, introducerea unor noi personaje în scenetă, sau chiar elevul devine personaj al piesei).

Pentru elevii emotivi, se pot folosi marionete, mascote, măști, astfel ei înțeleg că devin acel personaj, reușind să-și controleze timiditatea.

Serbările școlare sunt activitatea cea mai cunoscută, care înglobează valențele unui teatru. Încă din grădiniță când copiii încă nu știu să scrie sau să citească, ei demonstrează faptul că sunt capabili să recite, să cânte, să fie personaj de poveste, la fel pot și elevii speciali, aceștia se dovedesc implicați și entuziasmați în pregătirea acestor serbări.

Beneficiile activității:

- Elevii au învățat să se exprime prin teatru, să-și exprime mai ușor sentimentele și să-și gestioneze emoțiile;
- Și-au îmbunătățit comunicarea verbală, paraverbală și nonverbală;
- S-au intensificat relațiile de cooperare între elevi.

4. Povești terapeutice

Sunt o metodă eficientă prin care putem transmite/insufla copiilor metode comportamentale și valori morale, înlăturând anumite secvențe dintr-un comportament indezirabil.

Scopul acestora este de a determina copilul să depășească rezistențele la schimbare și blocarea mecanismelor de apărare.

Victoria personajului din poveste dă încredere copiilor, îi motivează să nu renunțe.

Funcțiile poveștilor terapeutice: informează, educă, disciplinează, facilitează rezolvarea de probleme, vindecă.

Exemple de activități de învățare:

- ✓ construirea unor povești pe baza unor situații cotidiene, pot determina unele abilități;
- ✓ jocuri de rol care pornesc de la o poveste terapeutică;
- ✓ dezbateri având la bază exemple din viața reală;

Fiecare poveste are un mesaj menit să încurajeze și să dezvolte o imagine de sine pozitivă precum și încredere în sine.

Exemple de povești:

- „Povestea băiețelului și a dragonului”, după C. Stăvrache, are ca scop dezvoltarea unor mecanisme de recunoaștere, acceptare și autoreglare emoțională, stimularea încrederii în sine.
- „Perla fermecată”, după K.B.H.Gyermek.

Scopul poveștii este de a elimina negativismul, acceptarea necondiționată a celor din jur.

Concluzii:

Proiectarea activităților de învățare, reprezintă o activitate de bază în învățământul special, determinată de necesitatea de a adapta conținuturile la particularitățile elevilor, demonstrând capacitățile cadrului didactic de a organiza toate elementele actului educațional într-o formă concretă, exprimată prin corelarea obiectivelor cu conținuturile, ca la finalul activității acestea să fie atinse sau cel puțin în curs de realizare.

Pedagogia modernă îl are în centru pe elev, ca actor principal în actul instructiv-educativ, astfel că profesorul trebuie să proiecteze demersul didactic folosind:

- ✓ strategii de învățare prin cooperare, care vor dezvolta abilitățile sociale ale elevilor și empatia;
- ✓ abordarea stilurilor de predare care să se adreseze tuturor elevilor (vizual, auditiv, kinetic..), cu suport digital;
- ✓ activități interactive prin care elevul să fie participant direct la propria formare.

Evaluarea activităților de învățare, urmărește verificarea integrării capacităților obținute pe baza atingerii obiectivelor operaționale, în capacități finale.

Criterion prin care se poate evalua dezvoltarea comunicării orale și scrise, în urma activităților de învățare propuse:

- pronunțarea corectă a sunetelor, cuvintelor și propozițiilor;
- înlănțuirea logică a ideilor;
- vorbirea fluentă, evitarea dezacordurilor în propoziții;

- menținerea unor relații sociale;
- disponibilitatea pentru cooperare;
- controlul emoțiilor în diferite situații;
- manifestarea unui interes crescut pentru, cărți, lectură.

„Pentru mine, limba română e distanța dintre inimă și umbra ei, care se numește suflet „

(Fănuș Neagu)

Povești recomandate :

Andersen-povestitorul;

Proverbe și zicători;

Cățelușul șchiop, de Elena Farago;

Gândăcelul, de Elena Farago;

Două gospodine, de Otilia Cazimir;

Chipul cifrelor, de Alexandru Sahighian;

Amintiri din copilărie, de Ion Creangă;

Povestea unui om leneș, de Ion Creangă;

Fata babei și fata moșneagului, de Ion Creangă;

Ridichea uriașă, basm popular;

Povestea cuvântului, autor necunoscut;

Sarea în bucate, basm popular;

Bunicul și nepotul, de Frații Grimm;

Cele patru piersici, de Lev Tolstoi;

Alfabetul năzdrăvan, de Viniciu Gafița.

Bibliografie:

1. Programa școlară pentru disciplina Limba și Literatura română, învățământ special gimnazial, Clasele a V-a - a VIII-a, Dizabilități intelectuale ușoare și moderate;
2. Adrian Roșan, Carmen David, Intervenții Psihopedagogice în tulburările specifice de învățare, Ed,Polirom, 2019;
3. Alois Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Ed.Polirom , Iași , 2006;
4. Constantin Cucoș, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice , Ed. Polirom , Iași, 2009;
5. Lucrare de disertație, Dezvoltarea personalității adolescenților....Clem Florentina , Cluj, 2018

Istoria, o poveste fără sfârșit ... în educația copiilor cu CES

Profesor psihopedagogie specială Godja Ioana

La formarea personalității elevului cu CES, fiecare disciplină de învățământ are un impact major, în funcție de conținutul ei, prin diverse modalități și căi specifice. Prin natura sa, istoria trezește și cultivă sentimente, creează acele stări raționale și afective de care are nevoie orice ființă umană pentru a trăi și a-și valida capacitățile creatoare, în conformitate cu cerințele progresului și cu interesele societății. Istoriei, îi revine un rol esențial în formarea personalității elevului cu CES. Istoria nu doar transmite un volum de cunoștințe în informarea elevilor asupra succedării datelor sau a desfășurării unor evenimente istorice, ci are rolul important de a forma capacități de interpretare, înțelegere și acțiune.

Un rol important în educarea elevului cu CES, din punct de vedere intelectual, estetic, moral-civic (și nu numai) îl are istoria, alături de celelalte discipline școlare. Totodată, valorile democrației care stau la baza societății actuale, sunt propagate de istorie prin conținuturile programelor școlare și prin valențele educative ale obiectului istorie.

Cum spunea marele istoric Nicolae Iorga, „*Cunoscând istoria, eroii, tradiția, ne facem mai sociabili, mai altruși, mai iubitori de om și viață*”.

Studierea istoriei în școală e necesar să se desfășoare într-o atmosferă a clarității, într-o abordare a diversității punctelor de vedere privind problematica istorică, a controverselor de analiză a unor fenomene și procese istorice. Un mijloc de facilitare a acestui proces este formarea și dezvoltarea competențelor cu caracter de integrare în societate. Acest proces este determinat de valorificarea potențialului intelectual al elevilor, prin angajarea unui efort personal substanțial, punând în acțiune, sub multiple aspecte, forțele intelectuale: gândirea, imaginația, memoria, voința acestora. Toate acestea pot fi realizate prin aplicarea unui spectru larg de metode activ-participative și strategii didactice. Școala este chemată să pregătească elevii pentru a identifica, a înțelege și a activa în perspectiva soluționării problemelor cu care se confruntă societatea noastră.

Rolul istoriei în formarea personalității elevului cu CES:

- asimilarea unui sistem de cunoștințe fundamentale;
- lărgirea orizontului de cultură generală;
- dezvoltarea interesului pentru cunoaștere;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală (localizarea, selectarea, organizarea și evaluarea informațiilor);
- dezvoltarea capacității de prelucrare, interpretare și operare cu informațiile;
- dezvoltarea inteligenței și creativității;
- formarea capacității de a gândi divergent;
- dezvoltarea capacității de a gândi logic, analitic, critic, sintetic și interpretativ;
- formarea capacității de a gândi interdisciplinar;
- însușirea culturii religioase, constituită din informații privind istoria religiilor;
- dezvoltarea interesului pentru artă și pentru frumos;
- formarea unui comportament moral-civic prin cunoașterea valorilor, principiilor și normelor sociale de-a lungul timpului.

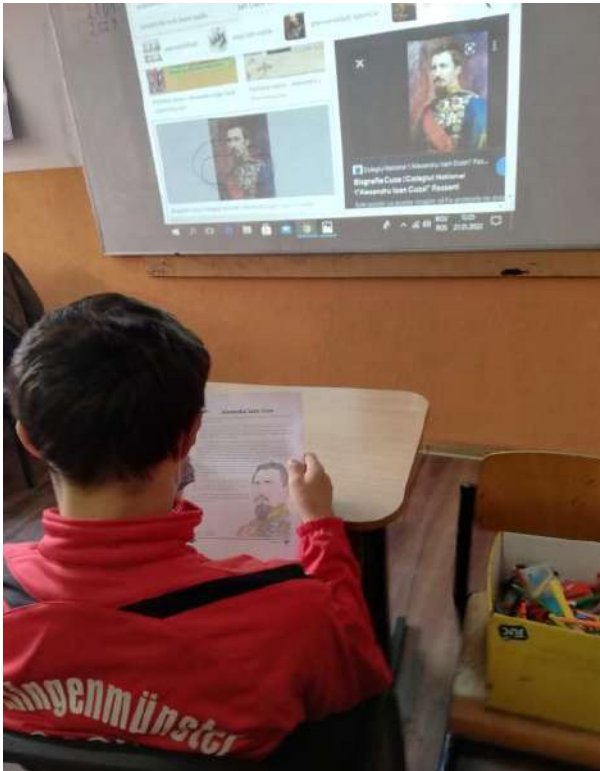
O importanță deosebită în realizarea demersurilor educaționale, stabilite de Curriculumul modernizat, aparține și profesorului de istorie care îl ajută pe elev să-și formeze competențele necesare pentru viața cotidiană. În acest context, rolul cadrului didactic este unul enorm. El trebuie să-i cultive elevului încredere în propriile puteri și să-l învețe să depășească cu demnitate barierele apărute în față. Aceasta este una din competențele de bază fixate în standardele europene și cele naționale ale educației.

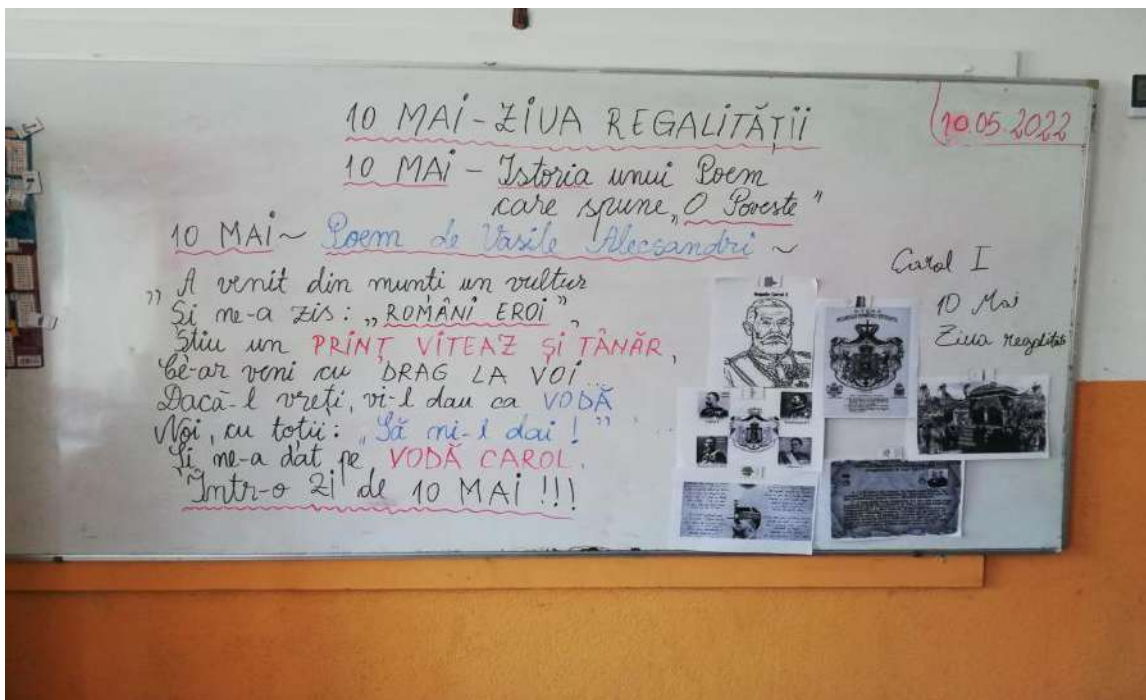
Profesorul facilitează și modernizează învățarea, ajută elevii să înțeleagă și să exprime punctele de vedere proprii, este partener de învățare. Pentru a facilita procesul de învățare, este nevoie ca profesorul să-i motiveze pe elevi să studieze trecutul și să se implice activ în construcția prezentului și a viitorului.

Istoria este fundația trecutului și a viitorului, dar și o punte între ceea ce am fost, ceea ce suntem și ceea ce am putea fi.

O scurtă recapitulare a materialului didactic utilizat pe parcursul Anului Școlar 2021-2022:

FIȘĂ DE LUCRU DMU

1. Alcătuieste câte o propoziție cu fiecare dintre următoarele cuvinte: eroi, neam, România.

.....

.....

.....

.....

2. Povestește cum sărbătorești la școală și acasă Ziua Eroilor:

.....

.....

.....

.....

3. Ce înseamnă pentru tine cuvântul erou?

.....

.....

.....

4. Povestește despre un erou din viața ta:

.....
.....
.....

5. Ți-ai dori să fii un erou?

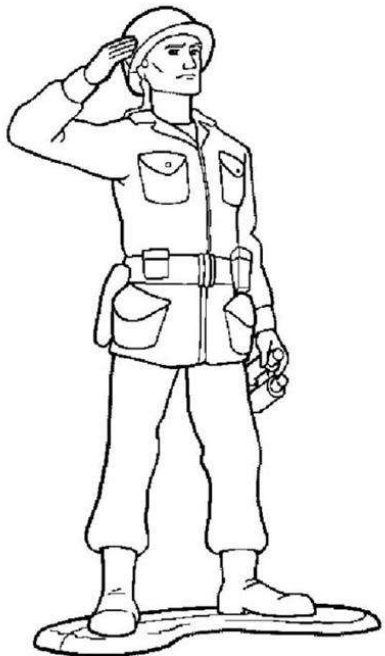
.....
.....

6. Ce fel de erou ți-ai dori să fii?

.....
.....
.....
.....

FIȘĂ DE LUCRU DMS

1. Colorați următoarea imagine:

Onoarea acestui popor este scrisă apăsător, în primul rând, de cei care au fost și sunt încă EROI. Să ne amintim cu respect de adevăratele valori ale neamului.

Generație după generație, noi, românii, reînnoim angajamentul nostru față de valorile fundamentale care au făcut posibilă dezvoltarea statului nostru modern: dragostea de țară, curajul, abnegația, atașamentul față de libertate și dreptate, democrație și statul de drept.

Nu plânge, maică Românie!

Nu plânge, maică Românie,
Că am să mor neîmpărțșit!
Un glonț pornit spre pieptul tău,
Cu pieptul meu eu l-am oprit...

Nu plânge, maică Românie!
E rândul nostru să luptăm
Și din pământul ce ne arde
Nici o fărâmbă să nu dăm!

Nu plânge, maică Românie!
Pentru dreptate noi pierim;
Copiii noștri, peste veacuri,
Onoare ne vor da, o știm!

Nu plânge, maică Românie!
Adună tot ce-i bun sub soare;
Ne cheamă și pe noi la praznic,
Când România va fi mare!

Versuri găsite în ranița unui soldat
mort în toamna anului 1918,
pe muntele Sorica,
din Carpații de Curbură.

<http://facebook.com/Lumea.Poeziilor>

ROMÂNIA, ȚARA MEA

Bibliografie:

1. Revista iTeach: Experiențe didactice;
2. Ioniță, Gh.I. – Metodica predării istoriei, Editura Universității din București, București, 1997;
3. Păun , Ștefan – Didactica istoriei, Editura Corint, București, 2001;
4. Stoica, Marin – Pedagogie și psihologie, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002;
5. <https://damy.ro/186-soldati.html>;
6. <https://ebibliothecaseptentrionalis.wordpress.com/2016/08/26/nu-plange-maica-romanie/nu-plange-maica-romanie/>.

Importanța stagiilor de practică, în tranziția de la învățământul liceal-ciclul inferior/ tehnic la piața muncii, a elevilor cu CES

**Profesor instruire practică Ulici Nița–Mărioara
Profesor instruire practică Ulici Marin**

Practica profesională face deja parte azi, din marea majoritatea programelor învățământului tehnic din țara noastră, implicarea unui astfel de stagiu în învățământul tehnic special, apare ca un răspuns la competitivitatea crescută de pe piața muncii, o piață a muncii aflată în permanentă dinamică și schimbare, o piață a muncii care prin noile normative legislative permite inserția profesională a tinerilor cu CES.

Astfel experiența profesională este un atribut necesar oricărui candidat la un loc de muncă, având în vedere tendința companiilor de a minimiza cheltuielile cu pregătirea angajaților, scurtarea timpului în care productivitatea este scăzută, precum și optimizarea procesului de adaptare a noului angajat la colectivul de muncă.

Unul dintre obiectivele majore ale implicării elevilor în activitățile de practică este dezvoltarea unui set performant de competențe, abilități și aptitudini cu care să opereze la nivel optim în domeniul de activitate ales. Astfel un stagiu de practică are implicații în:

1. Dezvoltarea nivelului inteligenței;
2. Creșterea potențialului creativității;
3. Dezvoltarea vocabularului;
4. Dezvoltarea deprinderilor de comunicare orală și scrisă;
5. Dezvoltarea capacității de înțelegere a textelor scrise;
6. Dobândirea de tehnici de învățare practică ;
7. Dezvoltarea ariei afective și atitudinale cu care elevii se implică în activitățile de muncă.

Pentru a facilita procesul de tranziție de la învățământul general la învățământul tehnic pentru elevii și tinerii cu CES și pentru a satisface necesitățile și capacitățile lor, este necesar de aplicat mecanismul de tranziție. Toate părțile interesate (instituțiile de învățământ, serviciile de ocupare a

Imagini din cadrul Stagiilor de Practică

forței de muncă, părinții, alte servicii) trebuie să se implice și să fie responsabile pentru rolurile asumate și să respecte perioadele stabilite pentru realizarea măsurilor planificate. Mecanismul prevede servicii și măsuri pentru elevii și tinerii cu CES și pentru familiile lor în domeniul educației, asistenței sociale și ocupării forței muncii, dar și pentru alte părți interesate. Acesta oferă o abordare practică, o evaluare corectă a necesităților de dezvoltare și educaționale ale acestor elevi și tineri, care pot fi satisfăcute pe parcursul perioadei de tranziție.

Mecanismul implică o conexiune multidisciplinară și o rețea constituită din instituțiile de învățământ general și tehnic cu scopul de a asigura condiții pentru o ghidare în carieră și consiliere oportună. Persoanele responsabile sunt desemnate din cadrul instituțiilor de învățământ general și profesional tehnic, iar mecanismul de cooperare este stabilit cu scopul de a armoniza obiectivele, măsurile și activitățile în procesul de selectare a programului de studii adecvat.

Membrii echipei de tranziție din învățământul profesional tehnic elaborează orarul vizitelor pentru elevii din învățământul general și prezintă programul/stagiul de studiu, de care aceștia sunt interesați. Pe parcursul vizitelor elevilor din instituțiile de învățământ general în instituțiile de învățământ tehnic, aceștia discută cu profesorii și maiștrii acestor stagii și cu specialiștii responsabili de ghidarea în carieră și consiliere. În timpul lecțiilor practice, profesorii oferă elevilor oportunitatea să facă cunoștință cu profesiile reale, pentru care vor fi instruiți. Ei discută cu alți elevi, care participă la un program educațional anume. Pe parcursul acestor conversații, elevii și tinerii cu CES au oportunitatea de a cunoaște direct, din propria experiență, școala, facultatea, pe care vor să-o aleagă și au posibilitatea să

observe cum se desfășoară lecțiile la anumite discipline de studiu. În procesul de analiză a profesiilor propuse elevilor și tinerilor cu CES, aceștia sunt informați în mod accesibil pentru ei, despre cunoștințele și abilitățile, pe care trebuie să le dobândească pentru a practica o anumită meserie. Așadar, activitățile de familiarizare a elevilor și tinerilor cu programele de studiu și posibilitatea de observare a acestora în instituțiile de învățământ profesional tehnic includ: informarea și consultarea cu privire la posibilitățile de adaptare și modularizare a programului; inventarierea programelor de studiu disponibile; vizitele elevilor și tinerilor în instituțiile de învățământ profesional tehnic și asistarea la lecții, inclusiv în ateliere; întreveneri cu elevii și tinerii care participă deja la programele educaționale recomandate; explorarea posibilităților și pregătirea pentru învățământul dual; analiza preliminară și sugestiile pentru profesiile recomandate pentru elevii și tinerii cu analiza posibilităților de angajare;

Pentru elevii din instituțiile de învățământ tehnic, în ultimii ani de studiu, se elaborează planul de tranziție la piața muncii. Obiectivele, măsurile și activitățile planului de tranziție la această etapă au scopul să pregătească elevul sau tânărul pentru angajarea în câmpul muncii (tranziția la piața muncii). Scopul acestei proceduri este sporirea nivelului cunoștințelor părților interesate, în special a instituțiilor de învățământ, părinților, agențiilor de ocupare a forței de muncă și angajatorilor locali despre procesul de formare profesională în cazul persoanelor tinere cu dizabilități în vederea angajării acestora.

Spre finele perioadei de studiu în cadrul instituției de învățământ tehnic, cea mai mare parte din elevii cu CES sunt ghidați și susținuți în vederea angajării. În acest sens, li se oferă recomandări în baza realizărilor lor, cunoștințelor și

abilităților dobândite pe parcursul studiilor. Această conexiune dintre învățământul tehnic și piața muncii trebuie să contribuie la satisfacerea necesităților profesionale și de viață ale fiecărui elev sau tânăr cu CES. Această etapă presupune, inclusiv informarea elevilor despre importanța planificării procesului de angajare sau despre procedura de tranziție la facultate. Planul de tranziție include etapele necesare de parcurs, activitățile preconizate, acțiunile concrete de eliminare a obstacolelor și asigurare a accesibilității mediului și procesului, perioada de realizare a acțiunilor, responsabilitățile și obligațiile membrilor echipei responsabile pentru implementarea planului respectiv. În cazul tranziției la piața muncii, sunt prevăzute măsuri de susținere în angajare, adaptarea locului de muncă, instruirea adițională necesară, etc. În cazul tranziției la învățământul superior, sunt incluse măsuri privind selectarea facultății și de asemenea, măsuri de adaptare a mediului, procesului și materialelor de studiu.

Analiza intereselor elevilor și tinerilor cu CES cu privire la angajare este o activitate care se realizează în parteneriat cu consilierii în angajare și este participativă, elevul sau tânărul fiind antrenat la toate etapele. Este efectuată analiza realizărilor, necesităților, stilurilor de învățare, abilităților de muncă, abilităților și capacităților sociale prin interviuri, observații, teste adaptate. Pentru elevii și tinerii, care realizează tranziția de la învățământul profesional tehnic la piața muncii, sunt evaluate capacitățile, caracteristicile și metodele de învățare, precum și modalitățile de comunicare, adaptare, socializare, mobilitate, dexteritate, reacțiile senzoriale.

Sunt identificați factorii care perturbă sau fac dificil procesul de studiu sau de muncă, sunt asigurate condițiile pentru oferirea suportului tinerilor pe parcursul învățării, dezvoltării socio-emoționale și a competențelor sociale. Se realizează profilul vocațional al tânărului și se efectuează analiza și inventarierea locurilor de muncă disponibile, se stabilesc prioritățile la angajare în baza comparării profilului vocațional și a caracteristicilor și cerințelor locurilor de muncă.

Oferirea unei educații profesionale (inițiale și continue) de bună calitate presupune, inclusiv urmărirea unor obiective, precum: Îmbunătățirea flexibilității și asigurarea accesibilității cu scopul de a satisface necesitățile educaționale ale elevilor și tinerilor cu CES și pentru a facilita ulterior participarea competitivă a acestora pe piața muncii; Stabilirea conexiunilor dintre cunoștințele generale și cele profesionale, dintre cele teoretice și cele practice, prin definirea competențelor cheie și stabilirea rezultatelor așteptate; Oferirea posibilităților elevilor și tinerilor, care abandonează procesul educațional și instruirea la o etapă timpurie, să obțină calificări profesionale adecvate în conformitate cu capacitățile lor; Stimularea învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității academice; Asigurarea condițiilor necesare pentru realizarea instruirii practice la angajatori.

Pentru a permite elevilor și tinerilor cu CES să parcurgă programele educaționale treptat și să finalizeze studiile în conformitate cu capacitățile lor, aplicarea programelor educaționale pe bază de module este de o importanță deosebită. Acestea sunt bazate pe calificări profesionale pentru diferite trepte educaționale și permit, spre exemplu, obținerea nivelului III de calificare al programului. Prin urmare, elevii care pleacă din sistemul de învățământ mai devreme, deoarece participarea în cadrul programului depășește capacitățile lor, pot primi, spre exemplu, un certificat de calificare de nivelului III, specializările: TÂMPALAR UNIVERSAL și CONFEȚIONER PRODUSE TEXTILE, ceea ce le oferă acces la piața muncii. În particular, după completarea unui număr anumit de module, elevii și tinerii pot dobândi diferite nivele de calificări.

În scopul tranziției elevului cu CES de la învățământul tehnic la piața muncii sunt evaluate următoarele aspecte: capacitățile de învățare (capacitatea de concentrare, memoria, înțelegerea); abilitățile de comunicare (abilitatea, modul și forma de comunicare); abilitățile sociale (independența, interacțiunea, acceptarea și respectarea regulilor de lucru, cooperarea); abilitățile motrice (motricitatea fină și grosieră, mișcarea, orientarea în spațiu, rezistența); capacitățile senzoriale (recepția, procesarea, reacția la stimuli); auto-percepția (dorințele, interesele); necesitatea de adaptare a echipamentului (mobilă, simboluri, marcaje, tehnologii de asistență, etc.) și metoda de adaptare (fontul, formatul, limbajul semnelor, Braille, sistemul de comunicare prin imagini); alte tipuri de suport necesar (suport pentru mobilitate, timpul necesar pentru efectuarea unei sarcini, testarea externă a cunoștințelor).

O parte importantă a desfășurării unui stagiu de practică este modul de interacțiune și de comunicare între maiștrii și elevi. Astfel, un maestru eficient este cel care reușește să dirijeze spre transmiterea informațiilor importante pentru învățarea de noi tehnici și proceduri. Un alt factor important este încurajarea predării reciproce, în condițiile în care elevii, sunt mai receptivi la asimilarea de noi concepte și proceduri în momentul în care știu că ei la rândul lor sunt ascultați și investiți cu respect și încredere.

Urmărind un plan pe etape bine structurate, eficiența unui stagiu de practică asigură în mare proporție, încă de la demararea programului, posibilitatea de inserție profesională, chiar la nivelul antreprenoriatului de stagiu. Nu trebuie însă neglijată importanța factorului uman implicat, gradul de pregătire al elevilor, disponibilitatea de a învăța, dar și capacitatea de a transmite informațiile în mod adecvat și accesibil de către coordonatorii stagiului.

Nu în ultimul rând, după finalizarea unui stagiu de practică este necesară utilizarea cunoștințelor și experienței dobândite în așa fel încât integrarea pe piața muncii să fie una facilă și adecvată preferințelor pentru domeniul de activitate al celui implicat.

Bibliografie :

1. GHID DE BUNE *PRACTICI* - privind ghidarea în carieră și consilierea elevilor și tinerilor cu Cerințe Educaționale Speciale - Austria, Republica Moldova, Muntenegru, 2018;
2. <http://inclusiveeduc313.blogspot.com/2011/10/sue-stubbs-august-2000-retrieved-from.html>;
3. https://fism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/educatia_incluziva_vol_1.pdf;
4. https://fism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/educatiaincluziva_vol_2_0.pdf.

Munca diferențiată în orele de biologie la copiii cu CES

Profesor psihopedagogie specială Iacobuș Ioana

O abordare diferențiată înseamnă crearea unei varietăți de condiții de învățare pentru diferite grupuri, un set de măsuri metodologice, psihologice, pedagogice, organizatorice și manageriale care asigură pregătirea în grupuri de diferite niveluri. Abordarea individuală presupune luarea în considerare a caracteristicilor individuale ale copilului în procesul de învățare; crearea condițiilor psihologice și pedagogice nu numai pentru dezvoltarea tuturor elevilor, ci și a fiecărui copil; principiul pedagogiei, conform căruia, în procesul de lucru educațional cu un grup, profesorul interacționează cu elevii, individual, după un model individual, ținând cont de caracteristicile personale ale acestora.

Potrivit lui Sh.A. Amonashvili, educația ar trebui să fie „variabilă în funcție de caracteristicile individuale ale școlarii”. O abordare diferențiată a predării este unul dintre mijloacele de implementare a educației centrate pe elev. Sarcina profesorului este de a construi procesul de educație și creștere în așa fel, încât să asigure dezvoltarea deplină a pregătirii copilului pentru autoeducație. Pentru aceasta, nu este nevoie de mare lucru: să recunoască dreptul copilului la individualitate, la autoestimă, dorința de a dobândi în mod independent cunoștințe și de a le aplica.

În învățământul special fiecare profesor întocmește pentru disciplina sa planuri de intervenție personalizată, în funcție de dizabilitate, nivelul de dezvoltare cognitivă al copilului, etc. Aceste planuri sunt niște documente de lucru elaborate pentru a sprijini copilul în procesul de învățare, identificând pe de o parte dificultățile pe care le are copilul la disciplina respectivă, precum și stabilind modalități concrete de intervenție în vederea depășirii acestora și atingerii unor obiective de învățare și dezvoltare.

În acest sens într-o clasă se poate lucra diferențiat, pe mai multe nivele de învățare.

Tema lecției - **Insecte - Albina**

Se discută despre categoria de animale numită - *Insecte*, locul unde trăiesc, caractere generale, exemple de insecte. Se alege un reprezentant din categoria insecte – *Albina*.

Competențe generale :

1. Receptarea informațiilor despre lumea vie
2. Explorarea sistemelor biologice
3. Transferarea și integrarea cunoștințelor și metodelor de lucru ale biologiei în contexte noi

Obiecte : O1- să precizeze caracterele generale ale insectelor

O2 - să prezinte mediul lor de viață

O3 - să identifice părțile corpului la albină

Pentru început fiecare va spune ce știe el despre albine, dacă a văzut vreodată una, cum arată, etc. Foarte important este observarea acestora. Copiii cu CES au nevoie de suport concret, să vadă, să palpeze, pentru a înțelege mai bine. Se pot folosi fișe de observație și insectare, lupe. Noi de exemplu, la CSEI Sighet, avem un insectar făcut împreună cu copiii din generațiile trecute (câteva insecte pe care le-au adus ei în timpul orelor de biologie pentru a putea fi observate mai bine). Se caută pe fișele de observație părțile componente, se pot încercui, apoi se pot observa și cu lupa.

Exemple de fișe de observație care se pot folosi la ore :

Fișă de observație 1

ALBINA

Antenele albinei

Fișă de observație 2

Aripile albinei

Trompa albinei și polenul

Picioarele albinei

Fișă de observație 3

Acul și mușcătura de albină

Fagure de miere

Stup de albine

Chiar și schema lecției poate să fie diferențiată. Avem copii care știu să citească relativ bine, alții citesc mai greu, dar pot copia de pe tablă, unii nu știu să citească, doar să scrie sau să copieze cu litere mari de tipar.

Schema lecției 1

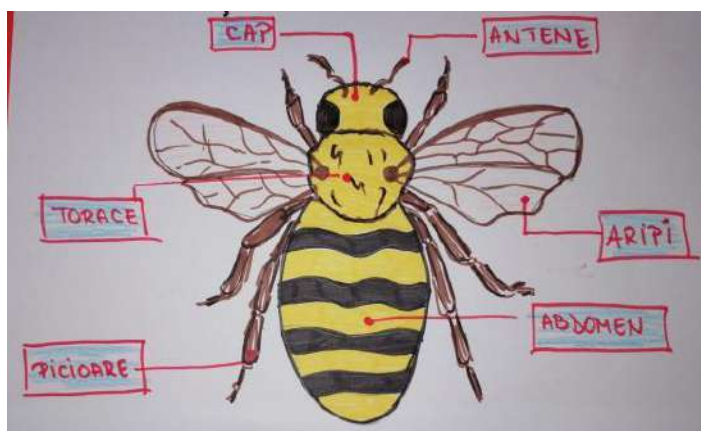
Insecte - Albina

Are corpul alcătuit din cap, torace și abdomen, 2 perechi aripi și 3 perechi picioare.

Se hrănește cu nectarul florilor.

Trăiește în stup.

Albinele sunt insecte folositoare deoarece ne dau miere și ceară.

Schema lecției 2

INSECTE - ALBINA

(pentru cei care scriu doar cu litere de tipar)

ARE DOUĂ (2) PERECHI DE ARIPI ȘI TREI (3) PERECHI DE PICIOARE

SE HRĂNEȘTE CU NECTARUL FLORILOR.

TRĂIEȘTE ÎN STUP.

Modele de fișe diferențiate care se pot folosi la ora de biologie, pe nivele :

Pentru un elev cu DMU se poate folosi fișa nr. 1 (fișă nivel 1). Elevul știe să citească (uneori mai face inversiuni sau adăugiri de litere), are o capacitate bună de stocare a informațiilor pe lungă durată, vorbește mult și neîntrebat; pronunță destul de corect cuvintele; răspunde la întrebări, dar în funcție de starea în care se află; are o motivație mai mult extrinsecă decât intrinsecă; prin aprecieri și unele recompense se poate motiva pentru executarea unor sarcini care nu-i prea sunt pe plac. Scrie cu greșeli de punctuație.

Fișă de lucru nivel 1 - DMU

1. Recunoaște insectele din imagini și scrie denumirea lor.

2. Completează spațiile libere cu cuvintele potrivite .

Insectele sunt cele mai Au perechi de aripi și perechi de picioare. Unele sunt, altele dăunătoare. Majoritatea se deplasează prin..... Ele trăiesc în

3. De ce este albină o insectă folositoare?

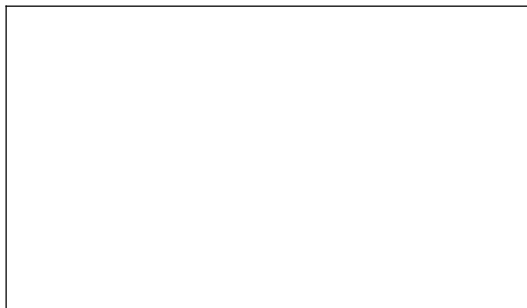
4. Scrie în căsuțele libere părțile din care este alcătuită o albină.

5. Realizează corespondența între coloane :

A	B
Stupul	Cu ea culege nectarul florilor
Mierea	O pulbere galbenă culeasă de pe flori
Polenul	Casa albinelor
Trompa	Este obținută prin prelucrarea nectarului și depozitată în fagure

5. Desenează și tu o albină.

Tot pentru un elev cu DMU, dar care nu știe să scrie și să citească decât cu litere mari de tipar se poate folosi fișa de nivel 2. Are Sindromul Prader Willi, dislalie polimorfă, hipotonie, percepție haotică

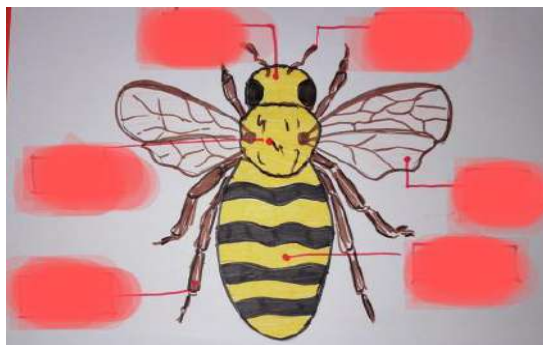
superficială; are o capacitate slabă de stocare a informațiilor pe lungă durată; nivelul operațiilor gândirii se află la nivelul concret; analiza și sinteza informațiilor este deficitară; procesarea informațiilor este deficitară; are un vocabular sărăcăcios care este exprimat greoi; comunică prin propoziții simple, uneori agramate; răspunde la întrebări dacă le înțelege, iar dacă nu, întrebarea trebuie repetată de mai multe ori pentru a obține răspunsul așteptat. Uneori repetă întrebarea care i s-a pus (ecolalie imediată).

Fișă de lucru nivel 2 – DMU

1. RECUNOAȘTE INSECTELE DIN IMAGINI ȘI SCRIE DENUMIREA LOR :

-
2. COMPLETEAZĂ CU PĂRȚILE DIN CARE ESTE ALCĂTUITĂ ALBINA.

3. DĂ EXEMPLU DE O INSECTĂ FOLOSITOARE .

-
4. UNEȘTE FIECARE CUVÂNT CU IMAGINEA CARE ÎI CORESPUNDE.

ALBINA

MIERE

STUP

FAGURE

5. DESENEAZĂ ȘI TU O ALBINĂ.

Pentru un elev cu DMS se poate folosi fișa de nivel 3. Elevul are TSA (tulburare de spectru autist); întârziere în dezvoltarea limbajului, comunică mai mult prin gesturi, cuvinte monosilabice; coordonare motrică generală deficitară; înțelege unele comenzi simple, recunoaște și indică anumite obiecte, imagini; îi place să facă incastre și puzzl-uri.

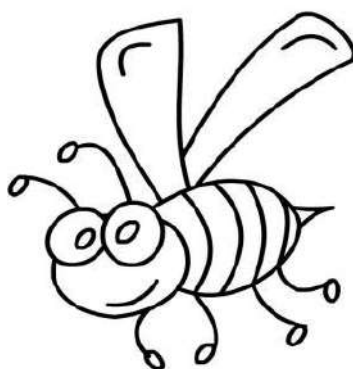
1. Încercuiește imaginea cu insectele.

2. Încercuiește albina.

3. Desenează albina alegând culorile potrivite.

Bibliografie:

1. Ianovici N.,(2009), *Metode didactice în predare, învățare și evaluare la biologie*;
2. *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în an școlar 2021-2022*;
3. Rom B. Iucu,(2001),*Perspective teoretice și aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2001;
4. *www.google.com*.

Implicațiile meloterapiei asupra dezvoltării comunicării și maturizării sociale la adolescenții cu dizabilitate intelectuală

Profesor psihopedagogie specială Tivadar Denisa

Meloterapia este considerată una din cele mai importante terapii de expresie, astfel că muzica are capacitatea de a ajuta ființa umană să se exprime liber, să se elibereze de gândurile negative, să se dezvolte din toate punctele de vedere.

Terapia prin muzică este o abordare utilă, datorită faptului că scopul acesteia este de a efectua schimbări radicale pozitive pe toate dimensiunile (social, psihic, cognitiv, fizic și emoțional).

Referindu-ne la persoanele cu dizabilitate intelectuală, meloterapia îi va influența într-un mod aparte, deoarece muzica și sunetele au un efect suprem asupra dimensiunii sentimentale și emoționale ale acestora. Activitățile de meloterapie aplicate în cazul acestor persoane, vor pune accentul pe formarea și descoperirea de noi aptitudini și comportamente, explorarea noului, echilibrarea stărilor emoționale, toate acestea contribuind la dezvoltarea unei modalități optime de comunicare. Doar prin simplul fapt că pare o joacă, terapia prin muzică, de fapt, are ca scop dezvoltarea și formarea integrală a persoanelor cu dizabilități, întocmai prin organizarea și participarea la activităților ludice, care pentru ei și nu numai este modul cel mai prielnic prin care participă activ, ba chiar reușesc să evolueze în bine, pe toate domeniile. Deci limbajul muzical este :

- Eficient și simplu
- Jovial
- Stimulează comunicarea
- Stimulează gândirea
- Încurajează participarea activă
- Evoluție

Indicațiile simptomatice ale meloterapiei

- Anxietatea
- Dizarmoniile psihomotorii
- Blocaje psihomotorii
- Tulburări de orientare
- Tulburări ale schemei corporale
- Tulburări de comunicare

Obiectivele meloterapiei sunt :

- dezvoltarea și participarea activă în cadrul exercițiilor și aplicațiilor muzicale;

- formarea și creșterea auzului muzical;
- dezvoltarea deprinderilor muzicale;
- educarea și formarea abilităților de a percepe muzica;
- dezvoltarea imaginației și a creativității;
- cultivarea personalității și promovarea trăsăturilor pozitive,
- dezvoltarea deprinderilor sociale și integrarea în grupuri (Musu, I., Taflan, A., p.129, 1999).

În cadrul activităților de practică a meloterapiei, aceasta se poate împărți în două forme de desfășurare :

- activă
- receptivă

Meloterapia activă (directă) reprezintă activitățile terapeutice în cadrul cărora subiectul participă activ, fie în grup, fie individual, în diferite activități muzicale, atât vocal, cât și prin intermediul unor instrumente.

Forma receptivă (indirectă) a meloterapiei constă în activitățile de audiere a muzicii sau a sunetelor. Chiar dacă subiectul este pasiv în cadrul acestor activități, acesta nu este total absent, deoarece auditorul receptează o anumită parte de din cele audiate, astfel poate să fie stimulat și să devină curios de ceea ce aude , iar dacă îl pasionează sau îl atrage ceea ce aude devine interesat din ce în ce mai profund.

Procedură

Clasa: a IX-a

Elevi cu dizabilitate intelectuală severă

Durata: se pot realiza activități de meloterapie pe tot parcursul anului școlar, de câte ori este necesar, adaptate în funcție de nevoile fiecărui elev în parte.

Obiective:

- să își relaxeze întreg organismul și psihicul ;
- să își dezvolte abilitatea de a percepe ritmul;
- să își dezvolte lateralitatea;
- să perceapă sunetul auzit în conformitate cu mișcarea.
- să își dezvolte capacitatea de concentrare a atenției;
- să dezvolte o stare pozitivă față de ritm și muzică;
- să se familiarizeze cu instrumentele muzicale și sunetul lor;

- să realizeze relația dintre instrumente și sunetul lor;
- să relaționeze corespunzător cu colegii de grup;
- să își dezvolte abilitățile de comunicare, fie verbale, fie nonverbale;
- să dezvolte o stare de bine față de un sunet preferat.

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI

Activitatea 1. Audiție muzicală

Audiția muzicală:

Serie de melodii cântate de Yiruma, precum River Flows in You, Kiss the rain

(cântate la pian)

- elevii sunt așezați înspre proiecția videoclipului , vor observa pianul și mișcările și vor asculta melodiile.

Activitatea 2. Exersarea ritmului

Exersarea ritmului

- elevii sunt așezați către proiecție , unde va fi difuzată o serie de exerciții ritmice de la ușor la complex, fiind organizate cu pauze necesare pentru a repeta în oglindă exercițiile.

Exersarea ritmului

- participanții vor fi solicitați să repete după propunător exerciții ritmice precum: bătăi din palme, bătăi de ritm de o măsură , de două măsuri și mai complexe în funcție de potențialul fiecăruia în parte, primind ajutorul necesar unde e cazul.

- se vor realiza exerciții de ritm executate folosind picioarele, ulterior se va trece la exerciții de ritm avansate prin utilizarea simultană a mâinilor și picioarelor .

Activitatea 3. Învățarea sunetului

- tot ca suport fiind proiectorul, se va realiza o activitate cu elevii în care vor observa o serie de instrumente muzicale împreună cu sunetul lor.

- se vor realiza activități care să vizeze diferite instrumente muzicale, activități în care elevii vor explora și vor învăța sunetul fiecăruia. Se va observa care din instrumente este mai plăcut sau mai puțin plăcut de fiecare elev.

- se vor realiza activități în care elevii vor fi solicitați să ghicească instrumentul al cărui sunet a fost auzit folosind jetoane sau chiar instrumente muzicale prezente în format fizic.

- se va realiza cu participanții o activitate de creație a propriului instrument, în cazul de față se va realiza o sticlă cu boabe de orez, porumb, pietre, texturile diferite vor face sunetul să fie diferit.

Activitatea 4. Audiție muzicală

- elevii vor asculta o serie de cântece, alternând muzica clasică, cântată la pian de *Richard Clayderman*, cât și muzică cu versuri pentru copii, precum „ *Elefantul Cici*”, „ *Răzuștele mele*”, „*Boroboacă*”, observându-se reacțiile elevilor asupra fiecărui gen muzical.

- se va urmări reacția individuală a fiecărui elev, observându-se comportamentele în urma audiției fiecărui gen muzical.

Bibliografie:

1. Ansdell, G.(2002) . Community music therapy and the winds of change. *Voices: A World Forum for Music Therapy*;
2. Dewhurst Maddock, O.(1998) . Terapia prin sunete, Ed. Teora, București;
3. Verza, E.(1996) - Psihopedagogie specială, Ed. Didactică și Pedagogică, București;
4. Anastasiou, D., & Kauffman, J. M. (2012). Disability as cultural difference: Implications for special education. *Remedial and Special Education*;
5. Roșan, A. ; Balaș-Baconschi, C.(2015) .Psihopedagogie specială. Metode de evaluare și intervenție, Ed. Polirom, București;
6. Curtis, S. L. (2012). Music therapy and social justice: A personal journey. *Arts in Psychotherapy*;
7. Hadley, S. (2013). *Experiencing race as a music therapist: Personal narratives*. New Braunfels, TX: Barcelona Publishers;
8. Rogers R. Carl. (2015).Terapia centrată pe client , București, Editura Trei.

Terapia prin tâmplărie

Profesor inginer Nistor Andrei

„Ceea ce arată ca lemn trebuie să rămână lemn, iar oțelul trebuie să rămână oțel”.

Gunter Behnisch

Lemnul este un material durabil și reciclabil care a deținut mult timp un loc natural în casele și grădinile noastre, sub formă de pardoseli, mulaje, placări, terase, garduri și așa mai departe.

Este puternic în raport cu greutatea sa, este izolat la căldură și electricitate și are proprietăți acustice dorite. În plus, conferă un sentiment de "căldură" care nu este posedat de materiale concurente, cum ar fi metalele și este ușor de lucrat.

Terapia prin muncă (tâmplărie) sau ergoterapia ajută persoanele care au probleme de adaptabilitate, persoane cu stres emoțional special, având dificultăți de comunicare, însingurate familial și social, etc .

Ergoterapia este completată de terapia medicamentoasă, de fizioterapie, psihoterapie sau kinetoterapie și include o serie de sesiuni terapeutice de relaxare, menite să conducă la redobândirea echilibrului individului, la reintegrarea sa psiho-socială.

În cadrul terapiei prin tâmplărie putem menționa o serie de activități făcute să ajute pacienții să iasă din impasul psihic în care s-au găsit, câteodată poate fără voia lor:

- Artizanat;
- Pictură;
- Pirogravură;
- Xilografie;
- Traforaj;
- Frezare.

Toate aceste activități urmăresc creșterea încrederii în sine, reintegrarea în mediul familial, social și profesional în sensul redobândirii normalității individului. Domeniul de aplicare și activitate a celui care se ocupă de terapia prin muncă este de la pediatrie până la secțiile de geriatrie și ajută, deopotrivă, copiii, adulții sau vârstnici să depășească momentele de criză. Se bazează pe mai multe concepte:

- Libertate;
- Dreptate;
- Altruism;

- Egalitate;
- Sinceritate;
- Demnitate.

Benefică în toate planurile, terapia prin tâmplărie conduce la scăderea emotivității, elimină tendințele psihice dăunătoare, educă obiceiul de a lucra astfel încât poți face dovada expresiei personale ca individ, dezvoltă calitatea vieții a individului ale cărui abilități funcționale sunt limitate.

Exemple de activități terapeutice prin tâmplărie efectuate de elevii școlii noastre:

Artizanat

Pictură

Pirogravura-tehnica, arta de a decora suprafața unor obiecte de lemn, de piele, de os etc. prin pirogravare (am pirogravat tablouri de 8 Martie, Dragobete sau alte ocazii)

Traforaj-procedeu de ornamentare, constând în decuparea unei figuri sau a unui motiv decorativ dintr-o placă subțire de lemn, de metal etc.

Copierea desenului pe placaj

Executarea găurilor pentru decuparea formelor interioare

Lăcuirea

Produsul final

Xilografie-procedeu tipografic de a transpune fotografii pe lemn

Lipirea fotografiei pe lemn

Curățarea

Frezarea mărgelilor din lemn pentru brățări

Recondiționarea fusurilor din școală

Curățarea suprafeței lemnului

Lăcuirea

Produsul final după recondiționare

Bucuria de a dărua a copiilor și satisfacția de a primi a adulților

Vizita doamnei EMMA NICHOLSON, Baronesa de Winterbourne
La CSEI SIGHETU MARMAȚIEI

Cadouri pentru ocazii speciale

Bibliografie:

1. <https://bioclinica.ro/pentru-pacienti/articole-medicale/recuperarea-cu-ajutorul-terapiei-ocupationale;>
2. [https://ro.wikipedia.org/wiki/Lemn.](https://ro.wikipedia.org/wiki/Lemn)

Art-terapia prin pictură - un izvor de beneficii asupra dezvoltării copilului cu CES

Profesor psihopedagogie specială Iacobuş Ioana

Profesor Vîrsta Liliana Maria

**„Culorile sunt zâmbetele naturii”
(L. Hunt)**

Art-terapia este o modalitate art terapeutică realizată cu ajutorul creațiilor artistice, o „vindecătoare” a sufletului. Ea este o oportunitate pentru fiecare de a se exprima spontan și autentic, o experiență care poate duce la vindecare emoțională.

Terapia prin arta s-a dovedit a fi o formă de succes de tratament pentru elevii din educația specială și copiii cu alte probleme comportamentale, emoționale sau psihologice. Acest tip de terapie poate fi considerat un serviciu psihoterapeutic. Acesta permite copiilor să se exprime într-un mod non-verbal, prin utilizarea de instrumente de artă. De fapt, oferă o modalitate pentru copil de a comunica lucruri pe care pur și simplu nu le poate spune în cuvinte. Această abordare de intervenție terapeutică este un instrument foarte util care se ocupă cu diverse dizabilități, nevoi speciale și probleme de comportament. Prin această modalitate, elevii pot realiza adesea un echilibru mai strâns între cele două emisfere.

Terapia prin artă este o formă de interacțiune psiho-corectivă, care utilizează diferite mijloace artistice pentru a facilita o persoană să-și exprime emoțiile. Ea contribuie la satisfacerea nevoilor emoționale, la construirea auto-acceptării, creșterea stimei de sine, reducerea anxietății, satisfacerea nevoilor cognitive și de a dezvolta abilități sociale. Terapia prin artă dezvoltă imaginația și creativitatea, empatia, formează atitudini pro-sociale.

Rolul terapiei prin artă este de a ajuta la satisfacerea nevoilor emoționale, la construirea contextului auto-acceptării, și în consecință, creșterea respectului de sine, reducerea anxietății, satisfacerea nevoilor și dezvoltarea cognitivă de abilități sociale.

Orice formă de creație artistică are valențe și potențial terapeutic, atât pentru creator cât și pentru public. ”Art-Terapia” e, de fapt, o gamă largă de terapii prin diferite modalități artistice: pictură, dans, modelaj, sculptură, scris, muzică. Art-terapia privește arta ca o formă de comunicare

simbolică, prin care se exprimă personalitatea, emoțiile și alte aspecte ale experienței umane cu ajutorul formelor și culorilor.

Scopul în lucrul cu pictura este de a ajuta copilul să devină conștient de sine și de existența sa în lume. Picturile pot fi utilizate în multiple moduri și cu multiple obiective. Prin pictură copilul își exprimă sentimentele, trăirile, nevoile, se exprimă pe sine însăși și își descoperă astfel identitatea .

Pictura este un joc, un dialog între copil și adult, este un mijloc de comunicare și relaționare. Culorile, hârtia, creta îl pot stimula pe copil să povestească cele întâmplate, să scoată la iveală situații din viața sa, pe care nu le poate exprima în cuvinte. Pictura realizată de el relevă foarte clar trăirile, sentimentele copilului. Dacă la început copilul pictează imagini din lumea exterioară, cu timpul se va îndrepta treptat, treptat, spre lumea sa interioară. Prin pictură copilul se eliberează, își exprimă atât senzațiile vechi cât și pe cele noi, se înțelege și se transformă.

La terapia prin pictură se lucrează cu materiale și instrumente artistice (foi albe, foi colorate, pânze, creioane colorate, acuarelă, tuburi de acrilic, pastel, cretă, cărbune), iar aspectul estetic al lucrărilor are importanță doar în măsura în care este important pentru autorul lor. Cele mai importante în terapie sunt emoția și procesul care are loc în timpul creării lucrărilor. Toate aceste materiale ar trebui să se afle la îndemână și pot fi considerate a fi participanți pasivi în lucrarea artistică a clientului. Materialele sunt o provocare pentru simțul vizual și simțul tactil, chiar și olfactiv. Acestea stimulează intensitatea emoțională și conștiința. Fiind ele însele părți ale lumii, aceste materiale contribuie la reîntoarcerea clientului la contactul cu lumea. Materialele de artă și operele de artă pot fi folosite pentru a comunica gânduri, evenimente și sentimente și pot oferi o modalitate de a simboliza și comunica experiențele clientului. Uneori, imaginile furnizează o comunicare mai puternică decât cuvintele, ajutând clientul să-și exprime ceva care a fost dificil sau imposibil de exprimat verbal.

Pictura nu înseamnă doar o tehnică în care intervine o hârtie și câteva instrumente de pictat, ci este arta prin care ființa umană își ilustrează propriul suflet atunci când cuvintele nu sunt de ajuns.

Exemple de activități art-terapeutice realizate cu elevii:

1. Activități art-terapeutice realizate în cadrul orelor de educație plastică, folosind diferite materiale și tehnici de lucru

Obiective:

- dezvoltarea aptitudinilor artistice și a imaginii creatoare;
- exprimarea emoțiilor și a sentimentelor;
- dezvoltarea abilităților psihomotorii;
- dezvoltarea spiritului de observație.

În cadrul orelor de educație plastică elevii au fost învățați să lucreze cu diferite materiale și tehnici de lucru, pentru a le trezi interesul pentru pictură: pe pânză, lemn, pe poliesteren, chiar și pe cauciucuri. Astfel, ei descoperă că putem crea adevărate opere de artă din diferite materiale. Sunt încurajați să manipuleze diferite obiecte, materiale, să folosească diferite instrumente de lucru: pensule, acuarele acrilice, acuarele tempera, chiar și lavabilă de exterior, astfel dezvoltându-și musculatura fină. Prin aceste lucrări ei își pot da frâu liber imaginației, creativității, își pot exprima emoțiile și sentimentele.

Tehnicile folosite sunt variate: de la imprimare cu buretele, pictură pe pânză, lemn, până la tehnica stropirii cu culoare. Copiii sunt atrași de orice material sau tehnică nou învățată, sunt dornici să descopere lucruri noi.

Prin artă, ei ajung să cunoască mai bine lumea care îi înconjoară, precum și pe cea din interiorul lor.

Pictând, ei își dezvoltă creativitatea, își îmbunătățesc abilitățile psihomotorii, cognitive și emoționale. Copiii noștri sunt capabili de emoții puternice, atât negative, cât și pozitive, de aceea este foarte important să îi ajutăm să învețe să-și gestioneze aceste emoții, să și le stăpânească și să le folosească într-un mod constructiv.

Prin art-terapie prin pictură ei învață să se exprime prin forme și culori, să le înțeleagă mai bine, chiar să-i ajute la calmare și diminuarea stresului.

Pictura rămâne o fereastră pentru sufletul lor, astfel prin desenele lor putem afla multe despre ei, despre ce se întâmplă cu ei, ce frământări au. Prin pictură, copilul ajunge să fie mai sigur pe el, mai încrezător în propriile forțe.

Lumea întreagă poate deveni pentru ei o pânză, o bucată de carton sau lemn pe care să-și zugrăvească propria poveste.

2. Activități de pictură murală (pe pereții holurilor de la CSEI)

Obiective:

- formarea și dezvoltarea spiritului de echipă;
- dezvoltarea atenției, iar aici ne referim deja la modul în care sunt organizate și se desfășoară aceste activități artistico-plactice, dar și la felul în care realizează o lucrare pe perete;
- dezvoltarea imaginației creatoare care se exprimă prin imagini plastice, pline de fantezie;
- formarea și educarea dragostei față de muncă, mai ales prin crearea de noi lucrări;

Copiii sunt atrași de tot ceea ce este atipic. Le place să experimenteze lucruri noi, să participe la „altfel” de ore de educație plastică, prin care ies din rutina zilnică și pătrund într-o lume nouă, plină

de fantezie și culoare. Aceste activități li se par interesante deoarece nu sunt organizare după același tipar al lecțiilor din clasă. Prin aceste activități, imaginația și creativitatea lor este pusă în valoare, învață să comunice mai mult, să lucreze în echipă.

Descoperă că pot lăsa o urmă cu un creion, pensulă, care înseamnă „eu am făcut asta și sunt tare mândru de mine că am reușit”. Totodată aceste activități dezvoltă și musculatura fină. Pictatul pe o suprafață mare și verticală dă stabilitate umărului, cotului și mâinii, deoarece mișcarea este mai amplă și mai intensă și crește forța acestor extremități; ajută la coordonarea ochi-mână; este un mijloc de relaxare, mai ales pentru copiii foarte energici.

3. Ateliere de pictură în aer liber

Obiective:

- implicarea elevilor în activități de voluntariat, activități extracurriculare;
- dezvoltarea capacităților senzorio-perceptive, realizată prin intermediul imaginilor artistice, lărgind totodată orizontul de cunoaștere al individului;
- crearea unei bune dispoziții, a unor emoții pozitive și eliminarea celor negative
- dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare și a muncii în echipă;
- dezvoltarea posibilităților creatoare.

Am încercat să-i implicăm în cât mai multe astfel de activități: am ieșit afară și am ținut ore de educație plastică în curtea școlii; ne-am implicat în diferite proiecte și parteneriate, inclusiv de voluntariat.

Prin aceste activități în aer liber, copiii interacționează mai bine unii cu alții, învață să comunice mai bine, să lucreze în echipă, își eliberează energiile și emoțiile negative, se încarcă de pozitivism și văd viața „în culori”. Totodată învață să participe la activități de voluntariat, să se accepte unii pe alții așa cum sunt, să se ajute unii pe alții. Parteneriatele cu asociații de voluntariat i-au învățat că și ei pot ajuta și sprijini copiii ucraineni, greu încercați de ororile războiului.

Totodată aceste activități de voluntariat pot fi un mod de a-i implica pe copii în serviciul comunitar, de a-i ajuta să-și îmbunătățească abilitățile sociale, stima de sine, să facă față provocărilor din viața de zi cu zi.

Ei conștientizează că voluntariatul este desfășurat din proprie inițiativă, fără a aștepta ceva în schimb (o recompensă materială, etc.), doar din plăcerea de a-i ajuta pe cei aflați la nevoie.

Gândurile și emoțiile fundamentale care apar din inconștient, capătă expresie mai degrabă în imagini decât în cuvinte. De aceea, copiii trebuie încurajați să se exprime, să dea frâu imaginației.

Așadar beneficiile atelierelor de art-terapie sunt foarte diverse: dezvoltă abilitățile de comunicare și relaționare; dezvoltă capacitatea de exprimare verbală și non-verbală a dorințelor, trăirilor, sentimentelor; sparg blocajele emoționale; perfecționează capacitatea de autocunoaștere și auto-acceptare; cresc stima de sine și a încrederii în forțele proprii; dezvoltă valorile morale și spirituale; dezvoltă abilitățile psihomotorii; dezvoltă capacități cognitive, creative și de integrare în grupuri; eliberează tensiunile, anxietatea acumulată, stres, frustrări și sentimente negative.

Bibliografie:

1. Ioniță S.,(2012), *Art terapia în contextul serviciilor terapeutice*;
2. *Îmi place să pictez, 33 de tehnici plastice*, Editura Litera;
3. Vatafu, N., (2014), *Artterapia, creatorul uman și sentimentul de măiestrie*;
4. <http://blog.schoolspecialty.com/benefits-art-students-special-needs/>;
5. <http://arttherapyblog.com/what-is-art-therapy/>.

Activități de preîntâmpinare a eșecului școlar

Profesor psihopedagogie specială Trifoi Lăcrămioara Felicia

Activitatea de preîntâmpinare a eșecului școlar este extrem de complexă. Eșecul școlar constituie astăzi un fenomen întâlnit în toate sistemele de învățământ. Problematika eșecului școlar este vastă, raportându-se nu numai la câmpul educativ, ci și la spațiile culturale, economice, politice, sociale, la opțiunile fundamentale ale unei societăți.

Implicațiile eșecului școlar sunt multiple. În realizarea ei este necesară o coordonare eficientă a tuturor factorilor educaționali în care desigur, școala și familia dețin prioritatea. Și, pentru ca școala să-și îndeplinească menirea ei, trebuie să fie slujită de oameni nu numai cu o temeinică pregătire științifică și psihopedagogică, ci și dornici să aplice în practică cunoștințele profesionale. În acest scop se propune:

Pentru elevi:

Obiective:

- Creșterea încrederii în sine a copilului prin îmbunătățirea imaginii de sine;
- Stimularea motivației copilului pentru învățare.

Acțiuni

- Întâlniri între elevi de clase, niveluri diferite în vederea împărtășirii din experiența privind modalitățile și condițiile de învățare în familie (trimestrial);
- Realizarea unui program de consultanță cu elevii ce dovedesc lacune în cunoaștere (săptămânal);
- Dezbateri pe tema „Succesul școlar asigură reușita în viață?” (trimestrial).

Pentru părinți:

Obiective:

- Sensibilizarea familiei în privința relației cu școala;
- Ridicarea standardului de civism al familiei din circumscripția școlară.

Acțiuni:

- Inițierea unui curs de educație a părinților cu copii-problemă (trimestrial);
- Oferirea unui plus de competență psihopedagogică prin consiliere permanentă în cadrul Cabinetului școlar de asistență psihopedagogică (permanent);

- Întâlniri cu medici și psihiatri pe tema: „Modificări fizice și psihice în viața copilului” (trimestrial);
- Dezbateri în colectivele de părinți pe clase cu tema „Familia - o instituție cu rol fundamental în viața copilului”.

Pentru profesori:

Obiective:

- Cunoașterea psiho-comportamentală a preadolescentului;

Acțiuni:

- Schimb de experiență între cadrele didactice pe tema „Empatia și relația profesor-elev”;
- Dezbateri pe marginea cercetării privind cauzele favorizante ale eșecului școlar;
- Intensificarea vizitelor la domiciliul elevilor.

Recomandări pentru părinți pentru a depăși eșecul școlar al elevilor

Iată și câțiva pași prin care îți poți ajuta copilul să treacă mai bine peste un eșec școlar:

1. Caută motivele pentru care notele mici au devenit un obicei în viața lui de școlar. Încearcă să le identifici și să realizezi un plan pentru a le elimina. S-ar putea ca unele cauze să nu poată fi controlate de tine fiind externe și atunci cel mai bine ar fi să cauți o cale de comunicare și deschidere.

2. Comunică-i faptul că, de multe ori nu prea putem să schimbăm nimic la persoanele din jurul nostru (dacă motivele și cauzele sunt externe și țin de exemplu de cadrele didactice ori de sistem). Singurul control pe care îl avem e asupra comportamentelor, gândurilor și emoțiilor noastre. Și atunci, de ce să nu încercăm să schimbăm ce putem la noi pentru a ne adapta mai bine situațiilor din jur?

3. Planifică și stabilește obiective de scurtă și lungă durată. Poți juca următorul joc: cere-i să se gândească la el, peste 10 ani. Cum va arăta din punct de vedere fizic? Ce gânduri va avea? Material, cum anume se va poziționa pe el în straturile sociale? Ce ar dori atunci, să fi făcut în situația de posibil eșec școlar în perioada gimnazială? Ce sfat i-ar da, adultul din viitor, copilului de acum?

4. Ajută-l să-și descopere punctele forte prin realizarea unei liste cu lucrurile care îi fac plăcere. Care sunt domeniile în care excelează? Care sunt pasiunile lui? Toate acestea spun despre el că este o persoană valoroasă, iar un eșec la școală nu înseamnă că este lipsit de importanță, un laș sau

un incompetent. Știind aceste lucruri, va avea o încredere mai mare că poate face față situațiilor întâmpinate în mediul școlar.

5. Motivează-l prin folosirea fișei cu activitățile care îi fac plăcere. Îi poți propune un sistem de recompense care să funcționeze raportat la comportamentele și rezultatele școlare bune pe care le-ar putea avea. În acest fel, va învăța că atunci când depune puțin mai multe efort, beneficiile vor fi pe măsură.

6. Învăță-l să-și forțeze limitele. Și copiii merg după același circuit ca și adulții. Atunci când crezi că nimic în jur nu mai poate fi schimbat, că nu mai ai forțe pentru a mai depune efort, întotdeauna se poate mai mult. Ideea pe care poți să o accentuezi este aceea de a nu renunța la primul semn sau primul obstacol.

7. Ajută-l să depășească obstacolele pe care le întâmpină la școală. Uneori e nevoie de muncă în plus pentru a înțelege câteva noțiuni și tehnici de rezolvare, alteori un manual, niște resurse adiționale sunt mai mult chiar decât suficiente.

Relația profesor-elev și efectele frustrante ale aprecierii școlare

Fiind un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale, actul educativ, eficiența sa, se decide pe terenul raporturilor concrete zilnice, dintre profesor și elev. În problema relației profesor-elev, pe lângă o bogată experiență pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor, se constată că uneori predomină arbitrarul, practici învechite și prejudecați pe care o atitudine conservatoare le menține. Pentru perfecționarea relației profesor-elev este necesar să se ia în considerație, pe de o parte, obiectivele educației, iar pe de altă parte psihologia tineretului contemporan, actul educativ fiind un proces de continuă invenție socială.

Relațiile dintre profesor și clasă se polarizează, în general în sentimente de simpatie, încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și chiar ostilitate. Sunt și cazuri când contactul spiritual dintre profesor și elev nu trece de zona indiferenței: clasa nu există pentru profesor și nici profesorul pentru clasă. Inițiativa trebuie să aparțină însă profesorului, care ținând seama de legea esențială a relațiilor afective interumane potrivit căreia simpatia și bunăvoința naște simpatie și bunăvoință, antipatia și ostilitatea trezesc sentimente de aceeași calitate, trebuie să conducă, să dirijeze aceste relații și să le structureze pe colaborare. Deosebit interes psihologic prezintă reacția acelor profesori care, după opinia elevilor, nu se bucură când aceștia dau răspunsuri corecte, ci dimpotrivă, le pare rău, se arată surprinși, se miră că răspund bine, stau la îndoială dacă să le pună nota, îi

ironizează etc. S-a ajuns la concluzia că în aceste cazuri nu respectă un principiu fundamental al educației-încurajarea printr-o judicioasă folosire a laudei și a dojenei.

Sursa de nemulțumire a elevilor își are originea în comportamentul unor cadre didactice, în imaginea deformată pe care unii elevi o au despre profesori și profesorii despre ei. Utilizarea noilor tehnologii didactice, cum ar fi verixul și instruirea programată, duc în cele din urmă tocmai la selecționarea și întărirea comportamentelor adecvate, la realizarea în condiții optime a conexiunii inverse, la aprecierea performanțelor școlare ale elevilor pe baze științifice și în condițiile unei obiectivități știute.

După cum rezultă în urma constatărilor, o parte însemnată din profesori în aprecierile pe care le fac asupra elevilor, pun accentul cu precădere pe eșecurile acestora, fac prognoze descurajatoare, pierzând din vedere perspectiva optimistă a viitorului elevului.

Autoritatea profesorului, bazată pe principiul „*magister dixit*”, trebuie înlocuită cu una întemeiată pe relații, în care profesorul are rol de îndrumător și coordonator al activității elevului. În lucrarea „Revoluția științifică a învățămîntului”, B.F. Skinner, de-a lungul întregii lucrări scoate în evidență consecințele dezastruoase pe care le are controlul agresiv asupra elevilor. Orice încercare de a umili sau încurca un elev mai ales în prezența colegilor săi va sfârși printr-un rezultat nedorit; elevul ori se retrage în sine, refuzând să mai comunice, ori reacționează violent față de încercarea de a fi încurcat sau umilit .

Indiferența față de personalitatea elevului amenință nevoile și trebuințele spirituale de bază ale acestuia, respectul față de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum și nevoia de a aparține unui grup și a fi acceptat de acesta.

Practica școlară tradițională ne-a lasat imaginea profesorului care, vrea să domine elevii și să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere și pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relații, la relații în care profesorul colaborează cu elevii. Principala activitate a acestuia nu va fi predarea, ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente. Relațiile bazate pe stimă și respect reciproc reclamă și în limbaj adecvat. Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor și îngreunează crearea unui climat favorabil muncii creatoare în clasă.

Rezultatele obținute în urma cercetărilor au scos în evidență faptul că, cu cât formele de penalizare (ironia, jignirea, ridiculizarea, notele proaste) sunt mai des folosite, cu atât efectul lor scade. Profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive nu se va feri de o ușoară supraapreciere a performanțelor elevului; va aprecia pe elev mai mult decât merită, spre a-l face să merite pe deplin

aprecierea, să se ridice la nivelul aprecierii făcute. Experiența ne arată că profesorul cu rezultate bune în activitatea lui își îmbunătățește relațiile cu elevii slabi și prin faptul că le acordă suficientă apreciere pozitivă. Chiar și pentru unele performanțe școlare minore, profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive, o folosește încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forțe.

Neacordând o atenție mai mare modului de distribuire a formelor de întărire, balanței pedepselor și recompenselor, a aprecierii pozitive și negative, se poate ajunge la o depreciere a personalității elevului, atunci când se folosește în mod exagerat dojana, și mai ales, atunci când dojana nu păstrează un caracter limitat („astăzi nu ai învățat lecția”), ci ia forma unei deprecieri globale („ce-o să iasă din tine” sau „degeaba cheltuiesc părinții cu tine”). Nu este deloc întâmplător ca profesorii ce impulsionează elevii mai mult prin laudă, obțin rezultate mai bune în procesul de educație. Aceștia apreciază pozitiv „elevii dificili” chiar și pentru unele progrese minore încercând în felul acesta să dezvolte, în mod permanent, încrederea elevilor în propriile lor forțe.

Raporturile dintre profesor și elev nu prezintă numai o latură intelectuală. Factorul afectiv are o importanță deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziție în clasă reprezintă o condiție necesară pentru evitarea eșecului școlar. Fiecare lecție se desfășoară într-un climat afectiv particular, dispoziția clasei variază în funcție de cea a profesorului.

Prin apreciere profesorul trebuie să schițeze o perspectivă. Dacă un profesor spune unui elev: „Din tine nu va ieși nimic”, el nu apreciază numai o situație prezentă, ci exprimă și convingerea lui asupra dezvoltării viitoare a școlarului, ceea ce ar putea duce în final la un rezultat nedorit. Performanțele elevului nu numai că nu vor crește, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia. De aceea profesorii trebuie să aibă grijă, ca în derularea procesului de învățământ să nu lezeze personalitatea elevului, ci să-l ajute să și-o dezvolte, să-l ajute, să învețe, să gândească singur pentru ca atunci când va părăsi băncile școlii să nu depindă de nimeni, cel puțin din punct de vedere intelectual.

Îmbunătățirea rezultatelor școlare ale elevilor

a) Activitate școlară:

- Cameră de meditații dotată cu toate rechizitele necesare bunei desfășurări a activității educative de recuperare a elevilor aflați în risc de eșec școlar;

- Cadrele didactice vor ajuta elevii la rezolvarea unor teme ce prezintă dificultate pentru elevi. Principala activitate va fi cea de alfabetizare a copiilor. Se va pune accent pe activitățile sub formă de

joc prin care copiii vor fi învățați să scrie corect, să citească și să rezolve operații matematice. Se va ține cont de cerințele programelor școlare. Aceste activități se desfășoară în primele 3 luni de la începutul școlii, timp în care vor fi învățați să învețe și singuri.

- Elevii vor rezolva activități individuale de citire, scriere, rezolvare de exerciții și vor fi verificați. Aceste activități se vor desfășura după 3 luni de școală, după ce elevii și-au însușit capacitatea de a învăța singuri. Elevii vor fi încurajați să încerce cerințe educative mai complicate fără să primească explicații, pentru a se depista capacitatea fiecăruia de a reține informația. Se constată astfel și progresul pe care l-a făcut fiecare elev în parte. Copiii vor fi încurajați pentru fiecare mic progres pe care îl au.

- Se vor organiza activități de învățare în perechi. Vor fi organizate grupuri de câte 2 elevi (amândoi din aceeași clasă) care vor învăța împreună și își vor face temele tot împreună; vor fi aleși în funcție de materiile care le plac mai mult, unuia să-i placă matematica, celuilalt limba română. Își vor explica reciproc temele, educatorul intervenind doar acolo unde elevii întâmpină greutăți în rezolvarea cerințelor. Pentru a înțelege mai bine modalitatea de lucru, educatorii vor interpreta un joc de rol prin care să simuleze ce trebuie să facă fiecare elev.

- Se vor organiza jocuri didactice cu rol instructiv-educativ pentru a stimula încrederea în sine a elevilor, pentru a-i pune în situații reale din viața cotidiană și să învețe cum să facă față situațiilor neprevăzute. Fiecare copil va lua parte la joc ca observator, apoi ca participant. Pentru a fi încurajați și copiii timizi, vor participa și educatorii la activitățile de joc, făcând dacă este cazul echipă cu aceștia. În stabilirea regulilor, elevii vor fi cei care vor decide, dar coordonați de către educatori.

- Pentru cei cu dificultăți foarte mari de învățare se vor aplica activități diferențiate. Cerințele educative trebuie să fie la nivelul lor de înțelegere, iar dacă nu reușesc să facă progrese se vor aplica modalități diferite de lucru care să-i atragă pe copii. Spre exemplu literele se pot învăța prin folosirea desenelor și implicarea copiilor în realizarea lor.

b) Dezbateri

Periodic se vor organiza dezbateri pe diferite teme pentru îmbunătățirea comportamentului elevilor. În medie se vor discuta 2 teme în fiecare lună. La aceste dezbateri vor participa fie doar copiii, atunci când vor fi teme de informare, fie și părinții alături de alți invitați.

Temele discutate vor avea în vedere: norme de comportare în familie și societate, activități artistice, participarea copiilor la diferite competiții sportive, educația religioasă ca o modalitate în plus

de a-i ajuta pe copii să-și însușească valorile morale promovate de societate, educația sanitară pentru dezvoltarea fizică cât mai bună.

- Igiena corporală și individuală. Se va invita un medic care va prezenta cât este de important să se respecte regulile de igienă pentru a avea o minte și un corp sănătos. Se vor prezenta casete video despre igienă și apoi se vor practica jocuri de rol prin care copiii sunt solicitați să execute diferite activități de igienă corporală ca: spălutul pe mâini, spălutul pe dinți etc.; aceste activități sunt organizate și cu ajutorul autorităților locale , în acest sens doctorul va face informări pe această temă la care vor fi invitați și părinții.

- Alimentația copiilor corectă va fi o dezbatere deschisă cu părinții.

Se va organiza și un mic concurs CEA MAI GUSTOASĂ PRĂJITURĂ. Mămicile sunt invitate să aducă prăjituri gătite de ele. Copiii vor forma juriul și vor stabili care este prăjitura cea mai gustoasă și deci cea câștigătoare.

- Norme de comportament în familie și societate. Copiii vor fi învățați reguli elementare de comportare în societate, cum ar fi salutul, reguli de comportare în instituții sau pe stradă, la școală; se pune accent pe modul de comportare civilizată în incinta școlii. Prin joc, elevii sunt încurajați să arate cum se comportă în familie. Dacă se sesizează manifestări necorespunzătoare elevii sunt corecți și li se explică de ce comportamentul respectiv este greșit.

- Amenajarea și întreținerea unui spațiu de locuit. Se vor prezenta principalele reguli de întreținere a unei camere de locuit sau a celei în care se învață.

- Să circulăm corect! Elevii vor fi învățați regulile elementare de circulație și principalele semne folosite pentru pietoni. Se vor realiza jocuri didactice prin care copiii trebuie să simuleze diferite situații indicate de semnele de circulație.

- Protecția mediului. Organizarea de activități în aer liber pentru conștientizarea problemelor de protecție a mediului. Se vor planta flori, pomi; se vor desfășura activități de colectare a gunoaielor din curtea școlii, din oraș. Se vor face afișe de către copii pentru sensibilizarea locuitorilor în acest sens. Se va iniția concursul CEL MAI REUȘIT AFIȘ pe grupe de trei copii. Premiul pentru grupa câștigătoare va consta în cărți oferite fiecărui membru al grupului.

- Dezvoltarea spiritului artistic. În acest sens copiii vor realiza desene pe diferite teme. Cu cele mai reușite desene se vor organiza mini-expoziții pe holul școlii. Se vor organiza și activități artistice în aer liber, ca: desene pe asfalt, colectarea de materiale din natură în cadrul unor drumeții prin împrejurimi.

- Să ne cunoaștem bine localitatea! Va fi o prelegere ținută sub forma unei povestiri de profesorul de istorie despre istoricul orașului și legenda numelui.

- Drepturile copilului–drepturi fundamentale: se vor prezenta o parte din drepturile copilului și principalele organisme internaționale care au ca activitate dominantă protecția copilului.

c) Îmbunătățirea activităților extrașcolare ale elevilor

- Organizare unor excursii în localitățile din apropiere de către copii împreună cu cadrele didactice;

- Vizionarea unor piese de teatru;

- Excursii în diferite locuri ale țării;

- Se vor organiza mini-spectacole în școală, în care actorii să fie atât copiii incluși în proiect, cât și din afara acestuia, invitați fiind părinții copiilor, partenerii, colaboratorii, comunitatea locală;

- Organizarea de concursuri școlare, competiții sportive și între clase și școli;

- Expoziții cu lucrările cele mai reușite ale copiilor;

- Manifestări festive cu ocazia zilelor de naștere și a onomasticilor;

- Organizarea de spectacole cu ocazia sărbătorilor de iarnă și a altor sărbători.

d) Creșterea stimei de sine a părinților și ameliorarea potențialului educativ al acestora

Părinții vor fi conștientizați asupra rolului important al școlii în condițiile actuale pe care le impune societatea prin activități desfășurate de către profesori, educatori și asistentul social. Se vor desfășura întâlniri regulate cu părinții la începutul fiecărei săptămâni în care părinții vor fi îndrumați cum să își ajute copiii la lecții.

Se va urmări cultivarea la părinți a unor obișnuințe educative noi, cursuri speciale pentru părinți, unde aceștia vor fi învățați cum să își ajute copiii în diferite situații și li se va explica cât este de traumatizant pentru copil un comportament abuziv din partea lor. Li se va explica ce înseamnă neglijarea și abuzul asupra copilului și consecințele nefaste pe care le au asupra dezvoltării normale a acestuia. Cursurile vor fi ținute de asistentul social sau psihologul școlar în cadrul întâlnirilor din fiecare săptămână.

Se vor organiza ședințe de consiliere în grup pentru părinți prin care se va urmări conștientizarea acestora asupra rolului fundamental al școlii în formarea copilului; vor fi invitați părinții copiilor care învață bine; consilierea se va baza pe putere exemplului pozitiv din comunitate.

Monitorizarea rolului părintelui în educația școlară a copilului prin vizite la domiciliu, observarea părinților în activități în centru. Asistentul social va face vizite anunțate și neanunțate la domiciliu pentru a observa dacă părinții își asumă rolul educativ. Se va urmări și activitatea desfășurată în cadrul școlii cu ocazia activităților comune, vizându-se gradul de implicare a acestora. În cazul în care părinții nu participă în mod corespunzător la educarea copiilor, asistentul social sau psihologul școlar va organiza ședințe de consiliere în care se vor discuta aceste aspecte și se vor lua soluții comune.

Se va asigura legătura cu școala prin informarea părinților asupra evoluției copilului organizându-se ședințe cu părinții la care sunt invitați și profesorii copiilor. Se vor prezenta punctele tari și cele slabe ale fiecărui copil și se vor găsi modalități de transformare a acestora din urmă din negative în pozitive.

Jocuri de rol părinți-copii pentru înțelegerea nevoilor reciproce. Aceste jocuri vor fi folosite în cadrul ședințelor de consiliere familială organizate la începutul programului și vor fi coordonate de asistentul social.

Bună interacțiune între părinți și copii prin organizarea de activități de grup la care să participe și părinții. Părinții vor fi cooptați să ofere ajutor în confecționarea costumațiilor pentru spectacole alături de copii.

Asigurarea interacțiunii între familiile copiilor beneficiari și părinții celorlalți copii pentru a evita eventualele nemulțumiri din partea celor care nu sunt incluși în proiect prin participarea tuturor la diferite dezbateri, competiții sportive.

Consilierea psihologică a copilului și a familiei. Consilierea se va realiza la început individual, adică cu fiecare familie în parte pentru a i se explica importanța derulării proiectului și a participării copilului și a părinților când sunt solicitați, iar apoi se va trece la consilierea de grup prin jocuri de rol și discuții.

Tratarea copiilor se va face atât individual cât și în grup, fiecare copil va fi ascultat și încurajat să-și spună punctul de vedere, să comunice, să interrelaționeze. Vor fi organizate jocuri de grup atât de către asistentul social sau psiholog în cadrul ședințelor de consiliere, cât și de profesori sau educatori în cadrul jocurilor din timpul zilei cu implicarea tuturor copiilor. Prin jocurile realizate de către aceștia, copiii își vor dezvolta spiritul de echipă, spiritul competitiv, vor relaționa mai bine unul cu celalalt.

PROIECT DE EXCURSIE ȘCOLARĂ „Să cunoaștem frumusețile țării,,

DATA ȘI DURATA EXCURSIEI: 18.05.2022-20.05.2022(3 zile)

GRUP ȚINTĂ: elevii claselor V - VIII

ȘCOALA: Centrul Școlar de Educație Incluzivă

LOCALITATEA: Sighetu Marmației

JUDEȚUL: Maramureș

COORDONATOR: prof. T.F.

ITINERAR PROPUS: Sighetu Marmației – Satu Mare – Carei – Oradea – Băile 1 Mai-Băile Felix – Lacul cu nuferi - Peștera Urșilor

MIJLOC DE TRANSPORT : autocar - firmă de transport autorizată

ARGUMENT:

Excursiile organizate de școală au multiple valențe de informare și educare a elevilor. Acestea, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă pentru că se desfășoară într-un cadru nou, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă reclamă efort suplimentar.

La vârsta copilăriei, vârsta “descoperirii lumii”, cunoașterea frumuseților țării ocupă un loc extrem de important. Rolul excursiilor este acela de a înlesni cunoașterea, de a-i aduce pe copii în contact direct cu natura și cu frumusețile naturii, dar și cu oamenii ce o îmbogățesc și o înzestreză neconținut.

Conținutul didactic al excursiilor este mult mai flexibil și mai variat decât al lecțiilor desfășurate în sala de clasă, elevii participând cu multă bucurie și optimism la aceste acțiuni, lărgindu-și în acest fel orizontul de cunoștințe prin contactul direct cu realitatea. Prin mijloacele atrăgătoare pe care le are la dispoziție, excursia înviorează activitatea școlară, stimulează curiozitatea de a descoperi noi fenomene, formează o atitudine ecologică pozitivă, prilejuiește trăiri adânci ale unor sentimente patriotice.

Astfel, cu ajutorul excursiilor școlare se dezvoltă spiritul de prietenie, de colectiv, de disciplină, inițiativă, precum și deprinderi, proceduri gospodărești de la vârstă mică, toate acestea fiindu-le folositoare în viață. Excursiile și drumețiile au caracter relaxant, contribuind în mod categoric la dezvoltarea relațiilor dintre elevi în colectivele din care fac parte. După perioada școlarității, adolescenții își amintesc cu plăcere de întâmplările din timpul excursiilor organizate la școală.

TEMA: JUDEȚUL BIHOR – LOCURI ȘI PEISAJE INEDITE

SCOPUL:- cunoașterea frumuseților patriei, a unor obiective turistice din județul Bihor

OBIECTIVE PROPUSE:

- stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea de locuri noi;
- creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă, a relațiilor de prietenie: stabilirea unui climat favorabil comunicării deschise și unei bune socializări;
- crearea unor reguli de comportament responsabil și împărțirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să recunoască principalele elemente fizico-geografice ale zonelor vizitate (forme de relief, ape, vegetație, faună);
- să identifice obiectivele istorice, economice și culturale;
- să descrie obiectivele vizitate și să argumenteze importanța lor;
- să apere și să îngrijească mediul înconjurător;
- să dezvolte relații de prietenie, cooperare și respect în grupul din care face parte într-o excursie;

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PE ETAPE

1.Pregătirea excursiei (etapa tehnico-organizatorică)

- ❖ Stabilirea (împreună cu elevii participanți) a itinerariului excursiei, a obiectivelor urmărite și a datei de desfășurare;
- ❖ Colaborarea cu părinții elevilor: acord pentru participare, sprijin în asigurarea transportului și a cazării;
- ❖ Colaborarea cu conducerea unității de învățământ pentru avizarea excursiei și obținerea aprobării de efectuare a excursiei de la I.S.J;
- ❖ Documentarea asupra traseului, obiectivelor turistice de vizitat și asupra tuturor caracteristicilor locurilor ce urmează a fi străbătute;
- ❖ Stabilirea programului de desfășurare a excursiei, ora și locul de plecare/sosire, desfășurarea activităților pe intervale de timp, locul de cazare;

- ❖ Întocmirea unui regulament de desfășurare a excursiei și prelucrarea lui elevilor participanți (pe bază de proces verbal).

2 . Desfășurarea propriu-zisă a excursiei :

- ❖ Organizarea elevilor, împărțirea responsabilităților în grup;
- ❖ Vizitarea obiectivelor turistice;
- ❖ Organizarea de activități distractive;

3. Evaluarea excursiei

Întocmirea unui album documentar cu fotografiile realizate

- ❖ Realizarea unor compoziții plastice și cu teme inspirate din excursie
- ❖ Crearea de compuneri cu teme inspirate din excursie
- ❖ Inițierea unor discuții, dezbateri, formularea unor impresii legate de excursia desfășurată, propuneri pentru excursia viitoare.

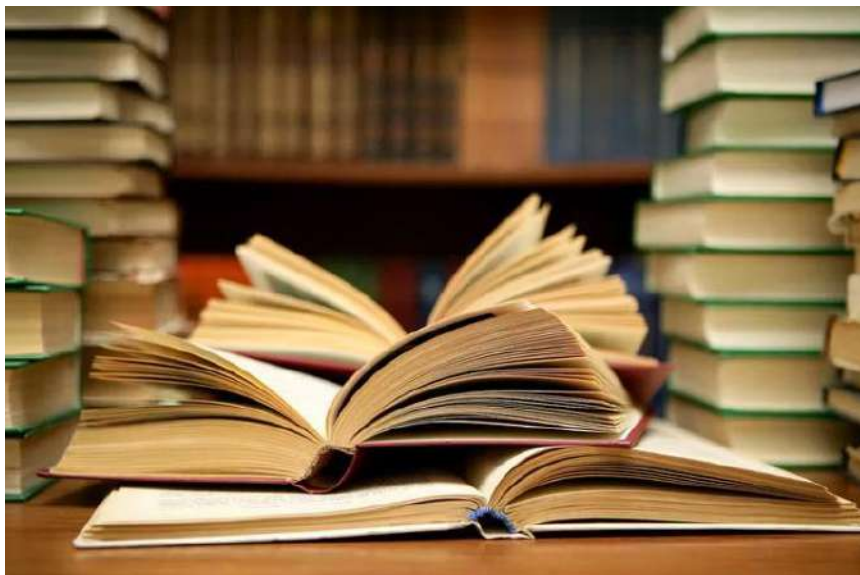
Bibliografie :

1. Dulamă, M. E. (1996), *Didactica geografică*, Editura Clusium, Cluj-Napoca;
2. Dulamă, M. E. (2000), *Elemente din didactica geografiei*, Editura Clusium, Cluj-Napoca;
3. Dulamă M.E., (2010)- *Formarea competențelor elevilor prin studierea localităților de domiciliu. Teorie și aplicație*, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca;
4. Giurcăneanu, C., Vodă, C. (1983), *Îndrumător metodic pentru organizarea activităților turistice cu elevii*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
5. Petrea, D. (2005)- *Obiect, metodă și cunoaștere geografică*, Editura Universității din Oradea, Oradea;
6. Petrea, R., (2002)- *Didactica geografiei*, Editura Universității din Oradea, Oradea;
7. www.didactic.ro;
8. www.google;
9. Ardelean Delia, Management educațional;
10. Cucos, Psihopedagogie.

Bibliotecar Codrea Carmen Norica

***Nu îi poți spune unui copil “Citește!” sau “Iubește!”...Trebuie să-
și dorească singur asta!
Verbul “a citi” nu suportă imperativul.***

“Așadar, nu e alta, mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cetitul cărților.”

~Miron Costin

Biblioteca Centrului Școlar de Educație Incluzivă este parte integrantă a procesului de instruire, formare și educare. Este o bibliotecă cu caracter enciclopedic ce răspunde cerințelor de informare, documentare, lectură, recreere și studiu al elevilor și al cadrelor didactice, auxiliare și nedidactice din școală.

Biblioteca CSEI Sighet este o bibliotecă școlară de drept public, fără personalitate juridică, care funcționează într-o unitate de învățământ cu formele preșcolar, primar, gimnazial și liceal. Având în vedere schimbările permanente din societate, nivelul din ce în ce mai complex al evoluției personalității copilului/adolescentului, bibliotecile școlare exercită un rol important în orientarea intelectuală a utilizatorilor săi, în informarea și menținerea gustului pentru lectură, în scopul cristalizării unui sistem de informare propriu.

Prin activitatea sa, biblioteca participă la realizarea obiectivelor sistemului de învățământ în ansamblul său, precum și obiectivelor operaționale pe etape de studii și profiluri de învățământ.

Cartea este atât de înțelegătoare încât atunci când nu ai înțeles-o, aceasta nu se supără, nu jignește, ci doar te așteaptă să revii...

DE CE CITIM?

Citim pentru a simți acea emoție specială pe care o carte poate să o ofere...

Citim pentru a ne putea transpune în nenumaratele vieți imposibile întâlnite în cărți...

Citim pentru a ne dezvolta imaginația...

Citim pentru a ne dezvolta cursivitatea, coerența exprimării, capacitatea de relatare a evenimentelor, de povestire, de recitare, de compunere, de creere de povești noi după diferite premise...

Citim pentru a face diferența dintre real și imaginar, dintre bine și rău, dintre protagonist și antagonist, asta atât în plan ficțional cât și în lumea reală...

Citim pentru a putea înțelege și interpreta morala textelor literare și astfel pentru a ne putea bucura pe deplin de fiecare lectură...

Citim pentru a ne îmbogăți limbajul, pentru a ne înțelege emoțiile și pentru a reuși să ne înțelegem pe noi mai bine...

Împreună cu cadrele didactice din școală am inițiat activități tematice specifice fiecărei luni calendaristice cuprinse în programa școlară, pe care le-am desfășurat în bibliotecă:

SEPTEMBRIE:

Tema: “Din nou la școală” **Activități:** Semnul de carte, Carte personalizată

OCTOMBRIE:

Tema: “Luna bibliotecilor școlare” **Activități:** Recenzia unei cărți

NOIEMBRIE:

Tema: “O carte citită, o comoară descoperită” **Activități:** Autori autohtoni

DECEMBRIE:

Tema: “Magia Crăciunului” **Activități:** Povestea lui Moș Crăciun, Scena nașterii Mântuitorului

IANUARIE:

Tema: “Omagii poeziei Eminesciene” **Activități:** Recitare de poezii

FEBRUARIE:

Tema: “Ziua îndrăgostiților vs. Dragobete” **Activități:** Mesaje de suflet

MARTIE:

Tema: “Legenda mărțișorului” **Activități:** Femei celebre

APRILIE:

Tema: “Păcălici” **Activități:** Concurs de ghicitori

MAI:

Tema: “Luna florilor” **Activități:** Ziua Europei

IUNIE:

Tema: “Copilăria” **Activități:** Meloterapia

Activități recurente: Educație pentru sănătate, Piramida alimentației sănătoase, Primim și dăruim-Ceea ce banii nu pot cumpăra, Dezvoltarea spiritului de lider, Munca în echipă, Tehnologia.

Activitatea lunii februarie:

Tema: “Ziua îndrăgostiților vs. Dragobete”

Activități: Mesaje de suflet

- Obiective:**
- îmbogățirea cunoștințelor despre aceste zile;
 - dezvoltarea interesului pentru cunoașterea obiceiurilor de Dragobete;
 - dezvoltarea abilităților sociale;
 - dezvoltarea gustului pentru lectură.

Desfășurarea activității:

Se citește legenda Dragobetelui, apoi se poartă discuții despre semnificația acestei zile- Sărbătoarea iubirii la români, despre obiceiurile, tradițiile și superstițiile de Dragobete.

Am împărțit copiii în două echipe: echipa băieților și echipa fetelor. Fiecare echipă a fost pusă să compună mesaje de Dragobete pentru cealaltă echipă. Cu băieții am realizat din hârtie lalele roșii iar cu fetele o inimioară pe care au scris mesaje de iubire. Am discutat despre ce simbolizează când dăruiești o floare cuiva, despre ce simbolizează culoarea roșie, apoi din cărți am construit o inimioară.

De asemenea elevii au ales din opera marelui poet Mihai Eminescu, diverse versuri având ca temă IUBIREA.

Băieții au dăruit fiecărei fete câte o floare.

La sfârșitul activității doamna profesoară de engleză amintește elevilor de Valentine’s Day, care semnifică tot sărbătoarea iubirii, doar că e o sărbătoare a poporului american, iar noi românii am preluat-o de la ei și o sărbătorim.

”Magia cuvintelor de odinioară” la Muzeul Satului Maramureșan ”Mihai Dăncuș”

Didactic auxiliar - Tarniță Marieta Amara

Relația tinerilor adolescenți cu valorile și normele sociale este una de negociere permanentă, iar influența mediului în care trăiesc, a persoanelor cu care interacționează, școala, este mult mai mare decât în cazul altor categorii de vârstă. De aceea, cultura tinerilor se definește cu prioritate prin activitățile întreprinse în mediul educațional și formele de consum.

Tensiunea dintre vechi și nou, dintre trecut și prezent se manifestă cu cea mai mare intensitate la vârsta adolescenței. În dorința lor de afirmare a propriei personalități, de respingere a modelelor impuse, de manifestare a creativității și a maximului de potențial intelectual și artistic, tinerii adolescenți sunt predispuși spre negare și respingere rapidă și din reflex a tot ce este vechi și spre acceptare la fel de rapidă și uneori neproblematică a ceea ce este nou. În acest context, relația și atitudinea tinerilor adolescenți față de elementele de patrimoniu cultural devin subiecte de interes, nu doar în scopul cunoașterii acestei generații, ci mai ales din perspectiva politicilor culturale referitoare la patrimoniul local și național.

Nevoia de păstrare și transmitere a patrimoniului cultural generațiilor viitoare poate fi în contradicție cu nevoia tinerilor adolescenți de a se exprima ca individualitate, de a-și manifesta potențialul artistic și creativ, de a exprima adeziunea de un anumit sistem de valori sau grup de apartenență.

Frecvența cu care tinerii adolescenți folosesc internetul arată impactul cultural al acestuia asupra consumului cultural din rândul tinerilor. Instrument important de socializare, comunicare, dar și de informare pentru școală, internetul ocupă un loc important în viața de zi cu zi a tinerilor.

Aceste activități se caracterizează prin efortul redus de care este nevoie pentru a le practica, sunt plăcute, de scurtă durată și nu necesită experiență anterioară pentru a fi practicate. Aceste activități au la bază și producerea unui sentiment de bunăstare interioară.

Este cunoscut faptul că există educație formală, informală și non-formală. Dacă școala pune în principal accentul pe educația formală, prin desfășurarea acestui tip de activitate accentul este pus pe educația informală și non-formală.

”Magia cuvintelor de odinioară” este un mod practic prin care copiii intră în contact cu graiul maramureșean și satul tradițional maramureșean.

În mijlocul naturii, într-un cadru de poveste copiii învață despre patrimoniul cultural local. Este o lecție despre ce ne-au lăsat strămoșii noștri, dar și despre cum putem să dăm la rândul nostru ceva înapoi, cum am putea face asta mai bine decât să-i implicăm pe tinerii adolescenți în astfel de activități.

În consecință, aceste concluzii au condus la exemplificarea activității ”Magia cuvintelor de odinioară”, activitate ce se poate aplica și elevilor cu CES din ciclul gimnazial și liceal.

1. MAGIA CUVINTELOR DE ODINIOARĂ

- ❖ **Localizarea activității:** Muzeul Satului Maramureșan ”Mihai Dăncuș” - Sighetu Marmăției - Curtea Bisercicii-Biserica din Oncești;
- ❖ **Poziția pe hartă:**

Hartă - Muzeul Satului
Sighetu Marmăției

Maramureșan ”Mihai Dăncuș” –

Sursa: <https://hailaplimbare.ro/2019/02/12/plimbare-prin-muzeul-satului-maramuresean-in-sighetu-marmatiei/>

Utilizarea reperelor spațiale; **”HARTA”**- fiecare copil va primi o hartă, înainte de începerea activității. Harta este un instrument important de orientare și reper spațial, experiență ce trebuie cunoscută și de tinerii adolescenți cu CES.

- ❖ Denumirea activității: **”Magia cuvintelor de odinioară”**
- ❖ Durata – 45 de minute
- ❖ Cui se adresează – copii cu vârsta cuprinsă între 12 ani și 18 ani;

Obiective:

- ✓ aducerea patrimoniului în atenția tinerilor și a cadrelor didactice într-o manieră accesibilă;
- ✓ promovarea patrimoniului ca factor educativ;
- ✓ atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular;
- ✓ cunoașterea de către copiii a valorosului fond lingvistic din Maramureș și a traiului de odinioară;
- ✓ dezvoltarea creativității, startul într-o călătorie magică, descoperind astfel satul tradițional românesc cu străzi neasfaltate, admirând căsuțe și porți de lemn, biserica, tradițiile și meșteșugurile;
- ✓ interacțiune umană prin joc și învățare într-un cadru natural de poveste.

Toate aceste aspecte se pot exemplifica prin folosirea mai multor instrumente de lucru dar și prin joc.

Reprezentare grafică a nivelului de dificultate aplicat, pe categorie de vârstă:

12 ani – 14 ani	14 ani – 16 ani	16 ani – 18 ani
Mediu	Mediu	Ridicat

Reprezentare grafică a nivelului de interacțiune, pe categorie de vârstă:

12 ani – 14 ani	14 ani – 16 ani	16 ani – 18 ani
<i>Instrumente de lucru</i>		

CUVINTE ȘI EXPRESII conform DEX	REGIONALISME din Maramureș
◆ GĂLEATĂ	◆ OCOL
◆ CĂMARĂ	◆ LAȘTE
◆ TĂIETEI	◆ GATEJ
◆ IMEDIAT	◆ A BOLUNZI
◆ CIUPERCĂ (comestibilă)	◆ ZIDERE
◆ FARFURIE	◆ LECRIC
◆ COJOC	◆ TALGER
◆ A ȘI PIERDE MINTILE	◆ MINTENAȘ
◆ CREANGĂ SUBTIRE	◆ HAIĐĂ
◆ CURTE	◆ SPAIT

CUVINTE ȘI EXPRESII conform DEX	REGIONALISME din Maramureș
◆ LEAGĂN	◆ PITĂ
◆ TAVĂ	◆ PANCOVĂ
◆ CIMITIR	◆ A TOCMI
◆ A STRIGA	◆ SERVUS
◆ CEARCEAF	◆ PORODICI
◆ GOGOAȘĂ	◆ A ȚIFURI
◆ ROȘII	◆ UȚUȚ
◆ FORMULĂ DE SALUT	◆ FEMETEU
◆ PĂINE	◆ LIPDEU
◆ A REPARA	◆ TEPSĂ

CUVINTE ȘI EXPRESII conform DEX	REGIONALISME din Maramureș
◆ PANTALONI	◆ BETEAG
◆ SMĂNTĂNĂ	◆ TOLCER
◆ CUBULEȚ	◆ A TĂPA HĂȚ
◆ PULOVER	◆ CUSĂ
◆ BOLNAV	◆ BARABULĂ
◆ SLĂNINĂ	◆ GROȘCIOR
◆ A ARUNCA	◆ COȘCĂ
◆ CARTOF	◆ FINIE
◆ PÎLNIE	◆ GACI
◆ CANĂ	◆ ȘPETĂR

Entuziasm

Curiositate

Interes

Împărtășire

Socializare

Conexiune umană

Concluzii:

Cunoștințele culturale sunt esențiale pentru dezvoltarea personală a tinerilor și de aceea, ea trebuie percepută ca fiind o parte importantă a dezvoltării fiecărui tânăr și trebuie privită ca unul dintre aspectele esențiale ale educației acestora.

Metoda propusă este una ușor de înțeles și implementat, strategia învățării prin joc, elevii având astfel ocazia să învețe prin experiență directă înțelegerea valorilor de patrimoniu ca o modalitate de dialog a familiei și a comunității.

La punerea în aplicare a activității sunt chemați să participe în măsura disponibilității, toți angajații școlii, profesori diriginți, logopezi și psihopedagogi care pot coordona activitatea elevilor pentru realizarea obiectivelor amintite, precum și muzeografi, ghizi și personalul muzeului, în măsura posibilităților.

Resursele financiare pentru realizarea activității propuse sunt minime și ele pot fi suportate ușor de către școală sau alți membri din comunitatea locală care doresc să deruleze astfel de activități.

Bibliografie:

1. <http://edupatrimoniu.piscu.ro/wp>;
2. <https://hailaplimbare.ro/2019/02/12/plimbare-prin-muzeul-satului-maramuresean-in-sighetu-marmatiei/>;
3. <https://scholar.google.com/>;
4. https://patrimoniu100.ro/wpcontent/uploads/2019/02/2018_Tinerii_si_patrimoniul_cultural_RO.pdf

Protejând natura – respectăm viața
Activități de bună practică ecologică

Profesor psihopedagogie specială Iacobuș Ioana
Profesor psihopedagogie specială Dobroțchi Denisia Claudia

Moto: „Învățați-i pe copiii voștri ceea ce i-am învățat și noi pe ai noștri: că pământul, cu tot ce are frumos, este mama noastră. Tot ceea ce i se întâmplă pământului va ajunge să li se întâmple și copiilor acestui pământ. Noi știm cel puțin atât: nu pământul aparține omului, ci omul aparține pământului. Omul este firul care țese drama vieții și ceea ce-i face pământul își face lui însuși.”

Sieux Seattle

Argument:

Unul dintre cei mai inteligenți oameni ai planetei, Albert Einstein spunea că „dacă dorim să continuăm a trăi pe această planetă este nevoie de o schimbare de atitudine”, ceea ce înseamnă că primii care trebuie să facem această schimbare suntem noi, adulții, cei care înțelegem că dezastrul în care se află astăzi planeta „Pământ” este un semnal de alarmă: „să facem ceva!”. Suntem responsabili de viitorul generațiilor ce urmează și care au dreptul să trăiască sănătoși pe această planetă. Cel mai bun mod de a face acest lucru este de a învăța tinerele generații să protejeze natura, să planteze copaci, deoarece protejând natura își vor crea condiții bune de viață, își vor respecta și proteja viața.

Ecologia înseamnă „natură”, înseamnă „viață”. Ea îi ajută pe elevi să se familiarizeze cu problemele mediului, să-și formeze un comportament responsabil, să iubească și să ocrotească natura. Studiarea ecologiei le oferă evilor posibilitatea de a-și forma atitudini responsabile față de mediul în care trăiesc.

Activitățile de ecologizare pot fi nenumărate, de la „Let' s do it România!”, colectarea selectivă a deșeurilor, confecționarea de produse din materiale reciclabile și până la plantarea de răsaduri de flori în spațiul verde din curtea școlii.

Scopul:

Aceste activități au ca scop formarea unui comportament ecologic, a unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului înconjurător prin activități de ecologizare în vederea dezvoltării unei atitudini pozitive față de problemele naturii, motiv de bucurie pentru elevi deoarece îmbină distracția cu munca în echipă.

Obiective specifice activităților de ecologizare:

- dezvoltarea de noi deprinderi la elevi de a păstra mediul curat;
- ecologizarea și păstrarea curățeniei în spațiile verzi atât la școală cât și acasă;
- plantarea de copăcei și flori, amenajarea unor spații verzi;
- activități de ecologizare a unor spații verzi din localitate;
- învățarea selectării gunoiului menajer;
- dezvoltarea responsabilității elevilor pentru protejarea mediului înconjurător, bogățiile universului cunoașterii prin activități de cooperare, colaborare și muncă în echipă între elevi-părinți-profesori și alte instituții implicate în activitate.

Obiective ce vizează elevii:

- Încurajarea elevilor de a învăța lucruri noi despre natură;
- Observarea modului în care natura trăiește;
- Să dorească să-și asume responsabilități față de mediu;
- Să-și formeze deprinderi de a lucra cu materiale din natură;
- Să participe activ și afectiv la activitățile din proiect;
- Stabilirea unei interrelaționări între sănătatea mediului și sănătatea proprie.

Obiective ce vizează cadrele didactice:

- să se familiarizeze cu activitățile de ecologizare, metode de plantare și grădinarit;
- să cunoască problemele comunității locale specifice locului privind nevoia de ecologizare;
- implicarea în viața comunității.

Rezumat:

Prin responsabilizarea elevilor încă din primii ani de școală prin activitățile de educație ecologică să învețe de ce este important acest lucru, avem șanse să reușim să-i facem să înțeleagă cât este de importantă protejarea mediului înconjurător. Ei trebuie să-și dezvolte deprinderile de conduită civilizată, să-și contureze atitudinea de a prețui și respecta mediul prin comportamente responsabile, să devină cetățeni atenți la importanța mediului înconjurător.

În fiecare generație de elevi s-au găsit unii dornici să facă parte din echipa de ecologizare a școlii. An de an, elevii școlii noastre din echipa de ecologizare „Furnicuțele” de la CSEI Sighet s-au implicat în diferite activități de ecologizare, începând de la adunare a gunoiului selectiv: peturi pe culori, doze de aluminiu, sticlă, hârtie, conserve, gunoi, aparaturi electronice și electrocasnice, baterii.

Am avut mai multe activități de ecologizare:

- ❖ malurile râului Iza;
- ❖ curățarea Parcului Dendrologic din Sighetu Marmației;
- ❖ ecologizarea terenului de sport „Maramureșana”;
- ❖ plantare de copaci la Groapa de gunoi din Sighetu Marmației.

Toate aceste activități le-am derulat alături de mai mulți parteneri în diferite proiecte:

- ✓ Ecologizare în cadrul Proiectului „Situl NATURA 2000” alături de Asociația Nordica;
- ✓ Plantare de copăcei în jurul gropii de gunoi din Sighet prin Proiectul „Perdeaua verde” alături de voluntari de la Asociația Nordica;
- ✓ Activități de ecologizare în parteneriat cu Grădinița nr. 12 Sighetu Marmației;
- ✓ Activități de ecologizare în cadrul „Proiectului Let’s do it România”;
- ✓ Activități de ecologizare în parteneriat cu Herodot GRUP SRL Sighetu Marmației;
- ✓ Activități de amenajare spații verzi cu SPG URBANA Sighetu Marmației;
- ✓ În prezent, activități ecologice prin proiectul „România curată”.

Astfel, elevii școlii noastre au demonstrat că le pasă și că nu rămân indiferenți la problemele naturii. Natura tace. Doar un om cu sufletul sensibil are ochi și urechi pentru natură, să vadă că plânge și cere ajutor. Elevii noștri sunt speciali pentru că văd mai mult decât văd alții, fac mai mult decât fac alții, ei pun umărul la tot ceea ce înseamnă un fapt de bine pentru natură. Când vine vorba de natură, verbele care o definesc sunt „vreau și pot” chiar dacă multora le este mai greu. Dorința de a face ceva îi determină să-și depășească limitele.

Activități propuse și realizate:

1. Activități de colectare selectivă de deșuri

Obiective:

- să conștientizeze asumarea responsabilității de păstrare a mediului curat pe plan local, dar și global;
- să-și dezvolte abilitățile de participare la îmbunătățirea stării mediului;
- să-și dezvolte abilități de colectare selectivă a deșeurilor;
- dezvoltarea eco-eticii;
- să-și dezvolte spiritul de echipă.

Împreună cu copiii de gimnaziu și liceu am participat la „Le's do it Romania”, astfel am curățat și strâns deșuri (plastic, sticlă, gunoi menajer, etc.) din curtea școlii sau de pe terenurile învecinate, în saci menajeri. Copiii au înțeles ce înseamnă bun și rău, prin rău însemnând gunoi, mizerie, că Pământul suferă atunci când noi lăsăm gunoaie, că este de datoria noastră să protejăm natura, să o ocrotim, să o curățăm, dacă vrem să trăim într-un mediu curat și sănătos.

Activitate de ecologizare „Le's do it Romania”

Activități de Ecologizare spații verzi

2. Activitate de plantare de semințe (legume timpurii de primăvară, condimente)

Obiective:

- familiarizarea elevilor cu etapele de plantare a unor flori sau legume;
- urmărirea procesului prin care trece de la sămânță la plantă;
- dezvoltarea abilităților de plantare, udare, etc. a plantelor.

Copiii au pictat ghivecele, fiecare în ce culoare au dorit, apoi și-au plantat în ghiveci legume timpurii de primăvară, bulbi de flori (lălele și gladiole), precum și unele condimente (pătrunjel, mărar, leuștean, rozmarin, busuioc sau oregano). Ei vor fi învățați să aibă grijă de ele: să așeze la lumină ghivecele, să le ude și să le urmărească evoluția: cum se transformă sămânța în plantă precum și elementele indispensabile dezvoltării lor (apă, aer, lumină, pământ).

3. Activitate de pregătire a terenului din curtea școlii de semănat și plantat bulbi de flori.

Obiective:

- familiarizarea elevilor cu etapele muncilor agricole de plantare;
- să-și dezvolte abilități de realizare a muncilor agricole.

Prin aceste activități elevii au învățat să lucreze pământul (să îl sape, să îl plivească de buruieni), apoi au plantat bulbi de flori (lălele și gladiole).

Se poate urmări dezvoltarea plantelor până la înflorirea lor. Prin aceste activități de grădinărit elevii își dezvoltă abilitățile motorii, își îmbunătățesc abilitățile cognitive și cele sociale. Lucrând

împreună, ei învață să asculte, să acorde atenție, să aibă răbdare și să muncească în echipă. Totodată, grădinăritul activează toate simțurile: văd cum se dezvoltă plantele, aud anumite insecte care polenizează florile, miros parfumul florilor, pot simți gustul unor legume sau pot pipăi unele plante pentru a simți textura.

4. Activități de reciclare

Obiective:

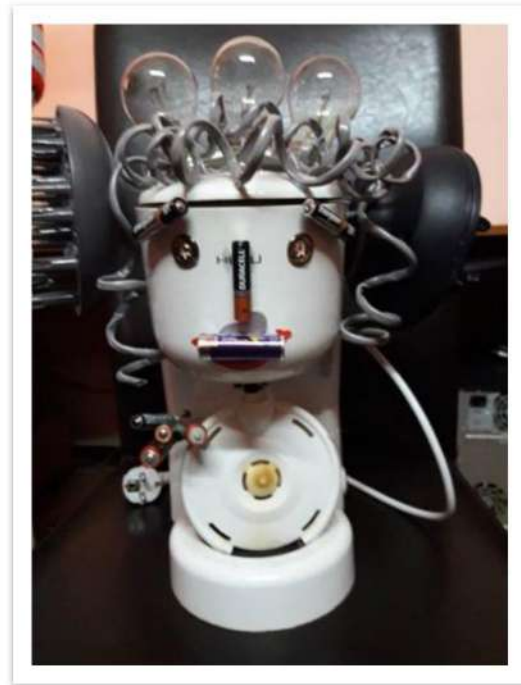
- reciclarea unor materiale (cauciucuri, baterii, becuri);
- dezvoltarea creativității;
- dezvoltarea abilităților motorii;
- munca în echipă.

Elevii au vopsit cauciucuri și au realizat din ele diferite animăluțe, personaje, apoi au plantat în ele flori și au înfrumusețat „Grădina senzorială” a școlii CSEI Sighetu Marmăției.

Dintr-o cafetieră, becuri și baterii au confecționat mascota echipei de ecologizare „Furnicuțele”.

Grădina senzorială Csei Sighet

Mascota echipei de ecologizare
„Furnicuțele”

Concluzii:

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. Aceste activități dezvoltă la ei priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale mult mai solide, deoarece nu se realizează în stilul tradițional, în clasă

ci copiii intră în direct cu realitatea. Prin implicarea elevilor în mai multe activități de ecologizare, plantare, activități de refolosire a materialelor prin reciclare dându-le o viață nouă, chiar și elevii cu CES au reușit să înțeleagă importanța protejării naturii. Dacă ei pot și noi putem. Elevii au înțeles că fără natură viața nu ar putea exista, că este importantă fiecare floare, fiecare copac și că orice gunoi aruncat la întâmplare este asemenea unei răni netratate pe corpul unui om, au înțeles că fiecare dintre noi este responsabil și că fiecare dintre noi poate să facă ceva. Nu trebuie să așteptăm să facă ceilalți. Este o problemă a tuturor, este obligația tuturor... doar că nu toți o conștientizăm. În repetate rânduri elevii școlii noastre au dat dovadă de înțelepciune și s-au ridicat peste așteptările unora, astăzi putând să-i declarăm „cetățenii model” și exemple demne de urmat pentru toți cei din jurul lor.

Reușita cea mai mare a fost bucuria pe care ne-au arătat-o **copiii** că au putut să facă și **ei** ceva pentru natură. Aceste fapte au cântărit cel mai mult când am analizat rezultatele activității și astfel am concluzionat reușita lor.

Bibliografie:

1. Vaideanu, D., Vaideanu, E., *Educație ecologică*, Editura Mirton, Timișoara, 2003;
2. Drăghici, A., *Pământul, casa noastră vie: volum dedicat Zilei Mondiale a Mediului*, Iași, 2022;
3. Diminescu, N., *Descoperă natura*, Editura Mirton, Timișoara, 2003;
4. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Fluture>.

Jocul - mijloc de integrare a elevilor cu CES

Profesor Educație fizică Roman Irina

Omul este o ființă dependent în activitatea pe care o desfășoară de ceilalți. Are nevoie permanentă de a comunica și coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostrum oameni cu dizabilități. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor social nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate.

Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu dizabilități, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredităților și al mediului. Persoanele cu dizabilitate, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient.

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educaționale speciale) fac parte atât copiii cu dizabilități propriu zise, cât și copiii fără dizabilități, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii.

Din această categorie fac parte:

- copiii cu dizabilități senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități intelectuale, paralizia cerebrală);
- copiii cu dizabilități intelectuale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);
- copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);
- copiii cu dizabilități asociate;
- copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);
- copiii cu dizabilități de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întâzieri în dezvoltarea limbajului).

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel, copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp.

Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu dizabilități, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de dizabilitatea copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate. Școala este de asemenea un mediu important de socializare.

În orele de educație fizică și sport jocurile pot dezvolta un mediu afectiv pozitiv în care copiii să poată discuta cu lejeritate despre dificultățile pe care le pot întâlni și să aibă curaj să ceară ajutor. Într-o abordare incluzivă toți copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premise că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

“Activitățile de educație fizică și sport adaptate pun în valoare calitățile, deprinderile, atitudinile, valorile și comportamentele care abilitază subiecții deficienți să participe în calitate de membri ai societății în care trăiesc.” (Anshel, 1991).

Activitățile fizice adaptate favorizează pe de o parte, creșterea calității vieții, și pe de altă parte, contribuie la integrarea și coeziunea socială. Prin exercițiu fizic se ameliorează parametrii funcționali ai întregului organism al copiilor. Sistemul nervos al copilului va fi mai adaptabil solicitărilor de învățare și cotidiene. Funcțiile psihomotrice ale elevilor (lateralitatea, schema corporală) se dezvoltă într-un ritm mai alert decât prin alte intervenții.

Copilul cu C.E.S. poate prin joc să-și exprime sau să-și dezvolte propriile capacități.

Astfel, prin joc, acesta:

- capătă informații despre lumea în care trăiește;
- intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător;
- învață să se orienteze în spațiu și timp.

Există mai multe tipuri de exerciții și jocuri ce contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevului cu CES.

Exercițiile pot fi grupate în mai multe categorii, în funcție de dizabilitățile copiilor:

- Exerciții motorii și senzori-motorii;
- Exerciții de coordonare, dinamică: să execute mișcări simultane (ridică brațele odată cu ridicarea genunchiului drept etc.);
- Exerciții de echilibru (pe banca de gimnastică);

- Exerciții de îndemânare (să arunce mingea într-un coș de baschet etc.);
- Exerciții de coordonare a mișcărilor (să execute noduri, împletituri, să înșire perle, să încheie nasturi, să pună ața în ac, etc.);
- exerciții de mimică (îmbrăcarea, urcatul scărilor, etc).

Exerciții de echilibru:

- mers pe o linie marcată, sau pe o bandă de burete cu încercarea menținerii echilibrului;
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din poziția șezând pe minge (se va acorda sprijin prin ținerea mâinilor);
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din diverse poziții –pe burtă, pe spate, etc).

Pentru creșterea progresului la exercițiile de echilibru se va ține cont de mai mulți factori, cum ar fi:

- reducerea bazei de susținere (sprijin), sau mărirea suprafeței de sprijin;
- modificarea pozițiilor de lucru (din picioare, din șezând, pe burtă, pe spate, etc);
- creșterea gradului de complexitate a mișcărilor;
- utilizarea unor obiecte care pot fi menținute, purtate, manevrate în timpul deplasărilor pe suprafețe de sprijin reduse.

Exerciții fizice și jocuri de mișcare cu utilizarea denumirilor părților corpului:

- **Exercitii simple de decizie:** mișcările mâinilor, pumnului, degetelor, realizarea penselor cu degetele, opunerea palmelor, pumnul moale, gesturi de dibăcie, executate prin imitație cu ritm, înșurubări-deșurubări.
- **Exerciții de conștientizare a structurii propriului corp** pe propria persoană și pe partenerul de lucru:
 - Copilul stă față în față cu partenerul (profesorul , părintele, etc)
 - Profesorul îi spune copilului "vino să ne jucăm amândoi" și întinde mâna dreaptă spre copil pentru a-l saluta, cerându-i "dă mâna!"
 - În cazul în care copilul răspunde prin întinderea mâinii sau a mâinilor, profesorul strânge o singură mână, rostind cuvântul "mâna".

- În cazul în care copilul nu-i întinde mâna, profesorul îi prinde (cu blândețe) mâna, pronunțând de câteva ori cuvântul "mâna" și cerându-i: "spune și tu mâna".
- Exercițiul se repetă în același fel cu cealaltă mână, după care profesorul îi arată copilului cealaltă mână, spunând "mâna".
- Exercițiile se continuă la nivele superioare de înțelegere și la vârste mai mari cu însușirea elementelor mâinilor și picioarelor (degete, cot, palmă, genunchi), apoi cu alte elemente ale capului (buze, barba, frunte, păr, obraz, sprâncene, gene).

Exemple de jocuri:

Jocuri pentru membrele superioare/inferioare

- **Sărituri într-un picior** – se desenează un traseu pe care copilul să-l parcurgă sărind pe un picior la alegere. La întoarcere se reia traseul sărind pe celălalt picior);
- **Echilibru pe un picior** - copilul merge cu un obiect pe un picior, fără ca acesta să cadă, după care se schimbă piciorul;
- **Jocul Șotron** cu diferite variante de sărituri: pe un picior, pe 2 picioare, alternativ cu schimbarea picioarelor, etc.;
- **Cercuri plasate** la dreapta și la stânga unei linii, copilul sare pe piciorul stâng, când cercul este la stânga și pe piciorul drept, când cercul este la dreapta);
- **Joc cântat**- copiii bat din palme (odată cu palma-dreaptă de sus și stânga de jos, apoi se inversează la fiecare bătaie). Ex.: "Dacă vesel se trăiește, fă așa!";
- **Lasoul cowboyului** - Se folosește o panglică. I se cere copilului să facă cercuri sau serpentine cu mâna, la alegere. Apoi, schimbă mâna;
- **Jocuri cu mingea (Rațele și vânătorii);**
- **Jocuri cu popice;**
- **Jocuri „Aruncă la coș”.**

Jocul se poate modifica: - cercuri pe verticală, apoi pe orizontală.

- **Joc de echilibru:** - Cu o mână la spate, cealaltă întinsă în față, la orizontală ținând o lingură cu o bilă sau o minge mică. I se cere să parcurgă un traseu, fără să-i cadă bila sau mingea. Se încearcă și cu mâna cealaltă;

- **Șifonatul hârtiei** – Având hârtie în fiecare mână, i se cere copilului (lucrând simultan cu ambele mâini) să facă un cocoloș.

Jocuri de trăirea corporalității

Se vor folosi următoarele jocuri, prin care copilul devine conștient de existența acestor părți ale corpului (prin percepție vie) și conștientizează utilitatea lor:

- Lupta cocoșilor - mâini, brațe.
- Roaba - mâini, brațe.
- Aplaudat - mâini.
- Pedalat - picioare.
- Rulatul unei mingi medicinale - pe spate, burtă.
- Ștafete.

Poze din activitățile sportive organizate cu copiii:

Bibliografie:

1. Arcan P, Ciumageanu D., “Copilul deficient mintal”, Ed. Facla;
2. Verza F., “Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială”, Ed. Fundației Humanitas, 2002;
3. Weihs T J, “Copilul cu nevoi speciale”, Ed. Triade, ClujNapoca, 1998;
4. <https://isj.vs.edu.ro/download/Revista-Jude%C5%A3ean%C4%83-EDUCA%C5%A2IE-PRIN-SPORT-nr4.pdf>;
5. file:///C:/Users/user/Downloads/Evaluarea_si_educarea_psihomotricitatii.pdf, Evaluarea și educarea psihomotricității-Florin Voicu;
6. <https://elena1r.wixsite.com/efs-online/exercitii-pentru-copii-cu-ces>.

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
Sighetu Marmăției
- 27 aprilie 2023 -

Proiect finanțat de
Consiliul Județean Maramureș

1993-2023

ISBN 978-606-725-353-5